నమ్మలేని నిజాలు

జాతీయ వైద్యం ప్రజా ఆరోగ్యకేంద్రం క్రియ రహితం.
బోనాల చంద కొందరికది దందా మారని తంతు.
భాషా వైషమ్యం రగులుతున్న చిచ్చు ఒకే కేతనం.
శ్రీ దలై లామా నవతి వేడుకలు బుద్ధం శరణం
కృత్రిమ వజ్రం మెరుపుల పరుగు గాడిద గుర్రం

- రేడియమ్
సెల్: 9291527757

నేటి నిజం
తెలుగు దినపత్రిక

website2:www.netinijam.com2 ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 E-mail : netinijam93@gmail.com

శ్రీనిజాలు

అతి భారీ వర్షాలకు
ప్రాజెక్టుకు భద్రతేది ?
చట్టం చెబుతుంది కద
కూలకుండ శ్రద్ధ ఏది ?
ఉత్తర్వులు ఇవ్వండోయ్
ఇవి జాతీయ విపత్తులు !
వేదాలు వల్లించుతూ
కాదోయి ఉపనిషత్తులు !

- కందుకూరి శ్రీరాములు
సెల్:9440119245

హైదరాబాద్ గురువారం 14-8-2025 NETI NIZAM Telugu Daily, RNI No.52865/93· Postal No. HQ/SD/258/2024-2026. Posting at BPC-IV, Patrika channel, Nampally, Hyderabad-50 001. సంపుటి :32 సంచిక:10 పేజీలు:6 వెల: రూ.1/-

ఘోర ప్రమాదం : 11మంది మృతి

జైపూర్, ఆగష్టు 13: రాజస్థాన్ రాష్ట్రంలోని దౌసా జిల్లాలో బుధవారం ఉదయం ఘోర రోడ్డు ప్రమాదం చోటుచేసుకుంది. బాపి సమీపంలో దౌసా-మనోహర్‌పూర్ రోడ్డుపై వెళ్తున్న వ్యాన్ ఒక కంటైనర్‌ను ఢీకొనడంతో 11మంది అక్కడికక్కడే మృతిచెందగా, 15 మంది తీవ్రంగా గాయపడ్డారు. గాయపడిన వారిలో పలువురి పరిస్థితి విషమంగా ఉండటంతో జైపూర్‌లోని సవాయి మన్ సింగ్ ఆస్పత్రిలో చికిత్స అందిస్తున్నారు. ఉత్తర ప్రదేశ్ లోని ఎటావా జిల్లాకు చెందిన భక్తులు ఖాటూష్యామ్‌జీ దేవాలయాన్ని సందర్శించుకొని తిరిగి వస్తుండగా ఈ ప్రమాదం జరిగింది. ట్రాఫిక్ జామ్ ఏర్పడటంతో క్రేన్ సహాయంతో వాహనాలను పక్కకు తొలగించారు. మృతులలో ఏడుగురు పిల్లలు ఉన్నట్లు సమాచారం. పోలీసులు కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేస్తున్నారు. అతివేగమే ఈ ప్రమాదానికి కారణమని పోలీసులు భావిస్తున్నారు.

నియంత్రణ రేఖ వద్ద కాల్పులు.. భారత జవాను మృతి

న్యూఢిల్లీ, ఆగష్టు 13: జమ్మూకశ్మీర్‌లోని ఉరి సెక్టార్ నవీవాంలో ఇవాళ ఎదురుకాల్పులు చోటుచేసుకున్నాయి. నియంత్రణ రేఖవద్ద జరిగిన కాల్పుల్లో ఓ సైనికుడు మృతిచెందారు. ఇండియా, పాక్ సైనిక దళాలు ఫైరింగ్‌కు దిగాయి. చొరబాటు యత్నాన్ని ఆపే సమయంలో ఈ ఘటన జరిగింది. ఆర్మీ వర్గాల ప్రకారం.. ఆగస్టు 12వ తేదీ రాత్రి కొందరు చొరబాటుకు ప్రయత్నించారు. అయితే రెగ్యులర్‌కు భిన్నంగా ఈ చొరబాటు సాగినట్లు చెబుతున్నారు. చొరబాటుదారులకు అండగా పాకిస్తాన్ ఆర్మీ ఫైరింగ్ జరిపినట్లు తెలుస్తోంది. పాకిస్తాన్ బోర్డర్ యాక్షన్ టీమ్‌లు ఈ ప్రయత్నానికి సహకరించినట్లు స్పష్టమవుతోంది. చొరబాటు జరిగే సమయంలో.. ఎదురుకాల్పులు జరిగాయి. ఆ సమయంలో గాయపడ్డ జవాను ఆ తర్వాత ప్రాణాలు కోల్పోయాడు. అయితే వాతావరణం సరిగా లేకపోవడం వల్ల.. ఆ వెదర్‌లో చొరబాటుదారులు తప్పించుకున్నారు. ఆపరేషన్ సింధూర్ తర్వాత తొలిసారి పాక్ కవ్వింపు చర్యలకు పాల్పడింది.

భారత్‌పై అమెరికా సుంకాలు.. త్వరలో రష్యాకు విదేశాంగ మంత్రి జైశంకర్..!

న్యూఢిల్లీ, ఆగష్టు 13:భారత్‌పై అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ 50శాతం సుంకాలు విధించిన నేపథ్యంలో రష్యాతో సంబంధాలు మరింత బలపడ్డాయి. ఇటీవల, భారత జాతీయ భద్రతా సలహాదారు అజిత్ దోవల్ మాస్కోలో రష్యా అధ్యక్షుడు పుతిన్‌ను కలిశారు. తాజాగా విదేశాంగ మంత్రి డాక్టర్ ఎస్ జైశంకర్ సైతం రష్యాను సందర్శించి, ఆ దేశ విదేశాంగ మంత్రి సెర్గీ లావ్‌రోవ్‌ను కలుస్తారని వార్తలు వచ్చాయి. అయితే, ఈ నెల 21న మాస్కోలో భారత విదేశాంగ మంత్రి ఎస్ జైశంకర్, రష్యా విదేశాంగ మంత్రి సెర్గీ లావ్‌రోవ్ సమావేశం అవుతారని సోషల్ మీడియాలో షేర్ చేసిన పోస్ట్‌లో రష్యా విదేశాంగ మంత్రిత్వ శాఖ వెల్లడించింది.

ఈ సమావేశంలో కీలక అంశాల్లో సహకారంతో పాటు రెండు దేశాల మధ్య ద్వైపాక్షిక సంబంధాలపై చర్చించనున్నారు. జాతీయ భద్రతా సలహాదారు అజిత్ దోవల్ రష్యా పర్యటన సందర్భంగా రెండు దేశాల మధ్య సైనిక సాంకేతిక సహకారానికి సంబంధించిన అంశాలపై చర్చించారు. భారతదేశంలోని రష్యన్ రాయబార కార్యాలయం ఈ సమాచారాన్ని వెల్లడించింది. అలాగే, పౌర విమానాల తయారీ, మెటలర్జికల్ పరిశ్రమ, రసాయన పరిశ్రమ వంటి ఇతర వ్యూహాత్మక రంగాల్లో ఉమ్మడి ప్రాజెక్టులపై చర్చలు జరిగాయి.

తిరుమల శ్రీనివాసుడికి వెల్లువెత్తుతున్న విరాళాలు.. బెంగుళూరు భక్తుడు రూ.కోటి అందజేత

తిరుపతి, ఆగష్టు 13: వడ్డీకాసులవాడు, కలియుగ ప్రత్యక్షదైవం తిరుమల శ్రీనివాసుడికి బెంగుళూరుకు చెందిన కల్యాణ్ రామన్ కృష్ణమూర్తి అనే భక్తుడు బుధవారం రూ. కోటి విరాళాన్ని అందజేశారు. ఈ విరాళానాన్ని టీటీడీ శ్రీవేంకటేశ్వర అన్న ప్రసాదం ట్రస్టు అందజేస్తూ టీటీడీ అదనపు ఈవో శ్రీ సి.హెచ్.వెంకయ్య చౌదరికి డీడీని అందజేశారు.

బెంగుళూరుకు చెందిన మరో భక్తుడు కె.యం.శ్రీనివాసమూర్తి అనే భక్తుడు బుధవారం భోగ శ్రీనివాసమూర్తికి అలంకరించేందుకు రూ.25 లక్షలు విలువైన వజ్రం, వైజయంతి పొదిగిన 148 గ్రాముల బంగారు లక్ష్మీ పతకాన్ని విరాళంగా అందించారు.

ఈ మేరకు శ్రీవారి ఆలయంలోని రంగనాయకులు మండపంలో టీటీడీ అదనపు ఈవో సి.హెచ్.వెంకయ్య చౌదరికి ఆభరణాన్ని అందజేశారు.

భద్రాద్రి దేవస్థానానికి ఐఎస్‌వో సర్టిఫికెట్

భద్రాచలం: ఆగష్టు 13: భద్రాచలం సీతారామచంద్ర స్వామి దేవస్థానం మరో అరుదైన ఘనతను సాధించింది.

దక్షిణ అయోధ్యగా భాసిల్లుతున్న భద్రాద్రి దేవస్థానానికి ఇంటర్నేషనల్ ఆర్గనైజేషన్ ఫర్ స్టాండర్డైజేషన్ (ఐఎస్‌వో) గుర్తింపు లభించడం విశేషం. ఐఎస్‌వో 9001:2015, 22000:2018 సర్టిఫికెట్లను దేవస్థానం ఈవో ఎల్ రమాదేవికి రాష్ట్ర దేవాదాయశాఖమంత్రి కొండా సురేఖ, ఐఎస్‌వో డైరెక్టర్ శివయ్య హైదరాబాద్‌లో మంగళవారం అందజేశారు.

ఈ సర్టిఫికెట్లు ప్రసాదాల తయారీ, ఆహార భద్రత, నిర్వాహణ స్థాయి పాటించడంతో ఈ గుర్తింపు లభించింది. గతనెల 29న ఐఎస్‌వో బృందం దేవస్థానంలోని పలు విభాగాలను పరిశీలించారు. ఈ నేపథ్యంలో ఐఎస్‌వో గుర్తింపు లభించడంతో దేవస్థానం అధికారులు, వైదిక పరిపాలన సిబ్బంది హర్షం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. ఇప్పటికే ఫుడ్ సేఫ్టీ స్టాండర్డ్స్ ఆథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా (ఎఫ్ఎస్ఎస్ఎఐ) గుర్తింపు ఉంది. అలాగే ఇటీవల దేవస్థానం స్వామి వారి చిత్రాలకు సంబంధించి కాపీరైట్ హక్కులను కూడా సాధించిన విషయం తెలిసిందే.

నేటి కందం- నేటికి అందం

శ్రీకరమగు యాంధ్రమ్మును
ప్రాకటముగ వృద్ధిచేయు ప్రతిపాదనతో
రాకాశశియగు మోడి-సె
మీకండక్టరు నొసంగె మించిన ధృతిలోన్ !!

(ఆంధ్రాకు ప్రధాని మోడీ సెమీ కండక్టరును ఈరోజు మంజూరు చేశారు)

-రాధశ్రీ
సెల్:9494481210

భారీ నుంచి అతి భారీ వర్షాలు.. తెలంగాణకు రెడ్ అలర్ట్

వాతావరణ శాఖ

హైదరాబాద్, ఆగష్టు 13: తెలంగాణ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా బుధవారం, గురువారం భారీ వర్షాలు కురుస్తాయని హైదరాబాద్ వాతావరణ శాఖ హెచ్చరించింది. ఈ మేరకు రాష్ట్రం అంతటికీ రెడ్ అలర్ట్ జారీ చేసింది. సంగారెడ్డి, మెదక్, వికారాబాద్, మేడ్చల్, యాదాద్రి భువనగిరి, ఖమ్మం, భద్రాద్రి, భూపాలపల్లి, ములుగు జిల్లాలకు రెడ్ కలర్ వార్నింగ్ జారీ చేసినట్లు వాతావరణ కేంద్రం డైరెక్టర్ నాగరత్న తెలిపారు.

మరోవైపు హైదరాబాద్, హనుమకొండ, ఆదిలాబాద్, జనగామ, కామారెడ్డి, కుమురంభీం, ఆసిఫాబాద్, మహబూబాబాద్, మంచిర్యాల, నల్గొండ, రంగారెడ్డి, సిద్దిపేట, వరంగల్ జిల్లాలకు ఆరెంజ్ కలర్ వార్నింగ్ ఇచ్చినట్లు పేర్కొన్నారు. నిర్మల్, నిజామాబాద్, జగిత్యాల, రాజన్న సిరిసిల్ల, పెద్దపల్లి, కరీంనగర్ జిల్లాలకు ఎల్లో అలర్ట్ చేశారు. ఉత్తర తెలంగాణ జిల్లాల్లో వర్ష తీవ్రత ఎక్కువగా ఉంటుందని తెలిపారు. హైదరాబాద్, రంగారెడ్డి జిల్లాల్లో భారీ నుంచి అతి భారీ వర్షాలు కురిసే అవకాశం ఉందని హెచ్చరించారు.

ఇవాళ జీహెచ్ఎంసీ పరిధిలో రెడ్ అలర్ట్.. రేపు ఆరెంజ్ అలర్ట్ జారీ చేసినట్లు తెలిపారు. రాష్ట్రమంతటా రేపు కూడా వర్షాలు కొనసాగే అవకాశం ఉందని నాగరత్న వివరించారు. పశ్చిమ మధ్య బంగాళాఖాతంలో అల్పపీడనం ఏర్పడిందని, దీని ప్రభావంతో రాష్ట్రంలో నాలుగు రోజుల పాటు భారీ వర్షాలు కురుస్తాయని తెలిపారు. ఉత్తర తెలంగాణలో 17న వర్ష తీవ్రత అధికంగా ఉండే అవకాశం ఉందని అంచనా వేశారు. వాతావరణ శాఖ హెచ్చరికలతో అధికారులు అప్రమత్తమయ్యారు. భారీ వర్షాల నేపథ్యంలో అప్రమత్తంగా ఉండాలని సూచిస్తున్నారు.

ఎంజీయూలో మాదక ద్రవ్యాల నిర్మూలనపై విద్యార్థులకు అవగాహన

నల్గొండ, ఆగషు 13:నల్లగొండలోని మహాత్మాగాంధీ యూనివర్సిటీలో వీసీ ఖాజా అల్తాఫ్ హుస్సేన్, రిజిస్ట్రార్ అల్వాల రవి ఆదేశాలతో బుధవారం మాదక ద్రవ్యాల నిర్మూలనపై విద్యార్థులకు అవగాహన సదస్సు నిర్వహించారు. ఎంజీయూ డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ కామర్స్ విభాగం అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, వర్సిటీ హాస్టల్స్ వార్డెన్ డాక్టర్ నీలకంఠం శేఖర్, సైన్స్ కళాశాల డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ ఫిజిక్స్ అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, వార్డెన్ ఆదిరెడ్డి బాలుర హాస్టల్స్ వద్ద విద్యార్థులచే ప్రతిజ్ఞ చేయించారు. ఈ సందర్భంగా వారు మాట్లాడుతూ.. మాదక ద్రవ్యాల నిర్మూలనలో విద్యార్థులు క్రియాశీలక పాత్ర పోషించాలన్నారు. వాటికి దూరంగా ఉంటూ జీవిత లక్ష్యంపై దృష్టి సారించి తల్లిదండ్రుల, వర్సిటీ ఆశయాలను నెరవేర్చాలన్నారు.

అదే విధంగా యూనివర్సిటీ కాలేజీ ఆఫ్ ఇంజినీరింగ్ అండ్ టెక్నాలజీ పానగల్ క్యాంపస్‌లో ఇన్‌చార్జి డాక్టర్ విజయ్‌కుమార్, అధ్యాపకులు అశ్విని, శ్రీనివాస్, జ్యోతిరాణి, రామచంద్రు, కేర్ టేకర్ కామేశ్వర్ ఆధ్వర్యంలో విద్యార్థులచే ప్రతిజ్ఞ చేయించి అవగాహన కల్పించారు. అలాగే నల్లగొండలోని ఎన్జీ కళాశాలలో నిర్వహించిన కార్యక్రమంలో పోలీస్ అధికారులు, కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ సముద్రాల ఉపేందర్, సీఓఈ నాగరాజు, అధ్యాపకులు, విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు.

కంచ గచ్చిబౌలి.. పర్యావరణ పరిరక్షణలో మంచి ఫలితాలుంటే అభినందిస్తాం.. సీజేఐ ప్రశంసలు

హైదరాబాద్, ఆగష్టు 13: కంచ గచ్చిబౌలి భూముల వ్యవహారంపై ఇవాళ(బుధవారం) సుప్రీంకోర్టులో (రాబీజూతీవఎవ అనీబీతీబి) విచారణ జరిగింది. కంచ గచ్చిబౌలి భూముల్లో పర్యావరణ పునరుద్ధరణ చర్యలు చేపడుతున్నామని కోర్టుకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం తెలిపింది.

సమగ్ర ప్రణాళికను సమర్పించేందుకు ఆరు వారాలు గడువు కోరింది ప్రభుత్వం. తదుపరి విచారణను ఆరు వారాలకు వాయిదా వేసింది సీజేఐ జస్టిస్ బీ.ఆర్ గవాయి ధర్మాసనం. అభివృద్ధికి తాము అడ్డుకాదని సుప్రీం ధర్మాసనం స్పష్టం చేసింది.సుస్థిర అభివృద్ధి ముఖ్యమని సీజేఐ ధర్మాసనం పేర్కొంది. అభివృద్ధి చేసేటప్పుడు పర్యావరణ పరిరక్షణను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని సీజేఐ జస్టిస్ బీఆర్ గవాయ్ సూచించారు. కంచ గచ్చిబౌలి భూముల్లో ప్రభుత్వ పర్యావరణ పరిరక్షణ చర్యలు మంచి ఫలితాలు ఇస్తే తప్పకుండా మెచ్చుకుంటామని సీజేఐ జస్టిస్ బీఆర్ గవాయ్ అభిప్రాయం వ్యక్తం చేశారు. గతంలో చేసిన వ్యాఖ్యలను కూడా ఉపసంహరించుకొని మరింతగా ప్రశంసిస్తామని సీజేఐ జస్టిస్ బీఆర్ గవాయ్ పేర్కొన్నారు.

విద్యార్థులతో అతిథులు

రానున్న మూడు రోజులు అప్రమత్తంగా ఉండాలి..

-సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి ఆదేశాలు

హైదరాబాద్, ఆగష్టు 13: తెలంగాణ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా భారీ వర్షాలు పడుతుండటంతో ప్రభుత్వం అలర్ట్ అయింది. హైదరాబాద్ నగరంతో పాటు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా భారీ వర్షాలు కురుస్తున్న నేపథ్యంలో ఆయా శాఖల ఉన్నతాధికారులు, జిల్లా కలెక్టర్లతో తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి రేవంత్‌రెడ్డి ఇవాళ (బుధవారం) వీడియో కాన్ఫరెన్స్ నిర్వహించారు. క్లౌడ్ బరెస్ట్ సందర్భంలో అనుసరించాల్సిన కార్యచరణ, తీసుకోవాల్సిన ముందు జాగ్రత్త చర్యలపై దిశా నిర్దేశం చేశారు. ఈ మేరకు సామాజిక మాధ్యమం ఎక్స్ వేదికగా సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి ట్వీట్ చేశారు.

రానున్న మూడు రోజులు అధికారులు, ఉద్యోగులు, సిబ్బంది సెలవులు రద్దు చేసి అందరూ అప్రమత్తంగా ఉండాలని ఆదేశించారు. వీడియో కాన్ఫరెన్స్‌లో అధికార యంత్రాంగానికి ముఖ్యమంత్రి కీలక సూచనలు చేశారు. ముంపు ప్రాంతాల్లో ప్రజలను సురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలించాలని మార్గనిర్దేశం చేశారు. ఎక్కడా ప్రాణ, ఆస్తి నష్టం జరుగకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని ఆదేశించారు. విద్యుత్ శాఖ అధికారులు ఎక్కడికక్కడ అప్రమత్తంగా ఉండాలని, మొబైల్ ట్రాన్స్‌ఫార్మర్‌లు, జనరేటర్లు సిద్ధంగా ఉంచుకోవాలని సూచించారు. డ్రైనేజ్ వ్యవస్థను ఎప్పటికప్పుడు పర్యవేక్షించాలని, అత్యధిక వర్షాలు పడే ప్రాంతాలను ముందుగానే గుర్తించి ప్రజలను అప్రమత్తం చేయాలని నిర్దేశించారు సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి.

హైదరాబాద్ నగరంలోని మూడు కమిషనరేట్‌లలో ట్రాఫిక్ నియంత్రణకు లా అండ్ ఆర్డర్ పోలీసుల సహకారం తీసుకోవాలని చేయాలని సమాచార శాఖ మీడియాకు సరైన సమాచారం అందించేలా చర్యలు తీసుకోవాలని సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి దిశానిర్దేశం

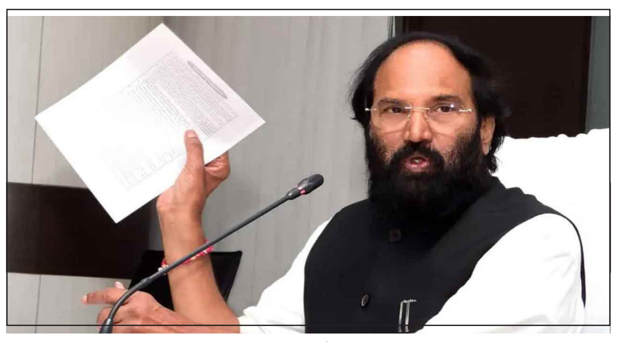

సూచించారు. వర్షాలు, వరదల పరిస్థితిపై ఎప్పటికప్పుడు ఎఫ్ఎం రేడియోల్లో అలర్ట్ చేయాలని దిశా నిర్దేశం చేశారు. పరిస్థితులను బట్టి స్కూళ్లు, కాలేజీలకు సెలవులు ప్రకటించాని సూచించారు. ఐటీ ఉద్యోగులు వర్క్ ఫ్రం హోమ్ చేసేలా చర్యలు తీసుకోవాలని సాధ్యమైనంత వరకు రోడ్లపై ట్రాఫిక్ తక్కువగా ఉండేలా చూడాలని ఆదేశించారు. అత్యవసర టోల్ ఫ్రీ నంబర్ ఏర్పాటు చేశారు.

నీటిపారుదల శాఖలో సెలవులు రద్దు: మంత్రి ఉత్తమ్

నీటిపారుదల శాఖలో సెలవులు రద్దు చేస్తున్నట్లు మంత్రి ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి కీలక ఆదేశాలు జారీ చేశారు. నీటిపారుదల శాఖలో అన్ని విభాగాలకు సెలవులు రద్దు చేస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. భారీ వర్షాల నేపథ్యంలో అధికారులు అప్రమత్తంగా ఉండాలని సూచించారు. ప్రాజెక్టులు, అనకట్టలు, కాల్వలతో పాటు చెరువులపై నిఘా పెంచాలని దిశానిర్దేశం చేశారు. విపత్తు సూచనలు కనిపిస్తే అధికార యంత్రాంగాన్ని అప్రమత్తం చేయాలని ఆదేశించారు. క్షేత్రస్థాయిలో పరిస్థితులపై ఎప్పటికప్పుడు సమీక్షలు నిర్వహించాలని మంత్రి ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి మార్గ నిర్దేశం చేశారు.

భారీ వర్షాలు.. స్కూళ్లకు సెలవులు

హైదరాబాద్, ఆగష్టు 13: పశ్చిమ-మధ్య, వాయవ్య బంగాళా ఖాతంలో అల్పపీడనం మరింత బలపడుతున్న నేపథ్యంలో తెలంగాణలో వర్షాలు దంచికొడుతున్నాయి. హైదరాబాద్ సహా పలు జిల్లాల్లో గత కొన్ని రోజులుగా ఎడతెరిపి లేకుండా వర్షాలు పడుతున్నాయి. దీంతో ప్రజలు తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. తెలంగాణలో రానున్న మూడు రోజులు భారీ వర్షాలు కురిసే అవకాశం ఉందని వాతావరణ శాఖ హెచ్చరించింది. అప్రమత్తమైన ప్రభుత్వం పలు జిల్లాల్లో విద్యాసంస్థలకు సెలవులు ప్రకటించగా.. ఐటీ ఉద్యోగులకు వర్క్ ఫ్రం హోం అవకాశం కల్పించాలని ఆదేశాలు జారీ చేసింది. జీహెచ్ఎంసీ పరిధిలోని పాఠశాలలకు బుధ, గురువారాల్లో ఒంటిపూట బడులు నిర్వహించాలని ఆదేశించారు. ప్రభుత్వ ఆదేశాల మేంకు బుధవారం మధ్యాహ్నమే విద్యార్థులను బడుల నుంచి ఇంటికి పంపించారు. అలాగే ఐటీ ఉద్యోగులకు ఇంటి నుంచి పనిచేసే వెసులుబాటు కల్పించారు.

అలాగే వరంగల్, నల్గొండ జిల్లాల్లో భారీ వర్షాలు కురుస్తుండటంతో లోతట్టు ప్రాంతాలు జలమయమై, జనజీవనం స్తంభించింది. ఈ నేపథ్యంలో ప్రభుత్వం ముందు జాగ్రత్త చర్యలు చేపట్టింది. ఈ నేపథ్యంలో హనుమకొండ, జనగామ, వరంగల్, యాదాద్రి భువనగిరి, మహబూబాబాద్ జిల్లాల్లో నేడు, రేపు (ఆగస్టు 13, ఆగస్టు 14) ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు విద్యాసంస్థలన్నింటికీ సెలవులు ప్రకటించారు. ఈ మేరకు పాఠశాల విద్యాశాఖ డైరెక్టర్ ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. కాగా, ఆగస్టు 15 స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం (ఎనిటవజూవనిటవనిఇవ ఆజీఎ), ఆగస్టు 16 శ్రీ కృష్ణ జన్మాష్టమి, ఆగస్టు 17 ఆదివారం కావటంతో ఆ రోజుల్లో కూడా సెలవులు ఉండనున్నాయి. దీంతో ఐదు జిల్లాల్లో వరుసగా ఐదు రోజులు సెలవులు వచ్చినట్లయింది.

జీహెచ్ఎంసీ అలర్ట్

వాతావరణ శాఖ హైదరాబాద్ నగరానికి రెండు రోజుల పాటు ఆరెంజ్ అలర్ట్ జారీ చేసింది. భారీ నుంచి అతి భారీ వర్షాలు కురిసే అవకాశం ఉన్నందున జీహెచ్ఎంసీ అధికారులు అప్రమత్తమయ్యారు. జీహెచ్ఎంసీ కమిషనర్ ఆర్వీ కర్ణన్ మాట్లాడుతూ.. నగరంలో 269 వాటర్ లాగింగ్ పాయింట్స్ గుర్తించామని తెలిపారు. జలమండలి, వాటర్ బోర్డు, హైడ్రా, ఎలక్ట్రిసిటీ, ట్రాఫిక్ విభాగాలతో సమన్వయం చేసుకుంటూ సహాయక చర్యలు చేపడుతున్నామని ఆయన వెల్లడించారు. నగర ప్రజలు అప్రమత్తంగా ఉండాలని, అత్యవసరమైతే తప్ప ఇళ్ల నుంచి బయటకు రావొద్దని సూచించారు.

అవగాహన కలిగించిన కవి సమ్మేళనం

తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమిలో డ్రగ్స్ నిర్మూళన పై కవి సమ్మేళనం జరిగింది. అకాడమి కార్యదర్శి డాక్టర్ బాలాచారి అధ్యక్షతన ఈ కార్యక్రమంలో కవులు మౌనశ్రీ మల్లిక్, నామాల రవీంద్రసూరి, చెమన్ సింగ్, నారాయణ, మోహనకృష్ణ అనంతోజు, రేడియం, తిరుపాల్, ఉపాధ్యాయిని ఉదయశ్రీ మరియు ప్రభుత్వ డిగ్రీ కాలేజ్ విద్యార్థులు ఈ కార్యక్రమంలో పెద్ద సంఖ్యలో పాల్గొన్నారు.

తెలంగాణ రచయితల సంఘం జంట నగరాల శాఖ ప్రతి వారం 'జూమ్'లో నిర్వహిస్తున్న "సోమవారం కవిసమ్మేళనం - కవివారం'లో కవులు పాల్గొని చదివిన కొన్నికవితలను నేటినిజం పాఠకుల కోసం..
-సంపాదకులు

నిర్వహణ
-కందుకూరి శ్రీరాములు
-బెల్లంకొండ సంపత్ కుమార్

అవసరం

యథార్థపు గీతాలాపన
ఎన్ని హృదయాలు
అక్కున చేర్చికుంటావో.
కల్పితాల కవనాలు
ఎన్నెన్ని మనసులను
ద్రవింపచేస్తదో.
వాస్తవానికి కరగని మనసు
కాల్పనికానికి కరిగిపోయెను
నటనకే ముగ్ధులై
నిజాన్ని జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోరు .
ఆపదలను మరిపించిన ప్రేమ
సంతోష
సమయాలలో గుర్తుకేరాదు
అవసరం ఉంటే తప్ప
చేరదీసే మనస్థత్వాలే
కనుమరుగైనయి.
ఒకనాడు ఐనోళ్లు
నేడు కానరావడంలేదు
ఒకనాడు కానరానోళ్లు
నేడు ఆప్తులౌతున్నారు.
-యరకల యాదయ్య.

పూల యమ పాశాలు

అరే !వేదికపై సన్మానాలు
గొప్పగా పూల దండలు మెడ నిండి
తల దాటి పోయినాయి --
గజ మాలలు ప్రత్యేక ఆకర్షణ !!
నాయకుడు ఊపిరాడక
చచ్చిపోయాడు !!
ఇప్పుడు ఆ దండలు
శ్రద్ధాంజలి మాలలు
వేదిక పైకి చివరి చూపుగా
ప్రజల క్యూలైన్ ??
చూడండి ! పూల దండలు
యమపాశాలైనాయి
పూల దండల్లు ముండ్ల కంపలు !
సన్మానాలు జాగ్రత్త సుమా
జాగ్రత్త సుమా!
Be ware of garlands !!
-కందాళై రాఘవాచార్య
8790593638

అవినీతి పాలు

తనువును తయారు చేసేది
తల్లిపాలు
అమ్మ పాలు మాత్రమే అసలు పాలు
తర్వాత తాగేది
అమ్మలాంటి ఆవుపాలు
అవి కూడా ఒకప్పుడు అసలు పాలు
కానీ ఇప్పుడు అవి
అసలు కానే కావు పాలు
అవసరాలకై ఆసరాకై
ముందు చేయబడినవి వీధిపాలు.
క్రమంగా అయ్యే కల్తీ పాలు
తరువాత అత్యాశ పాలు
రాను రాను రసాయనాల పాలు
ఆ తరువాత అవినీతి పాలు
రోజు తాగిన వారు రోగాల పాలు
ఆపై ఆసుపత్రి పాలు.
మనిషిలోని మానవత్వం అయింది
మట్టి పాలు
బుద్ధి అయింది బురద పాలు
తగలకపోతాయా
ఆ పాడు మనుషులకు పాపాలు
బాధితుల శాపాలు?.
ప్రభుత్వాలకివే మా విన్నపాలు
అవినీతిపరులను చేయండి
జైలు పాలు
భవిష్యత్తును కానివ్వకండి
బూడిద పాలు
సంపూర్ణ ఆహారాన్ని
సంహారాహారంగా మార్చకుంటేచాలు.
- ఆదిత్య కైరం కొండ.
8790771348

స్వయం జ్యోతులు

చదువులమ్మ ఒడిలో పిల్లలు
అక్షర సుగంధాలు అద్దుకొనే పువ్వులు.
నక్షత్రాలు వినీలాకాశంలో స్వయం జ్యోతులు
నిశీధి ఒంటరి బాటసారికి దారి దీపాలు.
విద్యాలయాలు భువి పై జ్ఞాన నిలయాలు
విజ్ఞానపు బాటలో విద్యార్థికి జ్ఞాన సోపానాలు.
ఏకాగ్రత లక్ష్యం ఛేదించే బ్రహ్మాస్త్రం
నిత్య సాధన విజయానికి దివ్యాస్త్రం.
నయనాలు దర్శించు బాహ్య సౌందర్యం
అక్షర నేత్రం దర్శించు అంతః సౌందర్యం
ఏ వెలుగు లేక జీవితం అంధకార బంధురం
అక్షరం వెలుగు అవని లో జ్ఞాన సింధూరం.
జ్ఞాన పరిమళాల మధ్యన మలుచుకో జీవితం
అఖండ జ్ఞానజ్యోతి కాంతుల అతి తేజోవంతం
-పట్లోళ్ళ బక్కారెడ్డి
9705315250

భీమా - ధీమ

రైతుచచ్చిపోతే రైతు భీమా ధీమ
అర్హులైన రైతు నాదుకోరు
రాఖీపండుగైన రైతు ఎండిన పేగు
కనుము వినుముదారి కందుకూరి.
కారణాలుయేమొ దరఖాస్తుముట్టరు
చిన్న తప్పులున్న సున్న డబ్బు
తిరుగుతున్న రైతుపరిహారమెపుడోయి
కనుము వినుముదారి కందుకూరి.
-కందుకూరి శ్రీరాములు
సీనియర్ తెలుగు లెక్చరర్

నేటి నిజం
సాహితీ కెరటాలు
E-mail : netinijam93@gmail.com website: www.netinijam.com
2 హైదరాబాద్ ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 గురువారం 14-8-2025

నవ్వు

నవ్వితే నీ సొమ్మేం పోయింది!
ఒక్కసారి నవ్వు
ఈ రోజంతా కాంతివంత మౌతుంది.

అనర్ఘనీ, అమూల్యం
అపురూపం కదా నవ్వు
మాటకు తొడిగిన
మాధుర్యం కదా నవ్వు .

నవ్వేది కేవలం పెదవులే కాదు
దంతాలే కాదు, కనులే కాదు
హృదయంలోని
వంద సూర్య దీపమ్ములు
భగ్గున జ్వలించే దృశ్యరవమ్ములు
భగవంతుడు
మనిషికి ప్రసాదించిన వరమ్ము నవ్వు
నువ్వు చిరు నవ్వితే
చీకట్లో గూడా నాకు తెలుస్తుంది.
మిత్రమా!
ఒక్కసారి నవ్వు
నువ్వు చనిపోయిన తర్వాత కూడా
ఎదుటి వారి గుండెల్లో
రోచిర్విలాసమై గుర్తుంటుంది.

నవ్వును మించిన అభివ్యక్తి లేదు
నవ్వితే పువ్వులు రాలుతాయి
నవ్వితే కన్నీళ్లు
రవ్వల్లా మెరుస్తాయి.

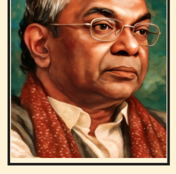

-డా॥ ఎన్. గోపి
సెల్:9391028496

తెలుగు భాషా సాహిత్య వికాసానికి కృషి చేసిన 'పోతుకూచి'

ఆగష్టు 6న హైదరాబాద్‌లోని అశోక్‌నగర్ కల్చరల్ వెల్ఫేర్ అసోసియేషన్‌లో ప్రముఖ న్యాయవాది, కవి, రచయిత విశ్వరచన మాసపత్రిక సంపాదకులు "డా॥ పోతుకూచి స్మారక సంచిక" ఆవిష్కరణలో జి. పద్మావతి, శ్రీ ఆచార్య కసిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి, పొత్తూరి సుబ్బారావు, వంశీ రామరాజు, ఆచార్య కడారి సత్యమూర్తి,ఆచార్య టీ. గౌరీశంకర్, బైస దేవదాసు, తంగిరాల చక్రవర్తి తదితరులు.

అఖిల భారతీయ భాషా సాహిత్య సమ్మేళనం (ఏబీబీఎస్ఎస్) సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో కళాప్రపూర్ణ డా॥పోతుకూచి సాంబశివరావు 8వ వర్ధంతి సభ జరిగింది. ఈ కార్యక్రమం అశోక్‌నగర్ కల్చరల్ వెల్ఫేర్ అసోసియేషన్‌లో నిర్వహించారు. తెలుగు విశ్వ విద్యాలయం పూర్వ రిజిస్ట్రార్ డా॥ టీ. గౌరీశంకర్, ఏబీబీఎస్ఎస్ అధ్యక్షులు ఆచార్య కడారి సత్యమూర్తి, వంశీ సంస్థల అధినేత డా॥ వంశీ రామరాజు, 'నేటినిజం' సంపాదకులు బైస దేవదాసు, 'సాహితీ కిరణం' సంపాదకులు పొత్తూరి సుబ్బారావు, ఆచార్య డా॥కసిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి భారతీయ సాహిత్య పరిషత్ పూర్వ అధ్యక్షులు-అతిథులుగా హాజరయ్యారు. విశ్వసాహితీ జాయింట్ సెక్రటరీ తంగిరాల చక్రవర్తి, విశ్వసాహితీ సెక్రటరీ గోళ్ళమూడి పద్మావతి కార్యక్రమాన్ని సమన్వయం చేసారు. ఈ సందర్భంగా సామాజిక అంశాలపై కవి సమ్మేళనం జరిగింది. డా॥ పోతుకూచి స్మారక సంచిక 'విశ్వ రచన' సావనీర్‌ను శిరో మణి వంశీ రామరాజు ఆవిష్కరించారు. టీ. గౌరీ శంకర్ మాట్లాడుతూ 90 సంవత్సరాల పరిపూర్ణ జీవితాన్ని పోతుకూచి జీవించారని అన్నారు. పోతుకూచి దశావతారాలుగా తన ప్రతిభ చూపారని కథా రచయిత, కవి, నాటక రచయిత, నటుడు, రాజకీయనేత, సంస్థ అధినేత, పత్రికా సంపాదకులు, న్యాయవాది, ఆధ్యాత్మికత.. ఇలా పలు అంశాలపై పోతుకూచి బహుముఖ ప్రజ్ఞ చూపారని అన్నారు. వంశీ రామరాజు మాట్లాడుతూ పోతు కూచి జయంతిని పురస్కరించుకుని తాము ఓ అవార్డును అందిస్తామని సంస్థ ఈ అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకోవాలని కోరారు. పొత్తూరి సుబ్బారావు మాట్లాడుతూ పోతుకూచి విశ్వరచన పత్రిక ద్వారా గొప్ప సాహితీసేవ చేసారని అన్నారు. పత్రికా నిర్వహణకు పోతుకూచిని తాను మార్గదర్శకంగా చేసుకున్నానని, పోతుకూచి సూచనలను తాను మార్గదర్శకంగా తీసుకున్నానని బైస దేవదాసు పేర్కొన్నారు. కసిరెడ్డి ఆచార్య వెంకటరెడ్డి మాట్లాడుతూ పోతుకూచి సంపూర్ణ వ్యక్తిత్వాన్ని ఓ కవిత ద్వారా వివరించారు. తంగెళ్ళ పల్లి, పొన్నం రాజయ్య గౌడ్, లలిత, పెద్దూరి వెంకటదాసు, ఆకెళ్ల వెంకట సుబ్బలక్ష్మి, లలితా చండీ, రవీంద్ర, సత్యభాస్కర్ తదితరులు కవి సమ్మేళనంలో కవితా గానం చేసారు. తెలుగు భాషా సాహిత్య వికాసానికి పోతుకూచి విశేష కృషి చేసారని సాహితీవేత్తలు ఘన నివాళులు అర్పించారు. పోతుకూచి సాంబశివరావు పట్ల ఎంతో అభిమానంతో 8వ వర్ధంతి సభకు వచ్చి పోతుకూచిలో తమ తమ అనుబంధాన్ని వివరించి ఆయన గొప్ప తనాన్ని చాటి చెప్పినందుకు ఆచార్య కడారి సత్యమూర్తి ధన్యవాదాలు తెలిపారు.

ప్రజల కోసం కవి కలం పారాలి

-రేలంగి నరసింహారావు

"కవితావిక' కవితా సంపుటి ఆవిష్కరణలో రఘుశ్రీ, ఆచార్య పి.వి. ఉమాశశి, బైస దేవదాసు, ఆవిష్కర్త సినీ దర్శకులు రేలంగి నరసింహారావు, తిరుమల వెంకటస్వామి, మధుజ్యోతి.

ప్రజలను చైతన్యం వైపు నడిపించడానికి కవి తన కలానికి పని చెప్పాలని ప్రముఖ సినీ దర్శకుడు రేలంగి నరసింహారావు అన్నారు. గురువారం త్యాగరాయ గాన సభలో మానస ఆర్ థియేటర్స్ ఆధ్వర్యంలో తిరుమల వెంకటస్వామి (టి.వి.స్వామి) రచించిన "కవితావిక' కవితా సంపుటి ఆవిష్కరణ సభ జరిగింది. ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొని కవితావిక కవితా సంపుటిని ఆవిష్కరించి రేలంగి నరసింహారావు మాట్లాడుతు నిజాలను నిర్భయంగా రాయడమే గాక ఆలోచింపజేసే కవిత్వాన్ని రాసిన టి.వి. స్వామిని అభినందించారు. ఇప్పటి వరకు 76 సినిమాలకు దర్శకత్వం వహించిన నాకు కొద్దిగా గ్యాప్ వచ్చిన మాట వాస్తవమేనని మళ్ళీ అడుగులు పడుతున్నాయని ఆ ప్రయత్నంలోనే వున్నానని అన్నారు. కళాకారుడు జీవించినంత కాలం కళ కోసమే తపిస్తాడని కవి కూడా చివరి దాకా తన కలానికి పదును పెడుతూనే వుంటాడని విరామం అంటూ వుండదని అన్నారు. సంప్రదాయాలను సమాజం మరచిపోవద్దని, మార్పు తెచ్చే కవిత్వం స్వామి రాశాడని ఆయన అభినందించారు.

సభాధ్యక్షులు బైస దేవదాసు మాట్లాడుతు 20వ యేటనే సినీ రంగంలో అడుగుపెట్టి యాభై సంవత్సరాలు దాటిందని తన 75 యేళ్ళ వయసులో 76 సినిమాలకు దర్శకత్వం వహించిన రేలంగి నరసింహారావుగారు ఎంతో మర్యాదపూర్వకంగా వుంటారని అన్నారు. హాస్యం మనిషి ఆరోగ్యాన్ని కాపాడుతుందని అలాంటి సినిమాలకు దర్శకత్వం వహించి రేలంగిగారు అందరి మన్ననలు పొందారని అన్నారు.

ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసి టి.వి.స్వామి 'కవితావిక' ఆవిష్కరించి సాహిత్యం ఎంతో గొప్పదని మనిషి మార్పుకు దోహదపడుతుందని స్వామిగారి కవిత్వాన్ని వినిపించి స్వామిగారిని అభినందించడం గొప్ప విషయమని అన్నారు.

ప్రజలకు పనికి వచ్చే సాహిత్యమే నిలుస్తుందని స్వామిగారు ఈ సమాజంలోని రుగ్మతలను గ్రహించి ఎన్నో అంశాలపై తన అభిప్రాయాలను కవితాత్వం చేశారని ద్రవిడ విశ్వవిద్యాలయం పూర్వ ఉపాధ్యక్షులు ఆచార్య కలకలూరి మధు జ్యోతి స్వామిని అభినందించారు.

రోజు రోజుకు మానవ విలువలు తగ్గిపోతున్నాయని, స్వార్థం పెరిగిపోతోందని మధుజ్యోతి ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. మన రచనల ద్వారా సమాజ భవిష్యత్తును కాపాడాల్సిన అవసరం వుందని అన్నారు. స్వామిగారు ఈ కవితా సంపుటిలో జరుగుతున్న అన్యాయాలపై పలు కవితలున్నాయని మరిన్ని కవితలకు శీర్షికపెట్టకుండానే మనం ఆలోచించేట్టు చేశారని స్వామిగారిని అభినందించారు. ఈ 'కవితావిక' కవితా సంపుటిని తనకు అంకితం ఇచ్చినందులకు స్వామిగారికి ధన్యవాదాలు తెలిపారు.

"కవితావిక' కవితా సంపుటిని అంకితం స్వీకరిస్తున్న ఆచార్య మధుజ్యోతి.

ప్రముఖ విద్యావేత్త ఆచార్య పి.వి. ఉమాశశి మాట్లాడుతు ఒకప్పుడు పావలాపెట్టి చూసిన సినిమా జీవితాలను మార్చిందని, ఇప్పుడొస్తున్న సినిమాలు వందల రూపాయలు పెట్టి చూస్తే జీవితాలు కుప్పకూలుతున్నాయని అన్నారు. హాస్యంతో కూడిన సినిమాలకు దర్శకత్వం వహించి అందరి మనసులను ఆనందపరిచిన రేలంగి నరసింహారావును అభినందించారు.

టి.వి. స్వామి రచించిన ఈ 'కవతావిక' సంపుటిలో ఒక్కో కవిత సమాజంలో జరుగుతున్న సంఘటనలు జ్ఞప్తికి వస్తాయని అన్నా రు. సమాజాన్ని బాగా అధ్యయనం చేయడం వల్ల వాస్తవాలను తన అక్షరాల్లో బంధించి మనకందించారని టి.వి.స్వామిని అభినందించారు.

చదువు నేర్పినవారు సీతాకోక చిలుకలని కవి అనడం బావుందన్నారు. కులమత బేధాలు లేని నవ సమాజాన్ని కవి కలగన్నాడని ఆచార్య శశి పేర్కొన్నారు.

ఉమ్మడిసింగు రాఘవరావు మాట్లాడుతు టి.వి.స్వామి ఎంతో సౌమ్యుడని తన కవిత్వంలో మనిషిలో మార్పు రావాలని, ఆరాచకాలు తగ్గాలని, సహకార తత్వం పెరగాలని కన్పిస్తుందని తనకు మంచి స్నేహితుడుగా వున్నందుకు ఎంతో ఆనందంగా వుందని స్వామిని కొనియాడారు.

తన కవిత్వాన్ని, కథలను ప్రచురిస్తున్న వివిధ పత్రికలకు, సభను విజయవంతం చేసిన వారందరికి టి.వి.స్వామి ధన్యవాదాలు తెలిపారు.

మొదట కడియాల ప్రభాకరరావు ప్రార్థానాగీతం ఆలపించారు. పలువురు సినీ గీతాలు వినిపించారు.

సంవేదనల సమాహారం!

పుస్తక సమీక్ష

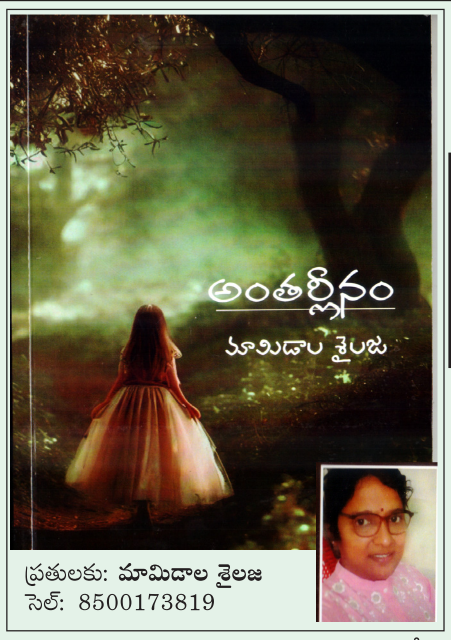

ప్రతులకు: మామిడాల శైలజ
సెల్: 8500173819

నాదైన భావనా ప్రపంచంలో ఒంటరిగా,స్వేచ్ఛగా విహరిస్తున్న సమయంలో నా హృది లోతుల్లోంచి అంతర్గత సంవేదనల ప్రతిరూపమే నా కవిత్వమంటూ సవినయంగా ప్రకటించుకున్న కవయిత్రి మామిడాల శైలజగారు తనకు అక్షరం ఓ సాధనమనీ.. కవనం ఆమె ప్రాణమని తెలియజెబుతూ "అంతర్లీనం" కవితా సంపుటిని ప్రకటించడం ప్రశంసనీయం. తనలో చెలరేగే భావోద్వేగాలకు ప్రాణ ప్రతిష్ట చేసే ఆమె.. కవిత్వ సృజనతో సాంత్వన పొందడం విశేషం! అంతరంగంలో నాట్యం చేసే భావ తరంగాలను.. తన చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచంలోని సమస్యలు ఆమె కలతకు గురి చేసినప్పుడు స్పందనగా ఆమె ప్రకటించిన భావాల సమాహారంగా ఈ "అంతర్లీనం" కవితా సంపుటిలోని కవితలకు జీవం పోసినట్టు శైలజ పేర్కొనడం అభినందనీయం.. ఈ కవితా సంపుటిలో కొలువుదీరిన వంద కవితలో లోగడ ఎక్కడో ఒకచోట ప్రకటించబడినవి.. ప్రచురించబడినవి.. మరికొన్ని ప్రశంసా పూర్వక పురస్కారాలు అందుకున్నవి కావడం గమనార్హం.

కవయిత్రి మామిడాల శైలజ ఉత్తమ వ్యక్తిత్వం.. సున్నిత మనస్తత్వం.. సామాజిక దృక్పథం.. లోకజ్ఞత.. మానవీయత లాంటి లక్షణాలను ఆమె ఇందులో పొందుపరిచిన కవిత్వంలో అడుగడుగున చూస్తాం.

వృత్తిరీత్యా ప్రభుత్వ కళాశాలలో రాజనీతి శాస్త్ర అధ్యాపకురాలైన ఆమె.. కవిత్వ ఆరాధకురాలై.. రచనా వ్యాసంగాన్ని ప్రవృత్తిగా మలుచుకోవడం ప్రశంసనీయం. ఇందలి కవితల కోసం ఆమె ఎంపిక చేసుకున్న వస్తువుల్లో వైవిధ్యం ఉంది. అభివ్యక్తిలో విలక్షణమైన లక్షణత ఉంది అన్నింటికి మించి.. ఆమె అనుభవాలను.. అనుభూతులను.. సంఘర్షణలను.. అక్షరాల్లో నిక్షిప్తం చేసి. సామాజిక చైతన్యానికి ఆరాట పడే ఆరాటం ఉంది. సమాజంలోని రుగ్మతలను రూపుమాపాలన్న సంకల్పం ఉంది. తన హృదయంలో సవ్వడి చేసే భావోద్వేగాలను.. కవిత్వంలోకి ఒంపి.. సాంత్వన పొందడం, అభివ్యక్తిలో సరళత్వానికి చోటు కల్పిస్తూ అలంకారాలు.. పదాడంబరాలు.. వర్ణనలు.. పోలికలు.. వంటి అంశాల జోలికి పెద్దగా పోకుండా.. తాము ఎంపిక చేసుకున్న వస్తువులోని కంటెంట్‌ను పాఠకునికి చేరేలా తమ రచనా శైలితో ముందుకు సాగడం ముదావహం.

ఒక రకంగా చెప్పాలంటే..సరళత్వానికి పెద్ద పీట వేస్తూనే.. ఆర్తి, ఆర్ధ్రతతో కూడిన భావాలను చాలా కవితల్లో ఆవిష్కరించారు. అతివలు అనుభవిస్తున్న బాధలను.. వివక్షతను.. మసకబారుతున్న మానవ సంబంధాలకు మెరుగులు అద్దాలన్న ఆమె తపనను.. తమ మనో ఫలకంపై కదలాడే సంవేదనలను అక్షర రూపమివ్వాలన్న ఆకాంక్షను ఆమె కవిత్వంలో చూస్తాం.. భారతీయ సంస్కృతీ సంవిధానం.. ప్రపంచానికి తల మానికమనీ.. సౌభ్రాతృత్వ భావనే మన మంత్రమనీ.. విశ్వ మానవాళికి దాతృత్వం చేసే విద్వత్తు మన సొంతమని చాటి చెప్పే స్వాభిమానాన్ని ఆమె కవిత్వంలో గమనిస్తాం.

తనలో చెలరేగే భావోద్వేగాలకు ప్రాణ ప్రతిష్ట చేసే ఆమె.. కవిత్వ సృజనతో సాంత్వన పొందడం విశేషం! అంతరంగంలో నాట్యం చేసే భావ తరంగాలను.. తన చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచంలోని సమస్యలు ఆమె కలతకు గురి చేసినప్పుడు స్పందనగా ఆమె ప్రకటించిన భావాల సమాహారంగా ఈ "అంతర్లీనం" కవితా సంపుటిలోని కవితలకు జీవం పోసినట్టు శైలజ పేర్కొనడం అభినందనీయం..

ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో కనుమరుగవుతున్న పల్లెల్లోని చేతి వృత్తులను.. విచ్ఛిన్నమవుతున్న వివిధత్వంలోని ఏకత్వాన్ని.. శైలజగారు తమ కవిత్వం ద్వారా తెలియజెబుతూ.. పునర్ వైభవ దిశగా.. మన దేశ సంస్కృతీ సంప్రదాయాలకు మళ్లీ పట్టం కట్టే విధంగా మనందరం అడుగులు వేయాలన్న ఆమె ఆలోచనను మనతో పంచుకోవడం స్వాగతించదగింది.

మహిళ మది గదిలో గుంబనంగా.. గుట్టుగా గూడుకట్టుకున్న అంతర్గత సంఘర్షణలను. ఆశనిపాతల ఆక్రందనలను.. ఆశల దివ్వెల ఆఖరి చిటపటలను.. కలల సాకారంలో ఉవ్వెత్తున ఎగిసిపడుతున్న కన్నీటి ఉప్పెనల్ని ఆమె తమ కవిత్వం ద్వారా తెలియజెప్పడానికి ప్రయత్నించడం ప్రశంసనీయం.. అతివ అంతరంగాన్ని ఆవిష్కరించడానికి **"నన్ను నన్నుగా"** కవితను తీర్చి దిద్దినారు. ఇకనైనా సంకుచిత శృంఖలాల బంధనాలను సడలించి.. నన్ను నన్నుగా గుర్తించుమని మహిళల పక్షాన మనవి చేశారు. అతివ ఎద లోతుల్లో దావానలంలా దహించివేస్తున్న అంతర్గత సంవేదనలకు అక్షర రూపమిచ్చారు. **'నీ రాక కోసం'** కవితలోనూ కవయిత్రి మహిళలకు స్వాభిమానాన్ని నూరిపోశారు.

జీవిత ప్రయాణం గాడి తప్పకుండా. జీవన ప్రమాణాలు ధ్వంసం కాకుండా.. ఆగని కాలంతో పాటు వడివడిగా అడుగులు వేయాలని హితవు పలుకుతూ.. **"నీ నేస్తం"** కవితను రాశారు. తాత్త్వికతతో సాగిన ఈ కవితలో ఆద్యంతం హితోక్తులు దర్శనమిస్తాయి. అలు పెరుగని జీవిత ప్రయాణంలో ఏది చేరువవుతుందో, ఏది దూరమవుతుందో.. తెలియదు. కనుక విధాత నిర్ణయానికి వదిలేసి.. ముందుకు సాగాలని కోరారు. నిను వీడే వారి గురించి వగచకు.. నీ వెంట వచ్చే వాళ్ళని విడువకు అని సలహానిచ్చారు.

నువ్వు ఉన్న ప్రస్తుత క్షణం మాత్రమే శాశ్వతమనీ.. అదే సరైన నేస్తమనీ.. అదే సర్వస్వమని తేల్చి చెప్పారు.

"కర్కషత్వం" కవితలో కవయిత్రి శైలజగారు మానవ జన్మ మకుటాయమైనదనీ.. భౌతిక సుఖాల వలయంలో చిక్కకుండా.. బానిస బతుకుకు తావివ్వకుండా మసలుకోవాలని.. కర్కషత్వం దరి చేరకుండా అప్రమత్తంగా ఉండాలన్న అర్థం ధ్వనించే విధంగా కవితను తీర్చిదిద్దారు.

లోకం సమస్తం సాగిలపడే వర్ణ రంజితమైన రసగులిక జీవితమనీ.. క్షణ మాత్రమైనా విలక్షణంగా తీర్చిదిద్దుకోవాలనీ.. ఆటంకాలనే కొండలను పెకిలించి.. అహంకార, మమకారాలను లొంగక ముందుకు సాగాలని హితవు పలుకుతూ **"రసగులిక"** కవితను రూపుదిద్దారు.

"అమోఘమైన కానుక" కవితలో కవయిత్రి శైలజగారు అత్యాధునిక సమాజంలో.. సాంకేతికంగా వస్తున్న నేపథ్యంలో.. ఒకప్పుడు తడికట్టెలతో.. పొగచూరిన వంటింటిలో.. గృహిణిగా సేవలందించిన మహిళ.. ఇప్పుడు పొగచూరిన వంటింటి స్థానంలో.. అందమైన పాలరాతితో అపురూపమని పించే ఇంటిరియల్ మాయాజాలంతో సమ్మోహన పరుస్తూ.. కొత్త కొత్త వంటలు చేసి మురిపిస్తుందని పేర్కొన్నారు.

అత్యాధునిక పరికరాలను కానుకగా ఇచ్చి వంటింటి సమాధిలో శాశ్వతంగా భూస్థాపితం చేశారని వ్యాఖ్యానించారు.

"ఆడజన్మ" కవితలో ఆడవాళ్ల కష్టాలను అంతరంగాలను.. వారు పడుతున్న కష్టాలను.. అనుభవిస్తున్న వేదనలను ఆర్ద్రంగా ఆవిష్కరించారు. క్షణమొక గండంగా దినమొక యుగంలా.. అనుక్షణం.. అడుగడుగునా ఎదురు చూపులో.. ఈసడింపులో, నిర్బంధింపులో.. పసలేని జీవితాన్ని పేలవంగా నెట్టుకొస్తున్నా.. ఆ బాధల వేదనల నుంచి బయటపడాలనే స్పృహ లేని జడాన్ని..! నిండు పాలకుండ లాంటి హృదయంలో నిరంతరం గరళాన్ని చిలుకరిస్తున్నా.. ఇసుమంతైనా పసికట్టలేని అజ్ఞానం నాది అంటూ గృహిణుల వెతలను ఏకరువు పెట్టారు.

'గర్భగుడి' కవితలో.. ఆడతనం అమ్మగా నిండుతనం సంతరించుకున్న అపూర్వ క్షణాలను వివరించారు. మరణపు అంచులను సైతం.. తట్టి వచ్చి సృష్టి అంకుర బీజానికి ప్రాణ ప్రతిష్టను చేసే అమ్మను ఉన్నతంగా ఆవిష్కరించారు. అనివార్యమైన జన్మ అనే కర్మను అద్వితీయంగా సాకారం చేసుకున్న అవతారమూర్తి ఓ అమ్మ అంటూ కొనియాడారు. నీ పోరాట పటిమను అభివర్ణించబూనడం.. సాహసమే సుమా ఈ సకల మానవ జగతికి అంటూ ఈ కవితకు శైలజగారు చక్కని ముగింపునిచ్చారు.

"విధ్వంసం" కవితలో.. అమ్మతనంలోని కమ్మదనాన్ని.. తెలియజెప్పారు. ప్రకృతి సమతూకాన్ని పరాభవిస్తూ.. సమాధరించాల్సిన సగభాగాన్ని కాల సర్పంలా కాటువేస్తావు.. భ్రూణ హత్యలపై కవయిత్రి శైలజగారు తమ కలాన్ని ఎక్కుపెడుతూ రాసిన పంక్తులు ఈ కవితలో చక్కగా ఒదిగిపోయాయి.

"దుస్సాధ్యం" కవితలో అమ్మయొక్క ఔన్నత్యాన్ని చాటి చెబుతూ.. వెలకట్టలేని అమ్మ సేవలను గుర్తు చేస్తూ.. రాసిన ఈ కవితలో కవయిత్రి ప్రస్తుత సమాజంలో.. కన్నవారు అమ్మను జీవన సంధ్యలో అనాదరణకు గురి చేస్తున్న విషయాలను వివరించారు.

"అపేక్ష" కవితలో.. ఆడపిల్లల పట్ల చూపుతున్న వివక్షను తెలియజెప్పారు. ప్రకృతికే నేనంటే పరిహాసమేనంటూ వ్యాఖ్యానించారు. పురుష సంతానంపై చూపే పక్షపాతాన్ని.. ఆడపిల్లల పట్ల చూపే వివక్షతను ఆవిష్కరించారు.

"అధోగమనం" కవితలోనూ.. కవయిత్రి శైలజగారు విశ్వాన్ని శాసించే విద్యుత్తును సాధించిన మేధోజీవి ప్రకృతి సహజ ధర్మాన్ని సిగ్గుపడే క్రియగా పెంచి పోషించి సృష్టి అంకుర బీజాన్ని మూడునాళ్ళ ముట్టు పేరుతో మూలన కూర్చోబెట్టినప్పుడే నీ అభివృద్ధిలోని డొల్లతనం తేట తెల్లమైందని వ్యాఖ్యానించారు. ముట్టు కేంద్రాలను మురిపంగా తీర్చి దిద్దుతున్నప్పుడే నీ ఆలోచనలలోని అధోగతి అవగతమైందంటూ కవయిత్రి శైలజ మహిళల వెతలకు అద్దం పట్టారు. ఇది పురోగమనమా? అని ప్రశ్నించారు. ముమ్మాటికీ అధోగమనమే అన్న అర్థం ధ్వనించేలా కవితను తీర్చిదిద్దారు.

"నెత్తుటి గాయం" కవితలో ఏ క్షణమైతే నేను నా పెదవులపైకి.. చిరునవ్వుకు ఆహ్వానం పలుకుతానో మరుక్షణమే నేనున్నానంటూ నెత్తుటి గాయాల గతం నన్ను ఆపాదమస్తకం కమ్మేసుకుంటుందని వాపోయారు. సుదీర్ఘ దైనందిన జీవితంలో మరుగున పడ్డట్లే అనిపించిన కరిమబ్బులాంటి చేదు అనుభవాలు అలికిడి లేకుండా ప్రవేశించి ఎలా అలజడులు సృష్టిస్తాయో.. కవయిత్రి శైలజగారు ఈ కవిత ద్వారా తెలియజెప్పారు.

"సమఉజ్జీ" కవితలో మహిళగా ఆకాశంలో అర్థభాగంగా న్యాయమైన నా స్థానం లభిస్తే చాలు ఇకనైన అంటూ చెబుతూనే.. ఓర్పు, క్షమ, దయ గుణాల మేలు కలయికనే కాదు నేను గనక కన్నెర్ర చేసి.. సంప్రదాయ సరిహద్దుల పరిదులను అతిక్రమించాలని తలపడితే.. తలపడే వారే లేరు నాతో సమ ఉజ్జీగా అంటూ అతివల పక్షాన స్వాభిమానాన్ని చాటి చెప్పారు.

"వేట" కవితలో.. ఆధునిక జనారణ్యమందు వావి వరసలు లేని వికృత చేష్టలకు విలవిలలాడుతున్న విలోమాన్ని నేనంటూ... అతివలు అడుగడుగునా ఎదుర్కొంటున్న అనమానతలను అకృత్యాలను ఏకరువుపెట్టారు. భరోసా ఏది? భద్రత ఎక్కడ? అని ప్రశ్నించారు. నా సహనానికి స్వస్తి చెప్పే సమయం ఆసన్నమైందని పేర్కొన్నారు. ఇకనైనా నా స్థానాన్ని సుస్థిరం చేసుకునే వేట మొదలు పెడతాను ఇప్పుడే అని ప్రకటించడం బాగుంది.

"నిష్కృతి", కవితలో అమ్మ యొక్క గొప్పదనాన్ని.. **"వివాహ బంధం"**లో కవితలో వివాహబంధంలోని మహోన్నత తత్వాన్ని, **"అంతర్లీనం'** కవితలో కన్న బిడ్డలు కర్కోటకులై కన్నవారిని వీధుల పాలు చేసే ఘటనలను, ఎదలోని సాదనలను మమతల సుధలతో తాపడం చేస్తేనే కానీ జీవించలేనంటూ **"చీకటి మడుగు"** కవితను, మకిలి పట్టిన మాయా జగత్తు చురకత్తుల దూషణల శర పరంపరల దుర్విమర్శలిక నీ సాన్నిధ్యంలో పూలగుత్తులై విరబూయాలని కాంక్షిస్తూ **"విలంబం"** కవితను, స్త్రీ జాతి మానప్రాణాలకు రక్షణ లేకుండా చేస్తున్న మగ జాతిపై ధ్వజమెత్తుతూ **"చెలగాటం"** కవితను, కార్పొరేట్ శక్తుల మయాజాలంలో విలువలు కొరవడిన విద్యా వ్యవస్థను ఎత్తి చూపుతూ.. **"నిష్పకణం"** కవితను, తీర్చిదిద్దిన కవయిత్రి శైలజ గారు అభినందనీయురాలు.

ఇందలి కవితా వస్తువులను పరిశీలించినప్పుడు మహిళల అస్తిత్వాన్ని కాపాడటం కోసం ఎంపిక చేసుకున్న కవితలే మనకు అడుగడుగునా కనిపిస్తాయి. కవయిత్రి శైలజ మహిళల్లో స్వాభిమానాన్ని నింపే కవితలు దర్శనమిస్తాయి. ఇకనైనా మహిళల పట్ల వివక్షత చూపరాదనీ వారిని నిరాదరణకు గురి చేయవద్దనీ కాంక్షిస్తూ రాసిన కవితలూ ఈ గ్రంథంలో కానవస్తాయి. అంతేగాక.. కవయిత్రి శైలజగారు మహిళల పక్షాన నిలిచి వారి అభ్యున్నతిని ఆకాంక్షిస్తూ రాసిన కవితలూ ఉన్నాయి.

కవయిత్రి వస్తువు ఎంపికలో సింహభాగం మహిళలకే కేటాయించారు. అభివ్యక్తిలో సరళత్వానికి పెద్ద పీట వేస్తూ... మహిళాభ్యుదయాన్ని కాంక్షిస్తూ మహిళల సంవేదనల సమాహారంగా తీర్చిదిద్దారు.

కవయిత్రి శైలజగారు తాను ప్రకటించదలచుకున్న భావాలను.. ఎక్కడా సంక్లిష్టతకు తావివ్వలేదు. అందరికీ అర్థమయ్యేలా భావ ప్రకటన చేశారు. చతురతను ప్రదర్శిస్తూ శిల్పం విషయంలో శ్రద్ధ చూపితే... ఈ కవితలు మరింత గాఢతను సంతరించుకునేవి.. కవయిత్రి శైలజగారు అధ్యయనం ద్వారా... తమ కలానికి పదును పెట్టుకుని మరింత చిక్కని కవిత్వాన్ని ముమ్ముందు మనకు అందించాలని కోరుకుందాం.

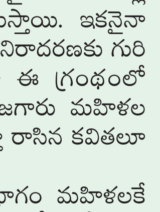

- దాస్యం సేనాధిపతి
సెల్:9440525544

కర్మ జీవి

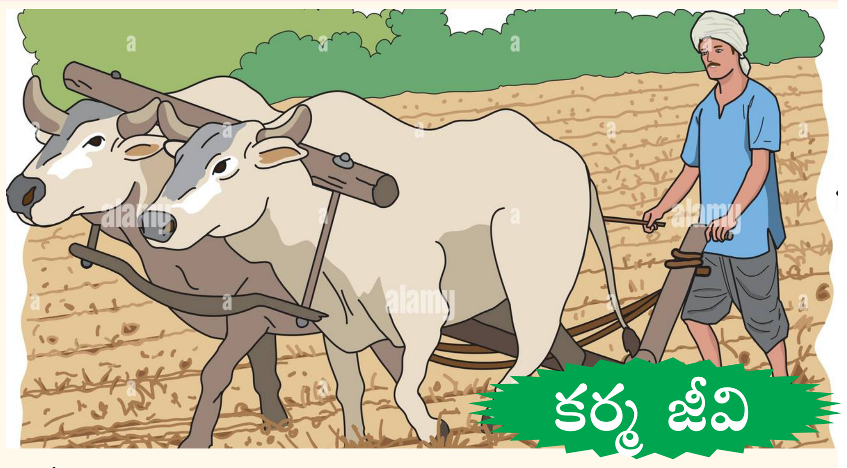

భూమి తల్లిని నమ్ముకొన్నడు
భూమి తల్లిని వేడుకొన్నడు
భూమి కొరకై పూజజేసెడి
దేశభక్తుడు రైతుగాదే!.

ఆరుగాలము ఆలసింపక
కూడుబెట్టెటి దేవుడెవరయ!
రైతుముందుగ లోకహితుడిగ
కష్టపడేటి కర్మజీవిర!.

స్వార్థ చింతన కొంతయైనను
లేక, మనుషుల జీవనమ్ముకై
అలుపెరుంగక పరిశ్రమించె
అన్నదాతయు మిన్నగాదె!.

రైతు లేనిది రాజ్యమేదని
మాటిమాటికి చెప్పుతుండురు
రైతు కొరకై నేతలెందరు
పాటుపడిరో చెప్పలేము!.

రైతుబిడ్డను పెళ్లియాడుట
ఆడపిల్లలు నిరాకరించె
రైతులేనిది మనములేమని
మనువుజేయుట అవసరమ్ము

ఎద్దు ఏడ్చిన ఎవుసముండదు
రైతు ఏడ్చిన పంటలుండవు
పంటలేకను పసిడి ఎక్కడ
పసిడిరైతును పాటితేవలె!

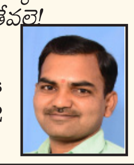

-సాకి
9951172002

సమరసత ,శాంతి మార్గం

అరణ్యం ఒక యుద్ధరంగం
ఆకాశంలోని నక్షత్రాలు
అరణ్యంలో ఆయుధాలు
చీకటి యుద్ధ వ్యూహం
దద్దరిల్లినా తుపాకి శబ్దం
ఎగిరెగిరి గూడు వదిలిన పక్షి
చీకటి అంచుల్లో ప్రాణాలు
ఆకాశంలో గర్జనలు
గాలిలో ప్రాణాలు
ప్రాణాలతో చెలగాటం
తూటాల ధైర్యం
ఫిరంగుల మోత
విధ్వంస వికృత హాసం
ఆకాశంలో మిలమిల నక్షత్రాలు
మౌన శాంతి సందేశం.
నిప్పు అంటుకున్న అడవి
చెట్లతో శవాలు మోస్తూ....
కన్నీటి గాలి ఆక్రందన
పొగలతో కమ్మిన మేఘం
విలయతాండవం
ఆగని ఆక్రందనలు
ప్రాణాలు ఎన్నో
పరుగులు ఎన్నో
శిక్షణగా పల్లవించి
మూగబోయిన
అమాయక కంఠాలెన్నో
ఇప్పుడు
ఆకాశంలో యుద్ధం
ఇప్పుడు
మనిషి మనసుల్లో యుద్ధం
పదాల సంఘర్షణ
భావాల సంఘర్షణ
ఆరని జ్వాలల ఆరాటం
భయం లేని మనసులు
దుఃఖిస్తున్న కలం .
శోకం ఆగింది లేదు
కన్నీరు ఆగింది లేదు
ఇప్పుడు సున్నిత భావమే
ఎజెండా
లాగినా ....తెగినా....
లాభమే .....
మనసుల మీద
తెలియకుండానే భావాల స్వారీ
ఆలోచనల మీద దాడి
కనిపించని దాడి
జ్వాలను ఆరనిస్తే ....
మళ్లీ మనుగడ కోసం పోరాటం.
అజ్ఞానంతో జ్ఞానంపై దాడి
జ్ఞాన చేపలు విలవిల
ఉద్రేక కాలం
ఉదయించని జ్ఞాన సూర్యుడు
ఆశల పూదోటలో
వాడుతున్న పూలు
సరిగమల సంగీతం
అశ్రు గీతం సమర గీతం
గ్రహణం పట్టిన జీవితాలు
పూట పూట భయం భయం
కన్నీళ్ల జీవితాలు .
ఎన్నో దిక్కులు నడిచి
ఎన్నో మైళ్ళు దాటి
ఎన్నో సిద్ధాంతాలు
తలపై మోసి
మళ్లీ అదే బాటనడక .
కాలిపోయిన మనసుతో
జీవితం పరుగు.
చీకటి గురించి రాస్తే
చీకటికి కోపం.
వెలుగు కోసమే
నిత్యం అక్షరాలతో పోరాటం
జ్వాలను ఆపడం కోసమే
నిత్యం శాంతి మంత్రం
ఇప్పుడు గెలిచేది
ఒకే నినాదం
విలువైన సమరసత
శాంతి మార్గం

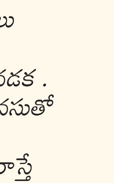

-సిరిసిల్లా గఫూర్ శిక్షక్
9849062038

వెన్నెల

వెన్నెల మైదానంలో నిలబడితే...ఓ కాంతి పాలవెల్లి శాంతి వల్లరుల ఆలింగనాను భవమై...మనసు మస్తిష్కం నిర్వచించలేని మనోహర మాయ లోకి జారితే...మనిషి ఉనికి మరచి సౌందర్యపు వెన్నెల దారుల్లో.. నీడల్లో కలిసిపోతే...ఆ కైరవి గంధపు మైమరపులో... ఎంత హాయో కదా...

పక్షాలతో కాలాన్ని దాటే వెన్నెలని లేత వెన్నెల,పాలవెన్నెల పూప వెన్నెల, తరిపి వెన్నెల,మసక వెన్నెల, పుచ్చపూ వెన్నెల అంటూ చెప్పబడే వెన్నెల "వెన్నెల వేళ" అంటూ తన ప్రాధాన్యతను తెలుసుకుంటుంది.

పండు వెన్నెల ..పున్నమి వెన్నెల,వెండి వెన్నెల...ఇలా ఎన్నెన్నో అందమైన వ్యక్తీకరణలతో చెప్పబడే వెన్నెల మనిషి జీవితానికో చలువ పందిరి. మనసునానంద వియోగ విరహ విషాదాల్లో ముం చేస్తూ.... ఒకోసారి భయాన్ని కలిగి స్తుంది .

> **"పండు వెన్నెల ..పున్నమి వెన్నెల,వెండి వెన్నెల...ఇలా ఎన్నెన్నో అందమైన వ్యక్తీకరణలతో చెప్పబడే వెన్నెల మనిషి జీవితానికో చలువ పందిరి."**

ఏడాదిలో 12 సార్లు వెన్నెల ఎదిగే రోజులొస్తాయి.వెన్నెల పులుగులొస్తాయి. వెన్నెల వెలుగులో పొన్నలు, నిద్రగన్నేరులు, గరుడవర్ధనాలు, నందివర్ధనాలు, పారిజాతాలు ఎంత సొగసునొలకబోస్తాయో.. ఆరుబయట వెన్నెల్లో పిల్లలాడే ఆట లెన్నో...పెద్దలు జరుపుకునే పండుగల ప్రస్సదనము అంతే.వెన్నెల్లో ఏటి అందం..ఆ ఏటి ఒడ్డునుండే రెల్లు పూల అందం చూచి ఆనందించాలే కాని మాటల్లో చెప్పలేము.

ఈ వెన్నెలలో ఎన్ని అందాలో...

ఇటు వెన్నెల అటు వెన్నెల ఎటుచూస్తే అటు వెన్నెలై

పిండారబోసినట్టి..వెన్నెల.ఈ వెన్నెల వికాసాన్ని

ఎందరో ప్రాచీన ,ఆధునిక కవులు చంద్రుడు... చంద్రుని కాంతిగా వర్ణించారు.ఆ కాంతిలో తరుణ వయస్కుల విరహ తాపాన్ని ,చక్రవాక పక్షుల ఎదురు చూపు ,ప్రశాంతంగా సాగుతూ అల్లరి చేసే అలలకు తళతళల తళుకునద్దటం వంటివి వర్ణించగా... తెలుగులో నన్నయతో మొదలై ఎంద రో కవులు వెన్నెల వర్ణన చేశారు.

"**కళాపూర్ణోద యం**"ను రచించిన పింగళి సూరన వెన్నెలను ..

"వెల్ల మడుఁగుఁ గోక విచ్చిన రీతి బా
లార c బోసినట్టి యందమునను
బిండి చల్లినట్లు పండు వెన్నెలలు గా
యంగఁదొడఁగెఁ జెలువమమర..." అంటూ వర్ణిస్తే,

తెలుగు సాహిత్యంలో తొలి కవయిత్రి మొల్ల వెన్నెల కాలంలో ..జాలంలో ..ఆ తెలి ధూళిలో జరిగిన వింతేమిటో .... మన కళ్ళ ముందు అద్భుత దృశ్యాలుగా నిలిపిందిలా ..

"నారదులైరి సన్మునులు నాకమహీజము లయ్యె భూజముల్
శారదలైరి భామినులు శంకరశైలములయ్యె గోత్రముల్
పారదమయ్యె నీరధులు పన్నగ నాయకులైరి నాగముల్
వారిద వర్గమెల్ల సిత వర్ణములయ్యెను బండు వెన్నెలన్"

ఇక ఆధునిక కవులైన గరికపాటిగారు

"పిండారసోసినసెండ నేసినగాని
ఇట్టి ధావళ్యమ్ములెచట కలవు
శివుడు నవ్వగ వచ్చు కవులు వ్రాయగవచ్చు
ఇట్టి ధావళ్యమ్ములెచట కలవు
పాలసంద్రమ్ములో పరమేష్ఠి హంసలో
ఇట్టి ధావళ్యమ్ములెచట కలవు
శారాదామూర్తిలో శరదంబుదాప్తిలో
ఇట్టి ధావళ్యమ్ములెచట కలవు

సత్యమును ధర్మమును గూడి శాశ్వతముగా
చెలిమి చేసిన పుట్టు నీ తెలుపు నిజము
అందుచేతనే వెన్నెల ఔషధమ్ము
పంచమ ప్రాణమయ్యె ప్రపంచమునకు"

అంటూ వెన్నెల గురించి తన సాగరఘోషలో రచించారు. ఇలా ఎందరో..

ఇక సినిమాల్లో .....వెన్నెల ప్రస్తావన ఎన్నెన్ని సినిమాల్లోనో ఇలా...

"కొండలమీద కోనలలోన
గోగులు పూచే జాబిలి
నీ వెండి చలువతో
బండలు కూడావెన్నముద్దలవుతాయి" అని, 'ఈ వెన్నెల ఈ పున్నమి వెన్నెల' అని,

'వెన్నెల లోని వేడిమేలనో
వేడిమి లోన చలువ ఏలనో' అని , వెన్నెల రేయి ఎంతో హాయి అని ఇలా ఎన్నెన్నో పాటలు వచ్చాయి. వస్తున్నాయి.

ఆధునిక కాలంలో గోరేటి వెంకన్న వెన్నెల గురించి

"గగన దేవత నుదుటి మీద విభూది ఫలమోలె
గంగమ్మ తలమీద తామరా దళమోలే"

అంటూ ఎంతో హృద్యమైన కవిత రాశారు.

సృష్టికంతకు మురిపాల మేలి ముసుగై ముదమున ముంచుతూ గజల్ సాహిత్యంలోను నవ్యాతి నవ్య రీతిలో వెన్నెల పరచుకొంది.

> **తెలుగులో నన్నయతో మొదలై ఎంద రో కవులు వెన్నెల వర్ణన చేశారు.**

'ఎంత కాంతి చిందో ఎన్ని కళల ఛందో
హాయి విందో నే నిశివెన్నెల నే
కాగేటి కాలపు క్రతువుల కొలుపుల చిత్రాలు కనలేని
మసి వెన్నెల నే
పాలపుంతలు పూలపొంతలు
చాంద్రి చలువలో తడిసే విరుల వన్నెలలో
వలపు వేళ వయారి వయసు
ఊహల వలకాకను పెంచే కసి వెన్నెలనే
తలపుల తీయదనాన్నే పెంచేటి
మునిమాపు వేళలు మురిపెమే ఐనా
ముద్దులుగా రాలె అలవికాని చీకటిని వేటేసే
తళుకు అసివెన్నెల నే,.....ఇలా సాగే ఈ గజల్ లో పసి వెన్నెల, ముసి వెన్నెల, ఉసివెన్నెల, వసి వెన్నెల, శశివెన్నెల, ససివెన్నెల, మిసివెన్నెల, నుసి వెన్నెల అనే కాఫియా పదాలతో పదకొండు రకాలుగా వెన్నెలను వర్ణించిన విధం ఏ ప్రక్రియలోను ఇంతవరకు ఎవరు రాయలేదన్నది నిజం.ఇంపు నించు మించు ఈ ఎల వెన్నెల ...ఈ తెలివెన్నెల... వన్నెల వెన్నెల ఖేద మోదాలతో చిడిముడిపడు జీవకోటికి ప్రహ్లద ప్రసాదిని.

– రాజా వాసిరెడ్డి మల్లీశ్వరి
9866583907

కుటుంబ విలువలు

సర్వసుఖములున్న సంతసమ్మునులేక
నాల్గు గోడలున్ననదియు కాదు
పంచయజ్ఞములను పాటించు గృహమది
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ .

తల్లిదండ్రులన్న తగు గౌరవమ్మున
ఆదరించునెపుడు నాత్మతోడ
వారసత్వ వైభవమ్ము సాగించాలి
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్య రేఖ .

బ్రహ్మ యజ్ఞమనగ బహుశాస్త్ర గ్రంథాలు
అధ్యయనము జేసి ఆచరిస్తు
ధర్మ మార్గమందు కర్మజేయుటయగు
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ.

దేవయజ్ఞమనగ ధూప దీపములతో
నిత్యపూజ జపము నీమముగను
దయయుశాంతమున్న దైవనిలయమగు
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్య రేఖ.

భూతయజ్ఞమనగ – భూమిపైనను గల
ప్రాణికోటికంత ప్రతిదినమును
కుక్షినింపి వాటి రక్షింపవలయును
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్య రేఖ.

మనుషయజ్ఞమనగ మానవాళి యెడల
కరుణ కల్గి ప్రేమ విరులనిచ్చి
స్వార్థ చింతన విడి సాగిపోవలయును
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్య రేఖ.

మాతపితరులన్న మహిలోన దైవాలు
వారి సేవలోన కోరి నిలిచి
పెద్దల యెడ కర్మ పితృయజ్ఞమనబడు
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్య రేఖ.

భజన భోజనాది భవన భ్రమణమందు
భాషణమ్ము మరియు భూషణమున
భవ్యదృష్టి నిలుపు పై భకారములందు
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ.

భజనయన్న దైవభజన వొక్కటెగాదు
వారసత్వమైన విలువలన్ని
తెలిసి మసులుకొనుట మేలిమిభజనౌను
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ.

భోజనమ్మునందు పూజ్యభావము సల్పి
కూడి వొక్కసారి కుడవవలెను
పెద్ద పిన్నలంత ప్రేమలమరగాను
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ.

ఋతువుననుసరించి రుచియుశుచిగనున్న
అమ్మ చేతి వంట ఆరురుచుల
భోజనము మనిషికి ఓషధమ్మనబడు
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్య రేఖ.

భవనమన్న మేడమిద్దలేననుకోకు
పూరిగుడిసె కూడ భూరి గృహమె
సంస్కృతి నిలయముగ సంస్కారములనిచ్చు
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ.

ఇంటి వాకిలి మరి యిల్లు సంగతి తెల్పు
శాస్త్రవాక్కు అదియు సత్యమేను
స్వచ్ఛమైన యిల్లు సాత్విక గృహమగున్
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ.

సంప్రదాయమును సతతమ్ము పాటిస్తు
ధర్మమార్గమందు నడుచుచున్న తరతరమ్ములకును
తరగని ధనమిదే
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ.

నిత్య దైవ పూజ నిరత నామ జపము
మంచి పుస్తకముల మహలుయున్న
ఆ గృహంబునంత ఆరోగ్యము కలుగు
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ.

బీదధనిక అనెడి బేధమేమియులేక
ఉచ్ఛనీచమనెడి తుచ్ఛ వీడి
సమతదృష్టి కలిగి సకుటుంబమై నిల్వు
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ.

అతిథినాదరముగ ఆహ్వానము పలికి
దైవరూపముగను సేవ సల్పి
గౌరవించిన గృహమౌను లక్ష్మీనిలయం
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ.

దేశి వస్తువులను వాసిగా వాడాలి
దేశవృద్ధి యందు నాశతోడ
స్వావలంబనమున స్వదేశి పెరుగును
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ.

భ్రమణమందు దేశ భ్రమణమ్ము మిన్నయు
భక్తి ముక్తి మరియు శక్తి కలుగు
జ్ఞానమధికమౌను జాతి రీతి తెలియు
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ.

భ్రమణమన్ననేమి బహుదేవలమ్ముల
దర్శనమ్ముజేయు ధరణియందు
పర్యటనము వల్ల పాపంబు క్షయమగు
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ.

మాతృభాషలోన మాట్లాడుటవసరం
సమత మమత పెంచి సంస్కరించు
అంధ అనుకరణము అపకీర్తి కలిగించు
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ.

మాతృభాషలోనె మాట్లాడి యెందరో
వక్తలైరి గొప్ప వారలైరి
మాతృభాష వల్ల మాన్యత కల్గేను
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్యరేఖ.

పూర్వభాషణమ్ము పుణ్యమ్మునొసగునుఔ
మితభాషణమ్ము హితముగూర్చు
స్మితభాషణమ్ము వెతలను తొలగించు
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్య రేఖ.

మాట మధురమైన మహిలోన మిత్రులౌ
మాట చేదు అయిన మనసు విరిగి
మిత్రులైన వారె శత్రువులగుదురు
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్య రేఖ.

భాషణమ్ము తోడ వేషంబు ముఖ్యము
వస్త్రధారణమ్ము వాసినిచ్చు
సంప్రదాయ రీతి సంస్కారమును తెల్పు
భారతీయ ప్రజ్ఞ భాగ్య రేఖ

– సాకి,
9951172002

కొంగ నక్క కథ

అడవిలో ఒక జిత్తుల మారి నక్క ఉండేది. అది ఒక రోజు పులి వేటాడి వదిలేసిన జంతువును తింటూ ఉండగా ఒక ఎముక దాని నోట్లో ఇరుక్కుపోయింది.

ఎంత కష్టపడినా ఆ ఎముక బయటకు రాకపోవడంతో బాగా ఆలోచించి కొంగ వద్దకు వెళ్ళింది కొంగ బావ నా నోటిలో ఒక ఎముక ఇరుక్కుపోయింది దాన్ని తీసి పెడితే నీకు మంచి బహుమతి ఇస్తానని ఆశ చూపింది.

కొంగ.... సరే అని దాని నోటిలో తలపెట్టి ఎముకను బయటకు తీసింది.ఎముక బయటకు వచ్చిన తర్వాత నక్క అక్కడి నుంచి వెళ్లిపోయింది.

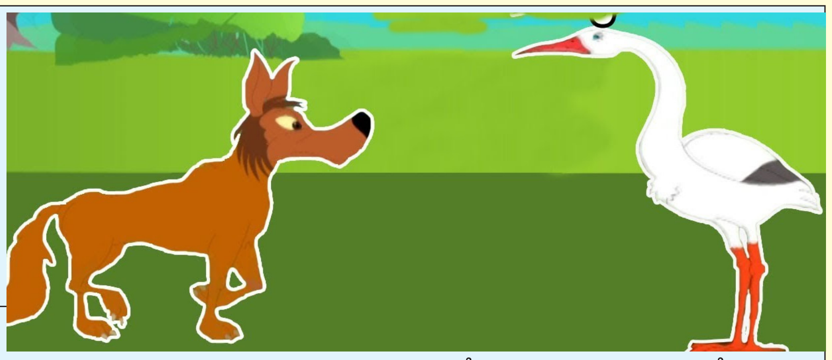

కొంగ ఎదురు వెళ్లి.... అదేంటి కొంగ బావ ఎముక తీసేస్తే బహుమతి ఇస్తానని చెప్పావుగా అని ప్రశ్నించింది. నువ్వు నా నోట్లో తలపెట్టినా నిన్ను తినకుండా వదిలిపెట్టాను చూడు..... అదే నీకు ఇచ్చిన బహుమతి అని చెప్పింది నక్క.

నీతి:–"చెడ్డ వాళ్లకు సహాయం చేసినా వాళ్లకు కృతజ్ఞత భావం ఉండదు"

–సమీనా
8 వ తరగతి
జెడ్. పి.హెచ్.ఎస్. బూరుగుపల్లి,
మండలం:గజ్వేల్ ,జిల్లా సిద్దిపేట.
+91 97044 79707

బాటసారి కథ

కవ్వంపల్లి గ్రామంలో బీరయ్య అనే యువకుడు ఉండేవాడు. బీరయ్య ఏ మాత్రం తీరిక సమయం దొరికిన గ్రామానికి సంబం ధించిన బాటలలో తిరిగేవాడు. బాటలలో గ్రామానికి వచ్చి పోయే ప్రజలు ఏం బీరయ్య ఏం పని లేదా! అటు ఇటు తిరుగుతున్నావు అంటుండేవారు. బీరయ్య కోపంగా వాళ్ళ వైపు చూస్తూ, తిన్నది అరగడానికి తిరుగుతున్నాను అనేవాడు.

గ్రామంలోని పశువులు, మేకలు తప్పిపోయి ఏ వైపున వెళ్ళినా బాటలో తిరిగే బీరయ్యను అడగగానే వాటి ఆచూకీ తెలిపేవాడు. ఒక్కోసారి దారితప్పిన వాటిని తాడుతో కట్టేసి, యజమానులు రాగానే వారికి ఇచ్చేవాడు. అయ్యో! బీరయ్య తిన్నది అరగడానికి బాటలో తిరుగుతున్నావని అందరూ ఎగతాళి చేస్తాము. కానీ నువ్వు మంచి పని చేస్తున్నావోయ్! అంటూ వెళ్లేవారు. సాయం పొందిన వారు మెచ్చుకునే వారు. మిగతావారు పని పాట లేదా అంటూ బీరయ్యను హేళన చేసేవారు.

కానీ బీరయ్య మాత్రం బాటలలో ఎవరైనా పండు, ఫలం ఇస్తే తినుకుంటూ అటు ఇటు తిరిగేవాడు. ఒకరోజు సాయంకాలం వేళ అపరిచితులు గ్రామంలోకి ప్రవేశించారు. బీరయ్యకు ఎందుకో వారిపై అనుమానం కలిగింది. అర్ధరాత్రి పన్నెండు గంటల సమయంలో నాలుగు కుక్కలను పట్టుకుని, కోటయ్య సావుకారి ఇంటి వైపు వెళ్లారు. కుక్కల అరుపు విన్న అపరిచితులు కోటయ్య ఇంట్లోకి వెళ్ళబోయి తిరిగి మరలి గోడ పైనుంచి కిందికి దూకారు. కుక్కలు అరుస్తూ వారిపై పడి బాగా కరువసాగాయి. కుక్కల అరుపులు విన్న ప్రజలంతా బయటకు వచ్చి అపరిచితులైన దొంగలను పట్టుకొని కట్టేశారు. కోటయ్య సావుకారి, ప్రజలంతా బాటసారి బీరయ్య వలన గ్రామానికి జరిగిన మంచికి అభినందించి, అతనికి చేదోడు వాడుగా నిలువసాగారు.

–ఉంద్రాళ్ళ రాజేశం
9966946084

పెట్టుబడి !

వ్యక్తిత్వాన్ని అవసరానికి బర్త్ డే కేక్ లాగా
క్యారెక్టర్ను పూలబోకేలాగా వాడేవారికోసం
నమ్మకాన్ని వమ్ముచేసే నమ్మకద్రోహులకోసం
మొసలి కన్నీటితో వారధికట్టే కపటులకోసం
మంచితనాన్ని నటించే మోసకారులకోసం
తెలియక మనసునుపెట్టుబడిపెడితే ?
కుటిలమెరుగని మన అమాయక గుండెను,
కల్మషమెరుగని మన స్వచ్ఛమైన మనసును,
భవిష్యత్ బాట నిర్మించే మన సమయాన్ని ,
ప్రాణంగా తలచే మన నిజాయితీ ప్రేమను
డబ్బు , జల్సాలే జీవితమనుకునే నీచులకై
తెలియక మనసును పెట్టుబడిపెడితే ?
ఆనవాళ్లే లేకుండా ఆత్మను ముక్కలుగాచేసి
జీవితాంతం కన్నీటిని లాభంగా చూపిస్తారు .
అందుకే , అమూల్యమైన మన జీవితంలో
అమాయక మనసుతో స్నేహమైనా , ప్రేమైనా
బంధమైనా , అనుబంధమైనా, దేంట్లోనైనా
మనమే పతనమయ్యే పెట్టుబడి పనికిరాదు !

– డా॥ డి. రాజేశ్
9440460490

నా కథలో కథానాయకుడు !

జన్మ కణాలను కరుణించిన దైవమై..
నా జన్మకు తానే మూల కారణమై..
శిశువుకు తన ఎద మైదానమిచ్చి..
నా జీవన సినిమా వెండి తెర తానై..
నా గొంతులో తానే మాటల్ని నూరి పోసి..
చేతి వేలు పట్టి కాళ్ళకు కవాతులు నేర్పి..
నా కలంలో అక్షరజ్ఞాన సిరా నింపి..
ఎదుగుదలకు నిచ్చెనగా తాను నిలిచి..
నా బతుకు గాలి పటానికి గాలి వాటమై..
నా జీవిత లతకు తానే విశాల పందిరై..
నా ఆశల పుష్పానికి తానే సుగంధాలద్ది..
నా శశి వెలుగులకు తానో ప్రభాకరుడై..
నన్ను నాకు పరిచయం చేసాడు నాన్న !
నీడనిచ్చే నల్లని మబ్బులు తానై నిలిచి..
నే పీల్చే గాలిలో తానే ప్రాణవాయువై..
కాలు జారినపుడు ఆత్మీయ నేస్తమై..
నా తడబాటులో తానో ఊతకర్రై..
నేను విద్యుత్తైతే తానే వాహకమై..
జీవన బండికి జెండా ఊపే గార్డు తానై..
నా నవ్వులే తన బాధను చెరిపే లేపనమై..
నన్ను వీడని కొండంత భద్రత నీడ తానై..
నా బతుక్కు మైలు రాళ్లుగా తాను నిలిచి..
నా బతుకు మహల్కు తానే మూల స్తంభమై..
నా బతుకు గోడల్లో దాగిన ఇటుకేగా నాన్న !
తన దీవెనల రక్తాన్ని నా నాళాల్లోకి ఎక్కించి..
తన చర్మ ముడతల్లో నా భవితను దర్శించి..
నా అణువణువునా తన చిరునామా రాసి..
తను శుష్కిస్తూనే నా తలరాతను మార్చి..
నా దేహమంతటా తన జన్యువుల్ని కూర్చి..
నా ప్రయోజకత్వంలో సింహభాగం తానై..
నా జీవన రైలు కింద పట్టాలు తానై..
మా అమ్మకు ఆరాధ్య దైవమే తానై..
సర్వశక్తుల్ని స్వచ్ఛందంగా దారపోసి..
మా కుటుంబానికి తానే మహావృక్షమై..
మా బతుకు చెట్టుకు తల్లి వేరు తానై..
నా ఆత్మకథలో తానే కథానాయకుడైన..
నాన్నే కదా నా జీవన యాత్రకు శక్తి ఊట !

– మధుపాళీ
9949700037

కబ్జా దారుల కోరల్లో పర్యావరణం మాయం

ఇక్కడ చెరువుండేది మాయం
ఇక్కడ గెడ్డ ఉండేది మాయం
ఇక్కడ నది పారేది మాయం
ఇక్కడే వాగు పొంగేది మాయం
మాయం మాయం అంతా మాయం
చెరువుల దగ్గర చెట్లు మాయం
చెట్లు మీద పక్షులు మాయం
పక్షులు కట్టే గూళ్ళు మాయం
చెరువుల దగ్గర గట్లు మాయం
గట్లు చుట్టూ మేసే గేదెలు, గోవులు
ఊళ్లో పశుపక్ష్యాదులు మాయం
చెరువుల దగ్గర గోర్జెలు మాయం
గట్టూ మాయం పుట్టా మాయం
అంతా మాయం అంతా మాయం
పర్యావరణాన్ని రక్షించే
రక్షణ కవచాలు
ప్రాణవాయువు నిచ్చేవి
పచ్చని చెట్లు
కాపాడుకోవడం కనీస బాధ్యత
మనందరి సామాజిక బాధ్యతని.
మనిషే మాయం అంతా మాయం
ప్లాస్టిక్ భూతాన్ని పట్టేసి
పచ్చని చెట్లను నరికేసి
పంచభూతాలను కలుషితం చేసి
నేల తల్లిని కాలుష్య కోరల్లో ముంచేసి పెనుముప్పు
సంభవిస్తుంటే కళ్ళుండి చూడలేదు
చెవులుండి వినలేక
ప్రశ్నించే గొంతుకు లేని
మనిషి బ్రతుకంతా మాయం
ప్రకృతి సంపదను దోచేస్తుంటే
ప్రభుత్వాలు కళ్లప్పగించి చూస్తుంటే
పంచభూతాలకు రక్షణేది?
పశుపక్ష్యాదుల స్వేచ్ఛ ఏది? జీవజాతుల ఉనికేది?
మానవాళికి మనుగడేది?
అందుకే తస్మాత్ జాగ్రత్త
ధరిత్రి నిండా అంతా మాయం మాయం

–డా. పెద్దింటి

సింహం ఎలుక కథ

ఒక అడవిలో ఒక సింహం ఉండేది అక్కడే ఎలుక కూడా నివాసం ఉండేది .

ఒక రోజు సింహం చెట్టు కింద హాయిగా పడుకుంది. పక్కనే కన్నంలో ఉన్న ఎలుక అటు ఇటుగా పరిగెత్తుతూ సింహం కాళ్లకు తగిలింది. సింహానికి చాలా కోపం వచ్చింది వెంటనే సింహం లేచి పంజాతో ఎలుకను పట్టుకొని నేను మృగరాజును నా నిద్రకు భంగం కలిగిస్తావా? నిన్ను ఏం చేస్తాను చూడు అని గర్జించింది.

ఎలుక భయంతో మృగరాజా నన్ను ప్రాణాలతో విడిచిపెట్టి ఎప్పుడైనా నీకు ఉపకారం చేస్తాను అని వేడుకొంది, ఎలుక మాటలకు సింహం పెద్దగా నవ్వి నేను ఈ అడవిలో జంతువులకు రాజును నీవు నాకు సహాయం చేస్తావా వేలేడంత లేవు నీతో నాకేం పని, అయినా జాలితో నిన్ను వదిలేస్తున్నాను బ్రతుకుపో అని వదిలేసింది చిట్టెలుగా సంతోషంగా పారిపోయింది.

కొన్నాళ్ళు గడిచాయి ఒకనాడు సింహం వేటగాడి వలలో చిక్కింది నన్ను కాపాడే వాళ్లే లేరా అని సింహం దుక్కించింది. అటువైపు పరిగెత్తుతున్న ఎలుక సింహాన్ని చూసి తనకు ప్రాణదానం చేసిన సింహంతో అయ్యా మృగరాజ ఎంత ఘోరం జరిగింది. మీరేం భయపడకండి నా పళ్ళతో వలను కొరికేస్తాను అని వల తాళ్ళను గబగబా కొరికింది. సింహం వల నుండి బయటకు వచ్చి ఎలుకను చూసి సిగ్గుపడి నువ్వు నా ప్రాణాల్ని రక్షించావు నన్ను క్షమించు అన్నది ఆనాటి నుండి సింహం, ఎలుక స్నేహంగా జీవించాయి.

నీతి: ఎప్పుడు ఎవరి సహాయం అవసరం అవుతుందో తెలియదు అందుకే ఎవరిని తక్కువగా చేసి చూడకూడదు.

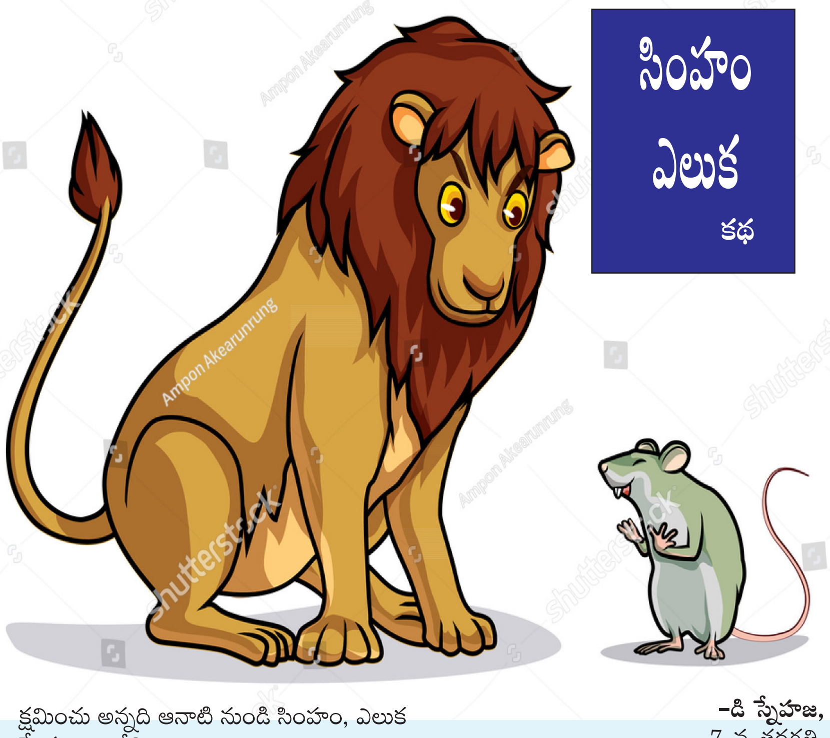

–డి స్నేహజ,
7 వ తరగతి,
జడ్.పి.హెచ్.ఎస్. బూరుగుపల్లి,
మండలము: గజ్వేల్, జిల్లా: సిద్దిపేట.
+91 97044 79707

ముచ్చటైన మూడు తరాల అనుభవసారం "చందనాగ్ని"

"చందన్, సినారె గారు "చందన్ వ్యాఖ్యానం" చందన్ మృధుభాషణం" ఇలా అనేక పదబంధాలు అక్షరాలా చందన్ గారికి అమరిపోతాయి. తన జీవితకాలంలో దాదాపు అర్ధ శతాబ్దాన్ని కాగితానికి, కలానికి అంకితం చేసిన కవి చందన్ గారు. ఈయన సృష్టించిన సాహిత్యం అక్షర లక్షలు అని చెప్పడంలో ఎటువంటి అతిశయోక్తి కాదు,కాబోదు. తన సప్తతి జీవనయానాన్ని వచన కవిత్వంతో రంగరించి వెలువరించిన తాజా సంపుటి చందనాగ్ని. ఈ పుస్తకం చేతికి నిండుగా ఉండడమే గాక కవిత్వాన్ని అందంగా తొడుక్కొని కనుల పండుగగా ముస్తాబయింది. సరిగ్గా 171 కవితలతో కొలువుదీరిన ఈ సంపుటంలో చాలా కవితలు పాఠకుల్ని పునరాలోచనలో పడేస్తాయి. అసలు కవిత్వం రాయడం తేలిక సంక్లిష్టమా అనే పదప్రహేళికలోకి ఈ కవితలు మనల్ని అన్యాపదేశంగా తోచేస్తాయి. **"అలా రోడ్డుని/అడుగులతో కొలుచుకుంటూ/ మెదడును ఆలోచనల్లో తొలుచుకుం టూ/ నాలోంచి నీలోకి ఎంత దాకా నడిచానో"**

కనిపించే ప్రతి జీవి,నిర్జీవి ఎదురయ్యే ప్రతి సంఘ టనను కవిత్వంలోకి ఒంపటం ప్రతికవికి సాధ్యమయ్యే పని కాదు. ఒకవేళ అలా ప్రయత్నించినా అందులోకి కవిత్వాన్ని తాలింపు వేయడం అంత తేలిక కాదు.దానికి ఎంతో నేర్పు,ఓర్పు జీవితసారాన్ని వడబోసిన నేపథ్యం అవసరం. చందన్ గారు అటువంటి సాధనలో సిద్ధహస్తుడు. **"తాడు/ఒక కొన అటూ/ఒక కొన ఇటు/లాగీ లాగీ/ రెండు వైపులా ముడివేసి/ గట్టిగా బిగించిన దండెం/ ఒక వాక్యంలా కనబడుతుంది".**

ఇటువంటి అభివ్యక్తి ఎంతటి పరిణతని సాధిస్తే వస్తుందని? **"కొందరంతే/ వాళ్ళు మాట్లాడితే / చుట్టూ పరిమళాలు"** వాళ్లు మనోళ్ళే కవితలో మొదటి మూడు పంక్తులు ఇలా లాక్కెళతాయి మనల్ని.

"మా నాయన సినారె" అనగలిగేంత చనువు స్వతంత్రం చందన్ గారికి తప్ప ఎవరికీ దక్కని భాగ్యం. అదే శీర్షికతో ఓ కవిత కూడా రాసి తన కలాన్ని పునీతం చేసుకొన్నారు. **అద్దెఇంట్లో/ ఎన్ని స్వప్నాలో/ అన్ని స్వప్నా ల్లో ఒకటి/ సొంతిల్లు".** ఇల్లంటే కవితలో ప్రతి అద్దె ఇంటి సగటు జీవి ఆత్మయై తాను ప్రకటిస్తాడు." **గొంతులో పడిన ఫల రసం /ఒంట్లో రక్తం కావడం "కిటికీలకు పూసిన కొత్త రంగు /కళ్ళల్లో జారి /సాయంత్రాలై పరిమళించడం/ఇది తడి అడుగుల భావన".**ఇలా రాసుకుంటూ పోతే ఈ సంపుటి నిండా చెప్పలేని అవ్యక్త అనుభూతులు. ఆవేదనా తరంగాలు. సినారె కూతురు, ఆయాచితం,చిరకాల మిత్రుడు నిజామాబాద్ జంట కవులుగా ప్రసిద్ధి చెందిన కందాళై గారి ముందు మాటలతో చక్కగా సమగ్రంగా రూపుదిద్దుకున్న చందనాగ్ని తెలంగాణ సమకాలీన వచన కవితా సంపదలో మేలు బంతి అని చెప్పడంలో ఎటువంటి సంకోచం గానీ తడబాటు గానీ లేదు.

200 రూపాయల విలువగల ఈ కవితా సంపుటి రెండు జన్మల అనుభూ తుల్ని అందించగలదు. తీరిక ఉన్నప్పుడు చిరాగ్గా ఉన్నప్పుడు ప్రయాణంలో ఎప్పుడైనా నిస్సంకోచంగా నిర్భయంగా చదువుకో వాల్సిన పుస్తకం. చంద నాగ్ని.ఇలాంటి మరో పుస్తకం వారి కలం నుండి వీలైనంత తొందరగా వెలువడాలని ఆశిద్దాం.

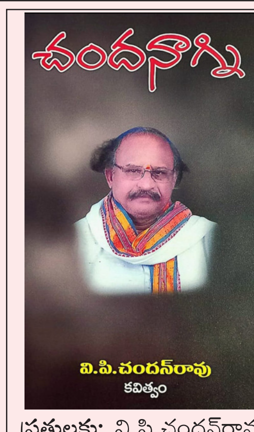

ప్రతులకు: వి.పి.చందన్‌రావు
సెల్:9440038565

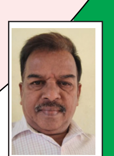

– చొప్పదండి. సుధాకర్
9177348349

కడలి కెరటాలు

(కథ)

-గుండా నరేందర్‌రావు

1996లో రాసిన కథ

నాటి తరం వారి కథలు నేటి తరానికి
కథల వంతెన

గుడిసె ముందు పందిరి గుంజకు ఒరిగి కూచుంది మల్లమ్మ. ఆమె చూపులు శూన్యంలోకి నిశ్చలంగా వున్నాయ్. భవిష్యత్తంగా అగమ్య గోచరంఅ అన్నిస్తున్నది. కళ్లలోని నీటిపొర సాయంకాలపు సూర్యకిరణాలకు మెరుస్తోంది.

దీర్ఘంగా నిట్టూరుస్తూ కొంగుతో కన్నీటిని ఒత్తుకున్నది మల్లమ్మ. తన బతుకు తోడుగా వున్న ఎల్లవ్వ కూడా తనను విడిచి వెళ్ళినందుకు ఆమె మనసంతా అల్లకల్లోలంగా వుంది. గోదావరి వరదలా పెల్లుబుకుతున్నది-మల్లమ్మ జ్ఞాపకాల ప్రవాహం.

ఉదయం నుండి ఇంటి పనిలో సతమతమై కాస్త నడుం వాలుద్దామని గోని పట్టా నడింట్లో పరుచుకుంటున్న ఆమెకు 'అంబా' రావం వినిపించింది. బయటకు వచ్చి చూసింది మల్లమ్మ. చిన్నారి లేగ దూడ-మధ్యాహ్నవేళ ఎండకు తాళలేక పోతున్నది. వగరుస్తూ కంచె కు అవతల సోలుతూ తిరుగు తున్నది.

మల్లమ్మ తల్లి మనసు ఒక్క సారిగా ఆర్ద్రమైంది. 'అంబా' అనడం తప్ప ఏమీ చెప్పలేని ఆ మూగ జీవిపై

> **'అవ్వా' బుద్దెరిగిన కాన్నుంచి మమ్ముల గింత పెద్దజేసి మా కాళ్ళమీద మేం నిలబడేటట్టు జేస్తివి. ఇక్కడ ఒక్క దానివే వుండీ ఏం కష్టపడ్తమే.**

ఎక్కడలేని జాలి పుట్టుకొచ్చింది. అనునయంగా తీసుకువచ్చి నీళ్ల పెట్టింది. ఆ లేగ దూడకు అదిగో ఆనాటి నుండి దానికోసం ఎవరూ రాలేదు. అది మలమ్మను వీడి పోలేదు.

ఆ విధంగా ప్రవేశించింది మల్లమ్మ జీవితలోకి ఆ లేగ దూడ. దానికి ముద్దుగా ఎల్లమ్మ దేవత పేరు పెట్టి, తన పిల్లలతో పాటుగా పెంచుతూ వచ్చింది.

కానీ, ఈనాటికి, దానికి, మల్లమ్మకు ఎడబాటు కాలం వచ్చింది. ఇంటాయన కాలం చేసిన దగ్గర నుండి చేతికి అంది వస్తున్న పిల్లలు కూలీనాలీ చేసుకుంటూ పెద్దజేసింది. ఎదిగిన పిల్లలు ఎవరికి వారు బ్రతుకు తెరువు వెతుక్కొంటూ బస్తీలు పట్టిపోయారు.

అప్పటి నుండి ఎల్లవ్వే తోడైంది మల్లమ్మకు. వారం క్రితం చిన్న కొడుకు వచ్చి..'అవ్వా, నువ్వు నాతోటి రావాల్నే నాకు బొగ్గు బాయిల్ల పని దొరికింది. అందరం అక్కన్నే కలిసి బతుకుదాం' అన్నాడు. ఏం చెప్పాలో అర్థం కాలేదు మల్లమ్మకు.

ఇంటాయనతో కాపురానికి వచ్చినప్పటి నుండి వూరు విడిచి ఎరుగదు. ఆయన పోయినా ఆయనొదిలిన ఇంట్లోనే వుంటూ పిల్లల్ని సాదింది. తెలివిచెప్పింది. పెద్దజేసింది.

రెక్కలొచ్చి పిల్లలు ఎగిరిపోయినా, రెక్కలుడిగిన తను ఎల్లవ్వ తోడుగా యింత కాలం గడిపింది.

ఇక్కడ వూరునే వది రమ్మంటున్నాడు- కొడుకు. తనతో నిమిత్తం లేకుండా బయలుదేరదీశాడు. ఇంటిని ఎవరికైన అమ్మేస్తానన్నాడు. ఎల్లవ్వ ముసలిదైపోయింది. ఏ కసాయి వాడికైనా యిచ్చేస్తానన్నాడు.

ఆ మాటలు వింటున్నపుడు మల్లమ్మ గుండెల్లో గునపం దింపినట్లు విలవిల్లాంది.

'అవ్వా' బుద్దెరిగిన కాన్నుంచి మమ్ముల గింత పెద్దజేసి మా కాళ్ళమీద మేం నిలబడేటట్టు జేస్తివి. ఇక్కడ ఒక్క దానివే వుండీ ఏం కష్టపడ్తమే. కాలు నొచ్చిన, కడుపు నొచ్చిన సూసెటోల్లెవరు. నాతోని వస్తె సుకంగా కాలుమీద కాలేసుకొని, మనుమలతో ఆడుకుంట కాలం ఎల్లదీత్తువు. గిప్పుడు కాకుంటె నిన్నింకెపుడు సుక పెడ్తమే. నీ కడుపుల పుట్టినందుకు మమ్ముల గీయింతనన్న పున్యం కట్టుకోనియ్యే' అని బతిమిలాడాడు.

ఏం మాట్లాడడానికి పాలుపోలేదు మల్లమ్మకు, నిజమే కొడుకులు బస్తీలల్లో బాగానే బతుకుతున్నారు. కోడళ్లతో, మనుమలతో, మనుమరాళ్ళతో సుఖంగానే వుండవచ్చు.

కానీ...

ఈవూరును, ఇల్లును, ఎల్లవ్వను వదిలి తానుండ గలదా?

చిన్న కొడుకు పుట్టినప్పుడు పాలు లేకపోతే తన పాలతో కొడుకును బతికించిన ఎల్లవ్వను ఏమి చేస్తుంది?

ఎలా..? ఏం చేయాలి..??

మునసబుకు యిల్లు అమ్మినట్లు కాగితాలు పట్టుకొచ్చాడు-కొడుకు. వస్తూ వస్తూ కసాయిని కూడా వెంటపెట్టుకొచ్చాడు.

చలనం కలిగింది మల్లమ్మలో..

'నాయనా! దాన్ని మనం తీసుకు పోదాంరా, లేకపోతే ఎవలకన్న వట్టిగనే యిచ్చేయ్యరా, నిన్ను సాదింది అదేరా, దాని పాలు తాగేరా నువు గింత పెద్దోనివైనావ్. అంటూంటే మల్లమ్మ కళ్లనుండి గంగ ధారాపాతంగా కారింది.

'ముసల్దాన్ని ఎవడు కొంటడే- గీ కసాయి కాబట్టి ఎంతో కొంత యిత్తనుంటండు..' అంటూ ఎల్లవ్వకు కట్టిన తలుగు చివరను కసాయి కందించాడు.

ముసలిదయిన ఎల్లవ్వను కసాయి వాడికి అప్పగిస్తున్న కొడుకు మల్లమ్మకు బ్రహ్మ రాక్షసునిగా కనబడ్డాడు. తన నేస్తం-పాలిచ్చి పెంచిన నోరులేని మూగ జీవమది. జీవితంలో భాగంగా, తోడుగా నిలిచిన ఎల్లవ్వను కసాయి వాడికి అప్పగించడం-పల్లెపట్టులోని సజీవ స్రవంతి నుండి కరుకుదనమే గాని కరుణ రసం తెలియని కాంక్రీటు సమాజంలోకి కొడుకు తనను తీసుకెల్లడంలో-తేడా కన్పించలేదు మల్లమ్మకు.

'అంబా' అంటూ కసాయి వెంట వెళ్ళనని మొరాయిస్తున్న ఎల్లవ్వను చూస్తూ కడుపులో పేగులు కదిలి కదిలి ఏడ్చింది మల్లమ్మ నిస్సహాయంగా.

'నన్ను సెమించాలె ఎల్లవ్వ. గింత కాలం నా ఒంట్లె బలమున్నది. నిన్ను సాదిన, ఇప్పుడు నేనే యింకోనికి బరువుగ పోతన్న. ఎడబాటు కాలమచ్చింది. నిన్నెట్లతీస్కుపోవాలె' తన మనసుతోనే క్షమించమని వేడుకున్నది మల్లమ్మ.

> **మల్లమ్మ తల్లి మనసు ఒక్క సారిగా ఆర్ద్రమైంది. 'అంబా' అనడం తప్ప ఏమీ చెప్పలేని ఆ మూగ జీవిపై ఎక్కడలేని జాలి పుట్టుకొచ్చింది.**

మనసంతా ఏదోలా వుంది-చేదు తిన్నట్లుగా. జీవచ్ఛవంలా కదులుతోంది గడిసెలోనుండి చిన్న మూటను తీసుకుని బయటకు వచ్చింది.

సూర్యుడు పశ్చిమాద్రిన క్రుంగిపోతున్నాడు. మల్లమ్మ మనసు దిగులుతో భారంగా తయారయ్యింది.

సాయం కిరణాలు మల్లమ్మ పాదాలను తడుతున్నాయి-వీడ్కోలు యిస్తున్నట్టుగా. నీడ దీనంగా సాగిలబడింది.

గుడిసె చుట్టూ ఒక్కసారి తిరిగి వచ్చింది.

కడుపులో నుండి దుఃఖం లావాలా తన్నుకొచ్చింది. మల్లమ్మకు. పొరలు పొరలుగా చూపును కమ్మేస్తున్నాయి కన్నీళ్ళు.

'అంబా' అంటూ ఎల్లవ్వ. పిలుపు మల్లమ్మ కాళ్ళకు బంధం వేసింది. ఆపదలో 'అమ్మా' అని పిలిచే బిడ్డ గుర్తు కొచ్చాడు- మల్లమకు.

మెడలో సగం తెగిన తలుగులో పరుగెత్తుతూ వస్తూంది-ఎల్లవ్వ.

దిగులంతా వెలుగై పరవళ్ళు తొక్కిన మనసుతో ఎదురుగా వెళ్ళి ఆప్యాయంగా దాని మెడను కౌగిలించుకుంది-మల్లమ్మ.

దూరం నుండి పరుగు పరుగున తనదైన భాషలో మాట్లాడుకుంటూ వస్తున్నాడు కసాయి.

అవ్వా! పొద్దుపోతంది, నడువే, బస్సుదొరకది' అంటున్నాడు మల్లమ్మ చిన్న కొడుకు.

నాలుకతో మల్లమ్మ చేతులను సున్నితంగా నాకుతున్నది- ఎల్లవ్వ.

దాని కన్నీటి చారలను వణుకుతున్న చేతులతో తుడుస్తున్నది-మల్లమ్మ.

(జ్వలిత సంపాదకత్వంలో వెలువడిన "ఖమ్మం కథలు" నుండి...)

పుస్తక సమీక్షలు

"మీది తెనాలి మాది తెనాలి" కామెడీ కథలు

-ప్రతులకు:
ఆర్ సి కృష్ణ స్వామి రాజు
బ్యాంక్ ఎంప్లాయిస్ కాలనీ ,
అక్కారంపల్లి
తిరుపతి517507
చరవాణి:9393662821

ఆర్ సి కృష్ణ స్వామి రాజు గారి కలం నుండి జాలువారిన మరో కథల సంకలనం "మీది తెనాలి మాది తెనాలి "ఇది కొసమెరుపులతో కూడిన కామెడీ కథలు. ఈ కథలు పాఠక ప్రియులను కడుపుబ్బ నవ్వించకపోయినా నవ్వించడం మాత్రం ముమ్మాటికి వాస్తవం. ఆర్ సి కె రాజుగారు రాసినటువంటి ఈ కథల సంకలనంలో మొత్తం 20 కథలు చాలా బాగున్నాయి ఒక్కో కథకు సంబంధించి శీర్షిక ఒక్కో రకంగా వైవిధ్యభరతంగా ఉన్నాయి.

"కళ్యాణ కట్ట" మొదలుకొని **"బంగారు చెట్టు "** వరకు ఆసక్తికరంగా చదివించే కథలుగా మలిచినారు రాజుగారు. ఇదే ఆయన ప్రత్యేకత .

"మీది తెనాలి మాది తెనాలి" కథలో సౌండ్ స్లీప్ కి అసలైన అర్థాన్ని తెలియజేయడం బాగుంది. అంటే **"గురక'** పెట్టి నిద్రపోవడం. ఈ కథలో చిన్న విషయాలు పెద్దవి చేస్తే సంసారంలో సమస్యలు వస్తాయనే సందేశాన్ని ఈ కథలో రచయిత చెప్పకనే చెప్పాడు. చివరకు విడిపోదామనుకున్న దంపతులిద్దరూ మీది తెనాలి మాది తెనాలి అని నవ్వుకున్నారు. కథ చాలా బాగుంది.

మరొక కథ "కళ్యాణ కట్ట ". కాబోయే అల్లుడిని, అత్త అంచనా వేయడం, తిరుపతి లో గుండు కొట్టించుకోవడం, ఇలా అర్థం చేసుకున్నటువంటి అల్లుడే తనకు కావాలనుకోవడం రచయిత కథను చాలా చక్కగా మలిచినాడు. కథ చాలా నవ్విస్తుంది.

"చత్రపతి" కథలో హీరో దగ్గర పని చేసే రాజశేఖర్ సొంత గ్రామానికి వస్తే ,అందరూ ప్రేమ ఆప్యాయత ఒలకపోస్తూ జై జైలు పలకడం రాజశేఖర్ కు చాలా సంతోషాన్ని కలిగిస్తుంది . అతడిని ప్రజలందరూ ఊరేగింపుగా తీసుకెళ్లడం పూల వర్షం కురిపించడం లాంటివి దండలు వేయడం రాజశేఖర్ కు ఆనందాన్నీ ఇచ్చాయి .ఇంకా తదుపరి కథ తెలుసుకోవాలనుకుంటే కథను చదవాల్సిందే.

ఇలా ప్రతి ఒక్క కథ ఒక ప్రత్యేకతను కలిగి ఉండి హాస్యాన్ని చక్కటి సందేశాన్ని అందించినవిగా చెప్పవచ్చు .ప్రతి ఒక కథ సమకాలీన సంఘటనలకు అనుగుణంగా ఉన్నట్టు . పాఠక ప్రియులను అలరిస్తుంది. ఇలాంటి కథలు మరెన్నో రచయిత రాయాలని ఆశిద్దాం.

ఈ సంపుటిలో ఉన్నటువంటి కథలే కాదు ఈయన రాసిన ఇతర సంపుటాలను పరిశీలిస్తే ఈ ప్రత్యేకతను స్పష్టంగా తెలుస్తాయి ఎవర్ని అనుకరించకుండా తనదైన శైలిలో కృష్ణస్వామి రాజుగారు చాలా చక్కగా ఈ కథలను సాహిత్య ప్రియులకు అందించారు

ఈ కథలన్నింటిలో రచయిత గారు మాండలికంతో కూడినటువంటి పదాలను ఉపయోగించాడు. తెలంగాణ ప్రాంత వాసిగా కొన్ని పదాలు నాకు అర్థం కాకపోయినా అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నం చేశాను. టమాటోలను "తక్కాళి పండ్లుగా కొత్త అర్థంగా తెలుసుకున్నాను. ఆర్ సి కె రాజుగారు తన బాల్యం నుండి పుట్టి పెరిగిన పల్లెటూరి వాతావరణం లాగా ప్రతి కథను చక్కగా తీర్చి దిద్దినారనిపిస్తుంది. ప్రతి కథలోని పాత్రలను పేర్లను కూడా మన ఇరుగుపొరుగు వారేమోననిపిస్తుంది. రచయిత ఏలాంటి విసుగు లేకుండా పాఠక ప్రియులను చదివించే ప్రయత్నం చేశాడు అనడంలో ఎంత మాత్రం అతిశయోక్తి లేదనిపిస్తుంది . కథను చదువుతున్న కొద్దీ ఇంకా తదుపరి విషయాన్ని తెలుసుకోవాలని ఆసక్తి కలుగుతుంది. అంతేకాకుండా సామెతలను కూడా రచయిత ఈ కథలలో వాడడం జరిగింది. ఇలాంటి కథలు ఎన్నో ఆర్సీ కృష్ణస్వామి రాజు గారి కలం నుండి జాలువారాలని కోరుకుంటూ అభినందనలు...

-యాదవరం
చంద్రకాంత్ గౌడ్
9441762105

కోహినూర్-కథ-కమామీషు

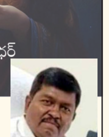

ప్రతులకు:
డా॥జెల్ది విద్యాధర్
సెల్:9490469606

"వేవేల నక్షత్రాలతో నిండి హృదయాకాశం వజ్రమై మెరి సింది... కాంతితో కలసి శాంతి కూడా మనసులో శాశ్వతంగా చేరింది"

అంటూ కవిత్వీకరించిన కవి జెల్ది విద్యాధరరావుగారు.

నీవొక తెరచిన పుస్తకమే తెరిపిలేని సదాశయాల మస్తకమే అంటూ పుస్తకాన్ని మస్తకానికెత్తుకుని పుస్తకాన్ని వజ్రం, అందులో కోహినూర్ వజ్రంతో పోల్చడం వారికే చెల్లింది. **"వాక్యం రసాత్మకం కావ్యం"** అన్న విశ్వనాథుని నిర్వచనానికి సరిపోల్చదగినది ఈ కోహినూర్.

గుంటూరు ఏసీ కాలేజీలో చదివిన విద్యాధర్ గారు యం. బి.ఏ. ఇదే కాకుండా ఎకనామిక్స్‌లో పిహెచ్. డి. చేసిన కవి.

వృత్తిరీత్యా ఆల్ ఇండియా సర్వీసెస్‌లో ఉన్నతాధికారి. ప్రవృత్తి సృజనాత్మకత. ఈ రెండింటిలో వీరు రాణించడానికి అండగా నిలిచే వారి జీవిత భాగస్వామి విజయ సౌభాగ్య జ్యోతి-ఆనందం, ఆత్మీయత కలగలసిన కుటుంబం వీరిది.

పేరులోనే విద్యను నింపుకున్న విద్యాధర్ గారు నిజంగా ప్రతిభాశాలి. గుంటూరులో ఉండగా, రాసిన కవిత్వాల గురువుల బోధ నలతో, పుస్తకాల పఠనంతో అంచెలంచెలుగా పెరిగి అత్యుత్తమ కవిత్వ సృజన చేయగలిగే శక్తిగా వారు ఎదిగారు.

ఇప్పటికే రెండు పుస్తకాలు వచన కవిత్వాన్ని వెలువరించి, మూడవ పుస్తకంగా "కోహినూర్" పేరుతో మూడవ కవితా సంపుటిని మన ముందు ఉంచారు. అంతరంగపు భాషతో, తోటమాలి మాలిమితో కోహినూరు వజ్రాన్ని బయటకు తీశారు.

ఈ కవితా సంపుటి ముఖచిత్రం చూడగానే ధ్యానం చేస్తున్న ఒక అపూర్వ చిత్రమూర్తి వజ్రాన్ని చేతుల్లో పట్టుకున్నట్లు కనిపిస్తుంది. ఆ కోహినూరు వజ్రకాంతి దగద్ధగా యమానమవుతూ అన్ని దిశలనూ ప్రకాశవంతం చేస్తుంది. కోహినూర్ అనేది ఇక్కడ జ్ఞానం అనుకుంటున్నాను నేను. జ్ఞానం కోహినూరు వజ్రమై మనలను ఎంతో కాంతిమం తమైన మస్తిష్కం కలగాలిగా చేస్తుందని నేను ఆ భావనతో అర్థం చేసుకున్నాను. ఆ పుస్తకాన్ని స్పృశించగానే ఒక అనూహ్యమైన స్పందన కలిగింది. అది ఒక ఆధ్యాత్మికం కావచ్చు. ఒక అలౌకికానందం కావచ్చు. ఉల్లాసభరి తమైన, ఉద్విగ్నమైన భావన కావచ్చు.

ఇలాంటి ముఖచిత్రం, తరువాత కవితా శీర్షికలు చూడగా, మొదట **"నీకోసం వస్తాను"** అనే దానితో మొదలై, **"సముద్ర భాష"** అనే కవితతో ముగించడం జరిగింది. మొత్తం 63 కవితలున్నాయి.

నీకోసం ఎదురు చూస్తుంటాననే మాటకు బదులుగా

"ఆ సమయం కోసం నేను వేచి ఉన్నానన్న నీ పలుకు
కాలుతున్న నేలపై తొలకరి చినుకై మది పులకరించింది"

అన్న కవితా వాక్యాలతో కవి భామంబర వీధి విలాసం దొరికింది.

కవి మదిలో పొంగిపొర్లే భావాలకు పదవిన్యాసాల చాతుర్యం, అంత్యానుప్రాసల అల్లికలు తోడై వీరి కవిత్వం ఆహా! అనిపించకమానదు.

పాము పామే కవితలో చివరలో **"ఓ పామా! మనుషులపై అంత కోపమా! నిన్ను మించిన విష పురుగులని అసూయా ద్వేషమా!"** అన్న రెండు పాదాల్లో మనిషి స్వభావాన్ని చిత్రికపట్టారు.

ఘనీభవించిన లోయలో **"సమస్త విశ్వానికి విశ్వాసమే మూలమనీ, అచంచల అలౌకిక ప్రేమ మాత్రమే లోకాన్ని మార్చగలదని, సమానత్వం, మానవత్వం శీతగాలులనీ, మహితాత్ముల పలుకుకు ప్రతిధ్వనించే లోయ ఇది"** అని నిర్వచించారు.

బాటసారి ఏవో ఆశలతో బయలుదేరాడు అతనికి ప్రకృతి అంతా సహకరించాలని కవి వేడుకుంటున్నాడు.

"నిత్యకృత్యంలా మారే జీవిత పరీక్షలలో పరాజయునికి
నిర్నిమేషంగా నీ అమృత జలం నిస్త్రాణ సంచారివై జల్లనీ!"అంటారు.

భూమి, నీరు, గాలి, పంచభూతాత్మకమైన ప్రకృతిని అతనికి బాసటగా నిల్వమంటున్నాడు కవి.

"ఓ సత్యమా! నీవెక్కడ?

ఒకసారి నీతో మాట్లాడాలని ఉంది.
అటు, ఇటు, ఎటు వెతికినా కనిపించవేం!
మూడు దశాబ్దాల క్రితం గతించిన
మా అమ్మమ్మతో వెళ్ళిపోయావా!"

అని వాపోతాడు. నిజంగా ఈనాడు సత్యవంతులను వెతుక్కోవాల్సిన పరిస్థితి. సత్యం ఎక్కడుందో భూతద్దం పెట్టి వెతకాల్సిన పరిస్థితి.

"ఏది నిజం ఏది అబద్ధం" అని తెలియని అయోమయ స్థితి. చక్కగా తెలియజేశారు.

"వొంగి కుంగిన భుజంపై నీ చేయి వేసినప్పుడు ఓడిన జీవన రథాన్ని పాతాళం ఊభి నుండి పైకి లేపొచ్చని గురి కుదిరింది" అంటారు.

"బ్రతుకు సువాసన కవితలో. ఓడిపోయాం అనుకున్న క్షణంలో ఒక్క విజయం, బతుకు భరోసానిస్తుంది. అలాంటప్పుడు బతుకు సువాసన తెలుస్తుంది. ఇలా సామాజిక కోణంలో ఎన్నో కవితలు మనసుకు హత్తుకునేలా రాసారు విద్యాధర్ గారు.

మంచి కవిత మరొకటి **"జంట సరోవరాలు".** రెండు కనులు, రెండు సరోవరాలు, అవి రెండు జలాశయాలు అంటారు.

"సుప్రభాత వేళలో ప్రతిదినం దేవేరికి నిత్య స్తోత్రం పఠిస్తూ అర్చకుడిలా మారి అభిషేక హారతి కళ్ళకు పడుతుండాలి."

నిజంగా కళ్ళు ఎన్నో భావాలను కురిపిస్తాయి. ప్రేమ, తిరస్కారం, ఎడబాటు, ఆవేదన, ఆక్రోశం, ఉల్లాసం, సంతోషం ఇలా... ఏ భావం అధికంగా కలిగినా కళ్ళనీళ్ళొస్తాయి.

అందువలన 'జంట సరోవరాలు' అనే శీర్షిక పెట్టి ఉండవచ్చు. 'నిరంతర తంతు" ఇదో అద్భుతమైన భావస్ఫోకంమైన కవిత.

ఒక ప్రియుడు లేదా భర్త, ప్రియురాలు లేదా భార్యతో - అంటున్న మాటలు... ఇవి అన్నీ చదివి తెలుసుకుని అనుభూతి చెందవలసిందే. ఎలాగైనా ప్రేయసిని చేరతానని చెప్తాడు ప్రియుడు.

ఇది చదువుతుంటే, నాకు దాశరథి గారి గజల్ గుర్తొచ్చింది. **రమ్మంటే చాలుగానీ రాజ్యాలు విడచిరానా నీ చిన్న నవ్వుకోసం స్వర్గాలు గడిచి రానా"** అనేది.

ఇక్కడ **"జవరాలి హృదయ సంచారమే కదా బ్రతుకులోన గెలుపు"** అంటారు.

ఈ సంపుటిలో అధికభాగం కృష్ణ శాస్త్రి వలె భావ కవిత్వం కవితలు ఎక్కువ భాగం ఉన్నాయి.

విద్యాధర్‌గారు **'గజల్'** సాహిత్యాన్ని ఎక్కువగా సృజించగలరేమో అనిపిస్తుంది. ఆ ప్రయత్నం చేయలేదు కానీ, అదే గనుక చేస్తే గొప్ప గజల్ కవి కావలసినంత భావనా బలం ఉన్నది ఈ కవికి.

"జంట వీడని పక్షులు" కవితలో మనసు మంచం మీద దుప్పటి దులిపాను, కొన్ని పరిమళాలు చిలుకల్లా పైకి ఎగిరాయి. నీ అనుభూతి జ్ఞాపకాలు గుప్పెడు ముత్యాల్లా జారి ఇల్లంతా అల్లరిగా దొర్లుకుంటూ పోయాయి".

"పరిమళాల చిలుకలు ఎగరటం' జ్ఞాపకాలు ముత్యాలు ఇల్లంతా దొర్లడం, కాల్పనిక సాహిత్యాన్ని మథించిన వారికే ఈ ఊహలు సాధ్యం అని నేననుకుంటాను నిరంతర పఠనశీలి విద్యాధర్ గారు అని.

ఇలా చెప్పుకోవాలంటే చాలా కవితలు ఉన్నాయి. **"కోహినూర్"** పుస్తకం శీర్షిక కవిత మీరు చదివి అనుభూతి చెందవలసిందే. **"వ్యక్తిత్వమే నీ అస్తిత్వం"**, అజంతాలో లేనిది, చీకటి గదులు, ఇలా చాలా కవితలు ఉన్నాయి ఇందులో. **"భావ ప్రతీకలతోట"** పదచిత్రాలతో, అంత్య ప్రాసలతో, కొండలపై నుండి ఉధృతంగా సాగే శైలీ ప్రవాహంతో **"కోహినూర్"** కవితా సంపుటి పాఠకుల హృదయాలను చూరగొంటుందని చెప్పడానికి ఏ సందేహమూ లేదు.

అభినందనలతో...

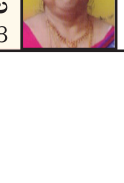

-డా॥ గడ్డం శ్యామల
9704175183

వచన కవితలు

-డా॥రావి రంగారావు
9247581825

పేస్ బుక్ "అమరావతి సాహితీ మిత్రులు" గ్రూపులో డా. రావి రంగారావు 2024 నుండి నిరంతరాయంగా నిర్వహిస్తున్న వారం వారం కవితల వర్క్ షాపులు.

2025 "వారం వారం కవితల వర్క్ షాప్" 27 అంశం "దోపిడి". మొత్తం 27 మంది కవులు తమ కవితలు పోస్ట్ చేశారు. 4 కవితలకు ప్రశంసా పత్రాలు లభించాయి.

దోపిడి

దోపిడి దోపిడి దోపిడి
దొరల ముసుగున
దోపిడి దొంగలు
బరితెగించి దోపిడి...
గ్రీష్మ తాపానికి నెర్రెలిచ్చి
దాహంతో అలమటిస్తూనే
కళ్ళల్లో వత్తులేసుకుని
తొలకరికై ఎదురుచూసే ధరణికి
గొంతు తడుపుకొన
చుక్కనీరైనా ఇంకనీక
మార్జిన్లు సైతం వదలక
సిమెంటు రోడ్లతో
జలసిరుల దోపిడి...
తొలకరి గిలిగింతలెడుతూ
మేను తాకినంతనే
పచ్చదనాల కోక కట్టి
ఏటికి మూడు పంటలతో
ముప్పొద్దుల కడుపు నింపు
మేలిమి బంగారు భూములను
రియల్ ఎస్టేట్ పేరిట
ధరణి సిరి దోపిడి...
వన దేవత ఒడిలోన
తుళ్ళుతూ గెంతుతూ
పర్యావరణ సమతౌల్యాన్ని
కాపాడే వన్యప్రాణుల
గృహాలను సైతం ఆక్రమించి
వన సిరి దోపిడి...
అవని గర్భాన దాగిన
అపార ఖనిజ సంపదపై
అత్యాశపరులు కన్ను వేసి
ధరణి మాత గర్భానికి
పాతాళం లోతున
తడి ఆరని గాయలు చేస్తూ
పసిడి వనరుల దోపిడి...
దొరల ముసుగు నున్న
దోపిడి దొంగల పీచమణచగా
ఓ దేవాదిదేవా, వేగమే రావా,
అంటూ రోదిస్తూ ధరణి...

-సంబరాజు రమణి

దోపిడీ లోకం

ఇప్పుడు
దోపిడి లేని లోకం అంటే
ఆకలి మర్చిపోయిన మనిషి జీవితం,
అంతా దోపిడే...
జన్మ నిచ్చే ఓపిక లేని అమ్మలను
కత్తెర వైద్యం దోపిడీ చేసేస్తోంది,
పాలిచ్చే పాశం మరచిన పెంపకాన్ని
కల్తీ పాలడబ్బాల
అందం దోచేస్తోంది...
చదువు నిచ్చే నిలయాలు...
చదువుని కొనే
వలయాలుగా దోచేస్తున్నాయి,
విజ్ఞానం ఇవ్వాల్సిన విద్య
ర్యాంకుల మాయలో దోచేస్తుంది...
సంస్కారం నేర్పాల్సిన సంఘం
డ్రగ్స్, జూదం పేరిట యువతని
దోచేస్తుంది,
బంధాన్ని ఇవ్వాల్సిన వివాహం
కట్నం పేరిట లేత
ఆశల్ని దోచేస్తుంది...
బ్రతుకు పంచుకోవాల్సిన కుటుంబం
పిల్లల్ని విదేశాలకు పంపేసి
స్వదేశపు సొమ్మును దోపిడీ
చేసేస్తోంది...
నేరం...
అధికారంగా ప్రమోషన్ తీసుకుని...
రాయి నుండి
ఆకాశంవరకు దోచేస్తుంది,
న్యాయం డబ్బుల కట్టలుగా మారి...
నిజాలను పెన్నుతో దోచేస్తుంది.
మనిషికి
చివరి చోటు కూడా మిగలకుండా...
స్మశానాల్ని రియల్ ఎస్టేట్లుగా
దోచేస్తున్నారు,
ఇప్పుడందరికీ దోపిడీ వృత్తి
ప్రపంచం
వనరులను దోచుకోవాలని,
దేశాలు అధికారాల్ని దోచుకోవాలని,
ప్రభుత్వాలు
అవకాశాలను దోచుకోవాలని,
ప్రజలు రేపటిని దోచుకోవాలని...
అంతా
దోపిడీ
లోకాన్ని సృష్టించుకుంటున్నాము!
చివరికి...
మనల్ని మనమే దోచుకునే...
సరికొత్త
దౌర్భాగ్యాన్ని నిర్మించుకుంటున్నాము!

-శ్రీఅరుణంశ్రీనివాస్

దోపిడి

ఇది ముసుగు దొంగలు చేసే
మాములు దోపిడీ కాదు.
వ్యవస్థల ముసుగు వెనుక ప్రజా
ధనపు
ధర్మ కర్తల మంటూ
దొరలు చేసే నిలువు దోపిడీ .
ఇవి అమావాస్య
చీకటి మాటున
ఒంటికి ఆముదం పట్టించి
చోరాగ్రేసరులు చేసే
చిల్లర దొంగతనాలు కావు,
పట్టపగలు, నిండువెలుగులో
తెల్ల కోట్లు, నల్లసూట్లు,
పొడుగు బూట్లు, వగైరాలు
దర్జాగా చేసే ప్రజాదోపిడీ...
ఏ డ్రెస్ కోడ్ కి తగ్గట్లు
ఆ టైప్ లో ,
ఆ ఆ స్థాయిల్లో
దోపిడీ ఉంటుంది..
జనాన్ని దోచేయడం లో
ఒక్కొక్క రంగు డ్రెస్ దీ
ఒక్కొక్క "మెథడాలజీ"
"బ్లేడ్ బాబ్జీ" లు చేసే
చిన్న చిన్న జేబు
కటింగులు ఒక రకం..
"రాజనాల" లాగా
జనాలను ఏమార్చి
కొట్టేసే నల్ల సూట్ కేసులు
మరో రకం.
బొక్కసానికి వేసిన
చిన్న కన్నంతో
సరి పెట్టుకోవడం కాకుండా
"తిరుడా తిరుడా" లో లాగా
మొత్తం బొక్కసాన్నే
లేపేయడం ..
ఇదో సరికొత్త రకం దోపిడీ..
మట్టిలో పుట్టి,
మట్టి తోమమేకమై,
మట్టిలో బ్రతికే
ఎండిన కడుపులకు
మట్టిని తినడం మాత్రం
తెలియలేదు .
కానీ ..
ఇక్కడ
మట్టిని తిని,
కొండలను మింగేసి
బండలను నమిలి వేసే
ఇంద్రజాలికులున్నారు.
దొంగలను వెంటాడే
సినిమా పోలీసుల్లాగా,
ప్రశ్నించే "విజిల్ బ్లోవర్స్"
అక్కడక్కడా కనిపిస్తారు..
కానీ
వారి ఈలలు తుప్పు పట్టి
సరిగా మోగడం లేదు?
అందులో పక్కనే
రణ గొణ శబ్దాలతో
ఊదర గొడుతున్న
పెద్ద పెద్ద బాకాలు!.
ఈ బాకాల మోతల్లో,
ప్రశ్నించే గొంతుల్ని
వినిపించుకొనే
నాధుడే లేడు!.

-శ్రీనివాస శాస్త్రి

దోపిడీ

దోపిడీ దోపిడీ
నీ శ్రమ దోపిడి
శీలం దోపిడి
గౌరవం దోపిడి
హక్కులు దోపిడి.
ఓ కార్మికుడా
నీ సర్వం దోపిడి
సంపద సృష్టించే నీకు
మిగిలేది ఎంగిలి విస్తరాకు!.
వ్యాపారం అంటోంది
నా ఆలోచనే
మీకు భుక్తి నిస్తోందని!
కానీ శ్రామికా..
తెలీదా..
నీ శ్రమే వాడికి
భవంతి నిస్తుంది!
నీ చేమటే వాడి
హిమోగ్లోబిన్ పెంచుతుంది!.
ఎక్కడుంది న్యాయం!
ఆలోచనకు ఆనపకాయంత
శ్రమకి శెనగ కాయంత
రాబడా!
ఎందుకింత వ్యత్యాసం!.
దోపిడీ దోపిడీ..
శ్రామికులకు దోపిడి
రాబందులకు రాబడి.
సేవ చేసే బంటు
రాజ్యాన్ని కాపాడే యోధుడు
నిత్యం శ్రమతో పోరాడే
ఆయుధ జీవివి నీవు
కానీ
రాజుని నిర్ణయించే
పోరాటంలో
దశాబ్దాలుగా వ్యాపారులు..
కార్పొరేట్ బడా బాబులుకన్నా
వెనుకబడ్డావు

-రాజ్ తొర్లపాటి

అంశం: "వాళ్ళకు శిక్షలు పడవు"

సమతా మమతల విలువ తెలుసుకొని
స్వార్థం బ్రతుకులు తెగ నరికి
ఐకమత్యంతో మెదిలే వాడికి
శిక్షలు పడవు...
పరిమళింపు సౌజన్యం
వాడే కాబట్టి !.
నాకెందుకు నాకేంటి అనుకోకుండా
పరోపకారమే పరమతత్వమని
ప్రేమ తత్వాన్ని పంచేవాడికి
శిక్షలు పడవు...
నా అనే స్వార్థం
వదిలేశాడు కాబట్టి !.
ఉరకలు తొక్కి ప్రవహించే
మనసు కోరికల గుట్టలో
మలినాలను వెతికి తీసి
శాంతి కరుణను కాచే వాడికి
శిక్షలు పడవు...
మనిషే దైవమని
గ్రహించాడు కాబట్టి !.
సుగుణాలు వెదజల్లే
నవ్వుల జల "తార"లతో
పచ్చ పచ్చని చిగురులు వేసి
ప్రాణ కోటికి పంచేవాడికి
శిక్షలు పడవు...
జ్ఞాన సంపదను
వెదజల్లుతాడు కాబట్టి! .
సరిహద్దులో శాంతి కొరకు
తొలి పొద్దులా తపియించి
కర్తవ్య దీక్షలో నిద్రించని సూర్యులకు
శిక్షలు పడవు...
అమరత్వాన్ని
సాధించాడు కాబట్టి !.
శిఖరాలను మించిన
సుగుణాలను పోగేసి
గాఢాంధకారాన్ని తరిమేసిన
విజ్ఞాన జ్యోతులకు
శిక్షలు పడవు...
ధర్మ ధీరులై
కదులుతారు కాబట్టి! .

-సత్యవతి
(కరాలపాడు,

శిక్షలు పడవుగా!.

దేశ భక్తి ఎరవేసి
పేదల భూములు లాగేసి
రాజ ప్రాసాదాల్లో
సేదదీరుతున్న నేతలు,
ఎండకు ఎండుతూ
వానకు తడుస్తూ
ఫుట్పాత్ పై పేదలు...
అధికార మంత్రదండాన్ని
అడ్డుపెట్టుకున్న నాయకులకు
శిక్షలు పడవుగా!.
ఎన్నికల ముందు ఇచ్చిన
హరివిల్లుని తలపించు హామీలు
ఎండమావులు కాగా
ఎన్నికల సమయాన ఇచ్చిన ఉచితాలను
అధిక ధరలు, శిస్తులతో వసూలు చేస్తూ
ప్రజలకు పట్టపగలే
చుక్కలు చూపించే నాయకులు
ఉచితాల రక్షణ వలయంలో ఉండగా
శిక్షలు పడవుగా!.
ఏటికి మూడు పంటల
మేలిమి బంగరు భూములను
రియల్ ఎస్టేట్ పేరిట
గ్రద్దల్లా తన్నకు పోతూ
అవని గర్భాన దాగిన
అపార ఖనిజ సంపదకై
అడవిని పడగొడుతూ
పుడమిని చెడగొడుతుంటే
వన్యప్రాణులకు నిలువ నీడ లేక
ఆకలిదప్పులతో అల్లాడుతుంటే
వికృతంగా నవ్వుకునే దొరల ముసుగునున్న
దొంగల చెంత
అధికార మంత్ర దండం ఉండగా
శిక్షలు పడవుగా!.
రంగ మేదైనా
అవినీతి అనకొండలకు
శిక్షలు పడాలంటే
ఎన్నికల సమయాన ఉచితాలకు కాక
నాయకుని వ్యక్తిత్వానికి ప్రాధాన్యం
ఇచ్చే
ఓటర్ల వల్లనే సాధ్యం...

-సంబరాజు రమణి

వాళ్లే..!

కడిగిన ముత్యాల్లా కనబడే
కరడుగట్టిన హృదయాల
'భూ' బకాసురులు వాళ్ళు!.
చేయకూడని పనులు చేస్తూ...
శిక్షలనుంచి 'తప్పు'కునే కళలో
ప్రత్యేక శిక్షణ పొందిన
మహా జాదూలు వాళ్లు!.
ప్రకృతి సంపదను,
ప్రజాధనాన్ని దిగమింగే
వారసత్వపు 'ఆకలి'
తిమింగలాలు వాళ్ళు!.
ప్రభుత్వ ఆస్తులను
'ప్రైవేట్'కు కట్టబెట్టే
అబద్ధాలకోరులు వాళ్ళు!.
బ్యాంకు రుణాలను ఎగ్గొట్టి
దేశ విదేశాలు దాటేసి..
నిర్లజ్జగా పార్టీలు చేసుకునే
ఫోర్ ట్వంటీలు వాళ్ళు!.
నిలువెల్లా మోసాల
వేషాలు ధరించిన
ఖద్దరు నాయకులు..
పేద బతుకులను
బుగ్గి చేసే బడా బాబులు..
వికృత 'కలల' సాకారానికి
పరస్పర 'ఎర'లు వేసే...
పగటి వేషగాళ్లు వాళ్ళు!.
పంగ వేళ్ల 'విక్టరీ' విన్యాసాలతో
ప్రజలకు 'పంగనామాలు' పెట్టే
పొలిటికల్ మాఫియాలు వాళ్ళు!.
చదువుల వృక్షానికి
'కార్పొరేట్' చెదలెక్కించి
ఫీజులతో పాటు రక్తం పీల్చే
'కాసుల' జలగలు వాళ్ళు!
రోగుల్లో ప్రాణ భయం పెంచి
సిరెంజీల్లో 'కల్తీ' మందులతో
ఆర్థిక రోగగ్రస్తులను చేసే
'స్టేత్' హంతకులు వాళ్ళు!
యువత 'మెదళ్ల' నిండా
'డ్రగ్స్' విషాన్ని నింపుతున్న
'మత్తోన్మాదులు' వాళ్ళు!
'నాలుగుస్తంభాల'ను
గుప్పిట్లో బంధించి...
'బొటన వేలు' చూపిస్తూ..
విజయ గర్వంతో విర్రవీగే
ఈ ప్రజా భక్షకులకు
శిక్షలు పడవు తెలుసా!.
అయినా...
ఓ కొడిగట్టని 'ఆశ'
'ప్రజాస్వామ్య' శ్వాస
ఇంకా మిగిలే ఉంది!.
టన్నుల టన్నుల నోట్ల కట్టల్తో
ఊరిగే 'అవినీతి' ఏనుగులను
'అంబారీ' పైనుంచీ కిందకీడ్చే
నిస్వార్థపు పిడికిళ్లు
ప్రశ్నించే గళాలు ఉన్నంతకాలం
ప్రజా కోర్టుల్లో శిక్షలు పడకుండా
ప్రజా కంటకులెవరూ తప్పించుకోలేరు...
ఈ జీవితకాలపు ఆశ
మరెంతో దూరం లేదు!

-పుట్టంరాజు నరసింహామూర్తి

భక్తి-సేవ-సాహిత్య మూర్తిరూపం రమణాచారి గారి “హరే శ్రీనివాసా!”

పరమ పవిత్రమైన శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు అనే పదంలో వేంకట అంటే పాపాలను తొలగించే పర్వతం. ఈశ్వరుడు అంటే ఆ పర్వతంపై వెలసిన పరమేశ్వరుడు. అతను శాశ్వతుడు, జగన్నాథుడు. విష్ణువుని సాక్షాత్కార రూపం. భూదేవి,శ్రీదేవిలతో కూడిన సాక్షాత్కరించే సంపూర్ణమైన శాంతస్వరూపుడు. అతని దర్శనం కేవలం కళ్యాణం కాదు మోక్షానికి ద్వారం. శ్రీవారి ఆలయం భూమిపై వైకుంఠం. ఆయన నిలబడిన గర్భగుడి, ప్రపంచంలో అత్యంత పవిత్రమైన కేంద్రాల్లో ఒకటి. అక్కడికి భక్తుల పాదయాత్రలు మారు మస్తిష్కాన్ని మార్చేస్తాయి. ఆ ఆలయంలో ఒక్క క్షణమైనా నిలబడితే మన మనస్సు పరిపూర్ణమవుతుంది. ఆ కళ్ళలో కారుణ్యం ఉంది. ఆయన నిలుచున్న స్థితిలో విశ్వాన్ని నిలబెట్టే శక్తి ఉంది.

“ హరే శ్రీనివాస” అనే నామంలో సహస్రనామాలకు సమానమైన శాంతి ఉంది. శ్రీరామానుజులు, అన్నమయ్య, తాళ్ళపాక పాఠకులు, సంకీర్తనాచార్యులు, ఉద్యోగాన్ని కేవలం ఉద్యోగం లా కాకుండా శ్రీనివాసుని పాదపద్మాలను సేవించే తీరులో బాధ్యతలను స్వీకరించి అత్యంత భక్తి ప్రపత్తులతో కొనసాగించిన డాక్టర్ రమణాచారి గారి ప్రయాణం. వీటన్నింటికీ మూలాధారం ఆ తిరుమల వేంకటేశుడి అపారమైన దయ. వీరు చేపట్టిన ధర్మదీక్షకు ఆ శ్రీనివాసుడు చూపిన కరుణ.

అన్నమయ్య పదాల్లో: “వేంకటాద్రికి వెలసిన శ్రీనివాసుని సన్నిధిలో ఒక్క చూపు పడితే చాలు, జన్మ జన్మల పుణ్యం కలుగుతుంది. ఆయన స్వరూప విశిష్టత ఆ విగ్రహం గురించి చెప్పుకోవాలంటే ఏ భాష అక్షరాలు సరిపోవు. మనం ఎంతగా తలదించుకున్నా ఆయన ముఖారవిందం మన కన్నులకు కనిపించదంటే మనలో ఎక్కడలేని ఆత్మవిశ్వాసం పెరిగిపోతుంది. ఆ చేతుల్లో శంఖం, చక్రం ఉన్నా ఆ ఆశీర్వాద హస్తం భక్తులపై ఉంటుంది. తలపై శేషవస్త్రం, ఒడిలో లక్ష్మీదేవి ఆశీస్సు, భక్తుని గుండెల్లో ఒక వెలుగులా మారి శ్రీవారి ప్రతి విజ్ఞప్తి వినబడుతుంది కానీ కొందరికి వారి ఆశీర్వాద ఫలం కనిపించకపోవచ్చు. కానీ వినిపించకుండా ఉండే ఒక్క భక్తుడూ ఉండడు. సమాధానాలు శబ్దంలో ఉండవు. అవి జరిగే సంఘటనల పరిణామాలలో ఉంటాయి, ఊహించని అనుగ్రహంలో ఉంటాయి.

కానీ భగవంతుడు దూరంగా ఉంటాడన్న భావన అసలు భక్తికి విరుద్ధమైనది. ఆయన ఎప్పుడూ మన మధ్యే ఉంటాడు. మనం ఆయన్ని గుర్తించేంత వరకు మాత్రం ఆయన మన కళ్లకు తెలియడు. మన మనస్సు నిజంగా ఆయన్ని పిలిచినప్పుడు, మన ఆత్మ లోతుల్లోంచి ఆయనకు తలవంచినప్పుడు, ఆయన ప్రతిస్పందన మన జీవితాన్ని మార్చేదిగా ఉంటుంది. ఆయన ఎప్పటికీ దూరంగా ఉండడు. కేవలం మనం ఆయన వైపు తిరిగే వరకు ఆయన మౌనంగా ఉంటాడు. కానీ మనం ఒక్క అడుగు వేస్తే, ఆయన మనం ఊహించని రీతిలో ఎదురొస్తాడు. ఈ గ్రంథంలో నేను చెప్పబోయే అనుభవాలు-అన్ని ఒక్కే సత్యాన్ని సూచిస్తున్నాయి

ఇలాంటిదే గౌరవనీయులు డాక్టర్ రమణ గారి జీవితంలో జరిగింది. తిరుమల శ్రీనివాసుడిని దర్శించుకున్న ప్రతిసారీ, నా మనసులో ఒక చిన్న అనుమానం, ఒక చిన్న కోరిక మెదిలేది “స్వామీ, నీవు ఎప్పటికీ భక్తులే నీ దగ్గరకు రావాలని చూస్తావా? నీవే ఎప్పుడైనా వారి దగ్గరకు రావాలను కోరా?” ఈ ప్రశ్నకు స్వామివారు నవ్వుతారేమో అనిపించేది. కాలక్రమంలో, ఊహించని సంఘటనలు జరిగాయి. ఒకనాడు టీటీడీ ఈవో పదవి ఖాళీ అయిందని విన్నప్పుడు, వీరి మనసులో ఓ చిన్న ఆశ మెరిసింది. “ఈ పదవి తనకు రావచ్చు కదా ! అనుకోగానే .” అప్పటి ముఖ్యమంత్రి డా. వై. ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు ఒక్కసారిగా పిలిచి, “రమణా, ఈ దేవాలయానికి ఈవోగా నీవు బాధ్యత తీసుకుంటే బావుంటుంది” అని అనగానే, ఆ మాటల్లో ఒక ఆధ్యాత్మిక సంకేతం వినిపించింది. ఈ పుణ్యక్షేత్రంలో పనిచేయడం అనేది కేవలం ఉద్యోగం కాదు అది భగవత్ సేవ, అది భక్తిలో భాగంలా వీరు భావించారు. ఈ యాత్రలో ఎన్నో అనుభూతులు, అనేక దర్శనలు, అనేక అనుభవాలు కలిశాయి. వాటిని సాక్షాత్కారాలుగా, వ్రతాలుగా, అర్చనలుగా రమణాచారి గారు అనుభవించారు. ఆ అనుభూతులే ఈ గ్రంథంలో పత్రాలపై ఆవిర్భవించాయి.”

ఈ అనుభవం తర్వాత, తిరుమల

> ఒకనాడు టీటీడీ ఈవో పదవి ఖాళీ అయిందని విన్నప్పుడు, వీరి మనసులో ఓ చిన్న ఆశ మెరిసింది. “ఈ పదవి తనకు రావచ్చు కదా ! అనుకోగానే .” అప్పటి ముఖ్యమంత్రి డా. వై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు ఒక్కసారిగా పిలిచి, “రమణా, ఈ దేవాలయానికి ఈవోగా నీవు బాధ్యత తీసుకుంటే బావుంటుంది” అని అనగానే, ఆ మాటల్లో ఒక ఆధ్యాత్మిక సంకేతం వినిపించింది. ఈ పుణ్యక్షేత్రంలో పనిచేయడం అనేది కేవలం ఉద్యోగం కాదు అది భగవత్ సేవ, అది భక్తిలో భాగంలా వీరు భావించారు.

వేంకటేశుడిపై నాకు ఉన్న విశ్వాసం మరింత బలపడింది. ఆయన గురించి ఎంత చెప్పినా తక్కువే. ఏడుకొండల మీద వెలసిన వేంకటేశుడు కేవలం మూర్తిమంతమైన విగ్రహం కాదు. ఆయన అనుభూతి. ఆయన ఒక ఆత్మస్వరూపం. వేదాలు, పురాణాలు, ఆలయ శాసనాలు అంతా ఆ ఏడుకొండలవాడి మహిమ. వేంకటేశుడు వైకుంఠవాసుడు. కానీ భూమిపై ఆలయం కట్టించుకొని భక్తుల కోసం స్వయంగా ఉండే స్వామి. భూదేవి, శ్రీదేవులతో పాటు భక్తుల తపస్సును అంగీకరించి తిరుమలలో తానుగా నివసించే దయామయుడు. ఆయన దర్శనం కలగడం ఒక యాత్ర కాదే అది ఓ

> ఏ పని అయినా తాను చేసే ప్రతి పనిలో నిబద్ధతను అనుసరిస్తున్న వీరు వృత్తిపరంగా ఎన్ని మార్పు లొచ్చినా అంతా దైవేచ్ఛ అనుకోవడం వీరిలోని స్థితప్రజ్ఞతను చూపుతుంది.

మౌనానుభవం. గర్భగుడిలో ఆయనను దర్శించే క్షణంలో, మన మనస్సు కదలదు. భక్తితో నిలిచిన మూర్తిని చూస్తూ ఉండిపోయే ఆ క్షణం ఒక జీవితం అంతకంటే విలువైనదిగా అనిపిస్తుంది. తిరుమల శిఖరాల్లో నిలిచే వేంకటేశుడు, మన కళ్లకే కాకుండా మన హృదయానికీ దర్శనమిచ్చే స్వామి పట్ల అత్యంత భక్తితో పంచుకున్న అనుభవ మాల డాక్టర్ రమణాచారి గారు వివరాల లోకి వెళితే ..

కారంచేడు వెంకట రమణాచారి మాజీ ఐఏయస్ అధికారి, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సాంస్కృతిక సలహాదారుడు. దేవాదాయ శాఖ కమీషనర్ గా, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం కార్యనిర్వహణాధికారిగా, దేవాదాయశాఖ ముఖ్య కార్యదర్శిగా, దేవాదాయ శాఖలో ఉన్న ఈ మూడు ఉన్నతపదవులను నిర్వహించారు. 2012 డిసెంబర్లో ఆయన స్వచ్ఛంద పదవీ విరమణ చేశారు. పరిపాలనా రంగంలోనే కాకుండా, సాహిత్య, సాంస్కృతిక, ఆధ్యాత్మిక రంగంలో వారికున్న ప్రతిభ అందరికీ తెలిసిందే. ఆయన తెలంగాణ బ్రాహ్మణ సంక్షేమ పరిషత్ అధ్యక్షులుగా కూడా వ్యవహరిస్తున్నారు.

1952, ఫిబ్రవరి 8 వ తేదీన కెవి రాఘవాచారి, శ్రీమతి పద్మావమ్మ గార్ల కు మెదక్ లో జన్మించిన డాక్టర్ రమణాచారి గారి జన్మ వివరాలు, జీవిత వివరాలు చదువు తుంటే ఖచ్చితంగా కారణజన్ములు అనిపిస్తుంది. తల్లినుండి ఆంగ్లం, తండ్రి నుంచి సంస్కృతం, తెలుగు శిక్షణ, తాతయ్యనుండి తమిళ పాశురాలు లు కలిసి రమణాచారి గారికి బహుభాషా కోవిదులుగా తీర్చిదిద్దగ లిగాయి. చదువే సర్వస్వంగా భావించిన వీరికి చదువులోనే కాకుండా అనేక వక్తృత్వపోటీలలోనూ, ఏకపాత్రాభినయం, వ్యాసరచన, పద్యగానాలలో విశేష విజ్ఞానాన్ని కనపరిచేవారు. 1969 జనవరిలో తెలంగాణలో ఉద్యమాల తీవ్రంగా ఉన్నపుడు వీరు డిగ్రీ చదువుతుండేవారు. అపుడు “ నా తెలంగాణ కోటి రతనాల వీణ” అనే దాశరధి మాటను విశ్వసించి ప్రత్యేక తెలంగాణ కోసం సర్వశక్తుల్ని కూడగట్టుకుని ఉద్యమంలో కూడా నాయకత్వాన్ని ప్రదర్శించారు. ఆ సమయాల్లో పోలీసు స్టేషన్‌కు వెళ్ళిన ఒక సందర్భంలో తానున్న సంగారెడ్డి జైలునే ఏకంగా విహార కేంద్రంగా మార్చి అందరి మన్ననలు పొంది ఏకైక వ్యక్తి రమణాచారిగారు అంటే అతిశయోక్తి కాదు. జైలుకెళితే ఏదో కానిపని చేసారేమో అనుకునే రోజుల్లో రాష్ట్రంకోసం మనవాడొకడు జైలుకెళుతున్నాడు “జాగ్రత్తరా రమణా” అన్న రమణాచారి పెదనాన్న మాటలు ఎంతో స్ఫూర్తిదాయకంగా ఉన్నాయి కదా అనిపించక మానదు..

1970 సం॥లో తన బియస్సీ ఫస్టుక్లాస్‌లో పాసై ఎమ్మెస్సీ చదివే రోజుల్లో ఇంటి ఆర్థిక పరిస్థితుల దృష్ట్యా పరిశోధనను తాత్కాలికంగా ఆపి ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం పరిధిలో మెదక్ జిల్లా జగదేవ్ పూర్ జూనియర్ కళాశాలలో కెమిస్ట్రీ లెక్చరర్‌గా కొంతకాలం పనిచేసారు. ఎమ్మెస్సీ పూర్తిచేసాక సైఫాబాద్ సైన్స్ కళాశాలలో లెక్చరర్‌గా నియమింపబడ్డారు. అక్కడితో వీరి జీవితంలో రెండు కోణాలు పాతాలు చెప్పడం తోపాటుగా, సాంస్కృతిక కళారంగాలు కూడా చోటుచేసు కున్నాయి. అనేకమంది ప్రముఖులతో పరిచయాలు, స్నేహాలు ఈ గ్రంథంలో చదువుతూంటే ఒక్క జీవితంలో అనేక జీవితాల అనుభవసారం కనిపించింది.

కె.వి.రమణాచారి 1982 ప్రాంతాలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కేడర్ కి చెందిన ఐ.ఏ.యస్. అధికారిగా నియమింపబడ్డారు. 1986లో గోదావరి తీవ్రమైన వరదలు వచ్చినప్పుడు రమణాచారి పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో పర్యవేక్షణ బాధ్యతలు నిర్వహించారు. 2012 వరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంస్కృతిక శాఖ, ఆంధ్రప్రదేశ్ హౌసింగ్ బోర్డ్, సమాచార శాఖ, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం మొదలైన అనేక శాఖలకు ఉన్నత అధికారిగా బాధ్యతలు నిర్వహించారు.

2013 లో ఆంధ్రప్ర దేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సాంస్కృతిక సలహాదారుగా నియమితులయ్యారు. 2010లో ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ తెలుగు శాఖ నుంచి తెలుగు పద్య కవి త్వం మీద పి. హెచ్. డి పట్టా పొందారు. నిజాయితీ, నిబద్ధత కలిగిన ప్రభుత్వాధికారిగా వీరికి విశేషమైన గుర్తింపు లభించింది. సాహిత్యం, కళలు, నాటకం మొదలైన అంశాల పట్ల విశేషమైన అభిమానం కల్గి రాష్ట్రంలోని

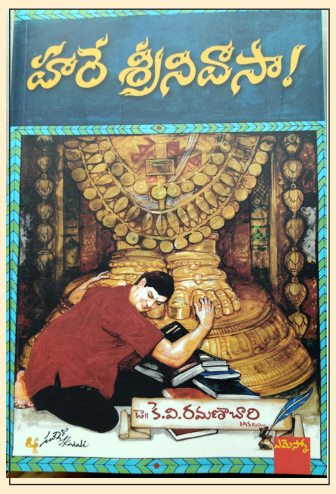

అనేక సాహితీ, కళా సంస్థలకు అనేక రకాలుగా సహాయ సహకారాలు అందించారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం పక్షాన నంది నాటకోత్సవాలు

> సాహిత్యం, కళలు, నాటకం మొదలైన అంశాల పట్ల విశేషమైన అభిమానం కల్గి రాష్ట్రంలోని అనేక సాహితీ, కళా సంస్థలకు అనేక రకాలుగా సహాయ సహకారాలు అందించారు.

నిర్వహించడం రమణా చారి కృషివలనే ప్రారంభమయ్యాయి.

మంచి చేయడానికి స్థానమేమిటి? పదవేమిటి? ఎక్కడయినా, ఎపుడైనా చేయవచ్చుననే సంకల్పంతో ‘అద్భుతాల సృష్టికి ఏ శాఖ అయినా ఒకటే” అంటారు. రాష్ట్ర సాంస్కృతిక శాఖ పట్ల ఆశతో చూసేవారి సంఖ్య చాలా ఉంటుంది. దానికి డైరక్టరయ్యే వ్యక్తికి మంచి హృదయముండాలి. కళాకారులను గుర్తించే సంస్కారం ఉండాలి. దేశ సాంస్కృతిక వైభవం పట్ల సంపూర్ణ అవగాహన ఉండాలి. కెవి రమణ గారు సాంస్కృతిక శాఖ సంచాలకులుగా లలిత కళాతోరణంలోకి చేరుకోగానే ఆ ఏదయినా కార్యక్రమం ఉన్నపుడు మాత్రమే కళకళలాడుతుండటం, మిగిలిన సమయం నిర్మానుష్యంగా ఉండటాన్ని హర్షించలేకపోయేవారట. వెంటనే ఎంతో కష్టతరమైన పనిని ఎంతో పట్టుదలతో పోరాడి, ఆ కార్యాలయాన్ని రవీంద్ర భారతి ప్రాంగణంలోని కళాభవన్‌లోకి మార్చడం అనేది చదువుతుంటే వీరిలోని కార్యదీక్ష మనకు బోధపడుతుంది. నీతికి కళ్ళు రెండయితే, నిజాయితీకి హృదయం ఒకటే. అంటే చూసే కళ్ళల్లో మార్పు ఉండచ్చు కానీ ఆలోచించే మనసులో మాత్రం ఒకటే హృదయముండాలనేది ఇక్కడ మనకు అర్థమవుతుంది. మనిషి తన ఆలోచనా విధానాన్ని అనుసరించే తీరులోనే వారిలోని వ్యక్తిత్వం మనకు విశదమవుతుంది. కొన్ని నెలల కాలంలోనే అందరికీ చేరువైనా మరెందరికో కంటగింపై 1991 సెప్టెంబరు మాసంలో సాహితీ సాంస్కృతిక రంగాల్లో తిరుగులేని రాజులా వెలుగొందుతున్న రమణ గారికి ఆర్నెల్లు తిరక్కముందే ట్రాన్స్‌ఫర్ ఆర్డర్ వంపింది. తర్వాత నగరాభివృద్ధికి అడ్మినిస్ట్రేటర్‌గా ఉండటం, ఆ తర్వాత కడపజిల్లా కలెక్టర్‌గా పనిచేయడం జరిగింది. ఏ పని అయినా తాను చేసే ప్రతి పనిలో నిబద్ధతను అనుసరిస్తున్న వీరు వృత్తిపరంగా ఎన్ని మార్పు లొచ్చినా అంతా దైవేచ్ఛ అనుకోవడం వీరిలోని స్థితప్రజ్ఞతను చూపుతుంది. అందుకేనేమో.. నేడు అందరికీ స్ఫూర్తిగా నిలుస్తూ ప్రజల మనిషిగా నిలిచిపోయారు.

నేడు వీరు రచించిన ఆధ్యాత్మిక అనుభవైక సారాంశం “హరే శ్రీనివాస” గ్రంథం వీరి జీవితంలో జరిగిన అనేక సంఘటనల అనుభవాల సారం. ఏ స్థానంలో వున్నా మనిషి సమాజంలో వివిధ మనస్తత్వాల మధ్య, వింత వింత పోకడల మధ్య, ఇష్టంలేని పరిస్థితుల మధ్య, వ్యక్తుల మధ్య, సంభాషణల మధ్య, జీవన విధానాల మధ్య జీవించాల్సిందే.. ఒక్క కుటుంబంలోనే భిన్నత్వం కలిగివు న్నప్పుడు సమాజంలో వుండటం అంత ఆశ్చర్యం కాదు కదా? అయితే మనదైన, మనది కాని ఈ సమాజం లో ఒక వ్యక్తిని ఒకటే అభిప్రాయం వుండటం ఎంతవరకు ఆశిస్తాం? ఈ సృష్టిలో ఏ రెండు మనసులు, ఏ రెండు మెదడులు, ఏ రెండు ఆలోచనలు ఒకేలా ఉండవు అనేది ఎంతో నిజమైనప్పుడు మనిషికి సమస్యలు తప్పవు. ఇంత మాత్రం విషయం విజ్ఞులయిన నిలువెత్తు సంస్కార మూర్తి అయిన రమణాచారి గారికి ఒక వ్యక్తిని, సమాజాన్ని అంచనా వేయడం ఒక విషయమా? చెప్పండి. విషయాల్లోకి వెళితే..

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంలో “అఖండ దీపం ఎలా వెలుగుతోందో? అఖండ హరినామ సంకీర్తన ఎందుకు జరగకూడదు? అనుకుని తర్జన భర్జన అవ్వడం, చివరికి అన్నివిధాల ఆమోదింపబడి హరినామ సంకీర్తన జరగడం యాధృచ్ఛితం కాక మరేమిటి? ఏ మంచి పని, ఒక గొప్పపని జరగాలంటే అనేక గొంతులనుండి అంగీకారం రావాలి. అన్ని గొంతుల నుండి పలికేది ఆ శ్రీనివాసుడే అయినప్పుడు ఒక మంచి పని శ్రీకారం ఎందుకు పలకడు? కాకుంటే ఈ మధ్యలో జరిగేదంతా మన సహనానికి పరీక్షే కదా? కాకుంటే ఆ నిర్ణయానికి మాత్రం ఒక వారధి కావాలి. ఆ వారధి ఆ భగవంతుడి ఎంతో ఇష్టుడై వుంటాడంతే! అలాగే శ్రీ తిరుమలేశుని ఉత్సవ విగ్రహాన్ని గ్రామ గ్రామానికి మూడు రథాలతో ఊరేగింపు, దేవదేవుడు అందరికీ కనువిందు చేయాలనే సంకల్పం ఎన్నో అవాంతరాలను దాటి ప్రజలకు దర్శనం కావడం పట్ల చూపిన శ్రద్ధ, చేసిన స్మరణ గురించి చదువుతుంటే ఒళ్ళు పులకరిస్తుంది.

ఈ సంఘటన మన కోరికలో ధర్మం వుంటే తప్పక నెరవేరుతుంది అనడానికి ఒక ఉదాహరణగా నిలుస్తుంది. భక్తుల సంఖ్య పెరుగుతోంది అంటున్నారు కానీ అలా పెరుగుతున్న భక్తుల సంఖ్యకు తగినట్లుగా సదుపాయాలు ఎక్కడ పెంచుతున్నారు? అవే సత్రాలు? అన్ని ప్రశ్నలకి మొక్కుబడిగా జవాబులు” అంటూ డయల్ ప్రోగ్రాం’ అనే కార్యక్రమంలో ఒక భక్తుడు కోదండపాణి అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానంగా ఎంతమంది బోర్డు మెంబర్లు అనేక కారణాలతో వ్యతిరేకించినా మన రమణాచారి గారు ఎంతో పట్టుదలతో ‘వైకుంఠం’ క్యూ కాంప్లెక్స్ అంతా ఏసీ చేయడం, ఉచిత భోజన వసతిని కలిపించడం, కాలినడకన వచ్చే భక్తులకు దారిలో ఫలహారం ఏర్పాటు చేయడం, తిరుచానూరు అమ్మవారి ఆలయం చుట్టూ క్రిక్కిరిసి వుండే వీధుల్ని వెడల్పు చేయించడం వంటి సదుపాయాలు కల్పించడం అనేది ఆ దైవ కృప కాక మరేమిటి?

అలాగే వివాహం ప్రాశస్త్యం శాస్త్రోక్తంగా ఎరిగివున్న వీరు ‘కళ్యాణమస్తు’ కార్యక్రమాన్ని విస్తృతం చేసి తద్వారా ప్రాంతీయ, కుల, వివక్షలు లేకుండా ప్రతి పేద వధూవరులకు స్వామివారిపేరుతో సేవను ఒకరికా ఇద్దరికా ఏకంగా 6,373 వేలమంది జంటలకు

> ఒక వ్యక్తి గొప్పవారు అనిపించుకోవాలంటే ముఖస్తుతిగా పెద్ద కష్టమేమీ కాదు. వారు ఎదురుగా లేకున్నా కూడా ఒక వ్యక్తి పేరు తలుచుకోగానే గొప్పవారు అనిపించుకోవాలంటే అత్యంత కష్టతరం. ఎందుకంటే మనమంతా నాటకరంగంలో అనేక పాత్రలలో ఇమిడిపోయి జీవించేస్తున్నాం అనుకుంటున్నాం. కానీ కొందరు మాత్రమే ప్రతి ఒక్కరి మన్ననలూ పొందగలిగేవారుంటారు. అలాంటి వ్యక్తులలో రమణాచారిగారు ఒకరు.

అందించి పేదల జీవితాలకు ఒక అర్థం, ఆనందం కలిగించేలా ప్రయత్నం చేసి ఎన్ని అవాంతారాలు ఎదురైనా విజయవంతం అయ్యేలా చూడటం ద్వారా ఎంతోమంది ప్రముఖుల అభినందనలు అందుకు న్నారు. పేదల ఆశీస్సులు కూడా అందుకునే వుంటారు. కాకుంటే 2009 వ సంవత్సరంలో వీరికి బదిలీ అయితే 2011 సంవత్సరంలో ఈ కార్యక్రమం నిలిచిపోవడం పట్ల వీరికి అత్యంత ఆవేదన కలిగించడం న్యాయమే కదా? ధర్మానికి కాలపరిమితి తక్కువనేది నిజం కదా?

ఉదయం నిద్రలేవగానే శ్రీ వేంకటేశ్వర భక్తి ఛానల్’ ను ఆన్ చేసుకుని ఆ వచ్చే కార్యక్రమాలను చూస్తూ, పాటలను వింటూ దాదాపు తొమ్మిది గంటల దాకా గడిపే నేను, నాతో పాటు అనేక మంది మా బంధుమిత్రులకు, అనేకమంది ఆ

> ఏ స్థానంలో వున్నా మనిషి సమాజంలో వివిధ మనస్తత్వాల మధ్య, వింత వింత పోకడల మధ్య, ఇష్టంలేని పరిస్థితుల మధ్య, వ్యక్తుల మధ్య, సంభాషణల మధ్య, జీవన విధానాల మధ్య జీవించాల్సిందే..

తిరుమల శ్రీనివాసుని భక్తులకు ఈ అద్భుతమైన ఛానెల్‌ను ప్రారంభించడానికి ఇంత ప్రయాస, కష్టం, మానసిక సంక్షోభం వుందా? ఇందులో నాకు తెలిసిన మహోన్నతులు రమణాచారి గారు ఉన్నారని తెలుస్తుంటే కళ్ళు చెమర్చాయి.

నిజానికి వీరు ఈ అనుభవాలు ఇలా గ్రంథం ద్వారా తెలపకుంటే ఇన్ని మంచి కార్యక్రమాలకు రమణాచారి గారి పోరాటం, ఆరాటం ఎంతలా సాగిం దో తెలియకనే జీవితాలు గడిచిపోయేవి. సామాన్యులమైన మాలాంటి వారికి కూడా ఈ అదృష్టం కూడా ఆ శ్రీనివాసుడే కలిగించాడేమో అనిపి స్తోంది. ఆ తర్వాత 32000 సంకీర్తనలను రచించి పాడిన భక్తాగ్రేసరుడు శ్రీ తాళ్ళపాక అన్నమయ్య పేరిట ‘అన్నమాచార్య ప్రాజెక్టు’ ను నెలకొ ల్పారు. తద్వారా 600 వ జయంతి ఉత్సవాలు అదీ తాళ్ళపాక గ్రామంలో 108 అడుగుల అన్నమా చార్యుని విగ్రహ ప్రతిష్ఠ అప్పటి ముఖ్యమంత్రి డా॥ రాజశేఖర్ రెడ్డి చేతులమీదుగా చేసారు. ఆ విగ్రహం సమీపంలోనే అన్నమయ్య సంకీర్తనా మందిరం కూడా ఏర్పాటు చేసారు. అంతేకాకుండా ఖచ్చితంగా 1116 మంది సంగీత కళాకారుల గానామృతంతో అత్యంత వైభవంగా జరిపించారు. ఇక్కడితో ఆగకుండా అన్నమాచార్యుని వారసులు ఇప్పటికీ ఆ శ్రీనివాసుని సుప్రభాత సేవలో తరిస్తున్నారని తెలిసి, వారు ఎక్కడున్నా నెలకు 5000 రూపాయలు జీవనభృతిని టీటీడీ కల్పించడం, అదీ రమణాచారి గారు విధి నిర్వహణలో వుండగానే జరగడం ద్వారా ఆ స్వామి కృపా కటాక్షాలు వీరిపై నిత్యం వున్నాయని చెప్పవచ్చు. అంతేకాకుండా ఆ పదకవితా పితామహుడు అన్నమాచార్యులు జన్మించిన గ్రామం తాళ్ళపాక ను టీటీడి వారు దత్తత తీసుకుని అభివృద్ధి చేయాలనే బాధ్యతను చేపట్టారు. నిజంగా రమణాచారి గారి 35 ఏళ్ళ డిప్యూటీ కలెక్టర్ నుండి, ప్రభుత్వ ముఖ్య కార్యదర్శి వరకు ప్రతి పోస్టులోనూ ఒక ప్రత్యేక ముద్ర కలిగే అవకాశాన్ని, ముఖ్యంగా తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానాల ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసులో చేపట్టిన ప్రతి కార్యక్రమం లోనూ పరీక్షలు ఎదుర్కున్నా, పరిష్కారాన్ని కూడా చూపిన అదృష్టాన్ని అంతా ఆ శ్రీనివాసుడే కల్పించాడని వీరు భావించడం కూడా లోక కళ్యాణమే కదా?

ఒక వ్యక్తి గొప్పవారు అనిపించుకోవాలంటే ముఖస్తుతిగా పెద్ద కష్టమేమీ కాదు. వారు ఎదురుగా లేకున్నా కూడా ఒక వ్యక్తి పేరు తలుచుకోగానే గొప్పవారు అనిపించుకోవాలంటే అత్యంత కష్టతరం. ఎందుకంటే మనమంతా నాటకరంగంలో అనేక పాత్రలలో ఇమిడిపోయి జీవించేస్తున్నాం అనుకుంటున్నాం. కానీ కొందరు మాత్రమే ప్రతి ఒక్కరి మన్ననలూ పొందగలిగేవారుంటారు. అలాంటి వ్యక్తులలో రమణాచారి గారు ఒకరు. ఎంత గొప్ప జీవితం? ఎన్ని ప్రామాణిక పరిచయాలు? ఎంత పోరాటం? ఎంత సంఘర్షణ? గొప్ప చదువు, ఉన్నతమైన పదవి అన్నీ కలిగి వుండీ కూడా మనలో ఒకరుగా, మనతో పాటు కలిసిపోవడం ఎలా సాధ్యం? వీరి జీవితం నుండి ఒక్కరోజు జీవితాన్నైనా మనం అనుభవించగలమా? అంటే లేదనేదే సమాధానం. అందుకే కదా వీరు గొప్పవారయ్యారు. ఎవరితో వీరి గురించి మాట్లాడినా నమస్కారం తప్ప మరే మాట వినిపించనంత మహనీయులయ్యారు. బహుశా ఆ తిరుమల వేంకటేశుని భక్తి తత్త్వం వీరిలో పూర్తిగా నిండివుండటమే కారణమేమో! ‘హరే శ్రీనివాసా’ అనేది ఒక పదం మాత్రమే కాదు. ఒక మంత్రం.. ఆ మంత్రం మనం స్మరించుకుందాం! ఈ గ్రంథాన్ని గొప్ప ఆధ్యాత్మిక గ్రంథంలా మనం చదువుకుందాం! భగవంతుని దయ వుంటే ఏదయినా సాధ్యమేననే సూత్రాన్ని గ్రహిద్దాం..! ఈ అత్యుత్తమమైన గ్రంథం నాకు చదివే భాగ్యం కలగడం, చదివి, నాకు సాధ్యమైనంత మేర విశ్లేషించగలగడం కూడా ఆ తిరుమల శ్రీనివాసుని దయగానే భావిస్తున్నాను. గ్రంథం అందించినందుకు డాక్టర్ రమణాచారి గారికి పాదాభివందనాలు తెలియజేస్తున్నాను.

ప్రతులకు: ఎమెస్కో బుక్స్ ప్రై.లి., 1-2-7, బానూ కాలనీ, దోమల్‌గూడ, హైదరాబాద్-29

-శైలజామిత్ర
9290900879

ఆర్థిక నిరక్షరాస్యతలో నేటి యువత !

ధనం మూలం ఇదం జగత్ – ప్రపంచం ధనంతోనే నడుస్తుంది. డబ్బు ఎవరికీ చేదు కాదు. ధనమేరా అన్నిటికీ మూలం. ధనం విలువ తెలుసుకొనుట మానవ ధర్మం. డిజిటల్ యుగంలో ఆర్థిక వనరులే అన్నింటినీ శాసిస్తున్నాయి. నేటి మానవ బంధాలన్నీ వాణిజ్య బంధాలుగా మారాయి. డబ్బు సంపాదించడం ఒక ఎత్తు, సంపాదించిన డబ్బును వినియోగించడం మరో ఎత్తు. ఎంత సంపాదించామన్నదాని కన్న ఎంత ఆదా చేస్తున్నామన్నది ముఖ్యమని మన జీవిత అనుభవాలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. ఆర్థిక క్రమశిక్షణ కొరవడిన కుటుంబాలు బజారున పడడం చూస్తున్నాం. ఆదాయాన్ని క్రమ ప్రణాళికతో ఖర్చు చేయడం వల్ల ఆ వ్యక్తితో పాటు కుటుంబం కూడా సుఖ సంతోషాలతో, ధైర్యంగా జీవన యానం కొనసాగిస్తారు. అనాలోచితంగా, విచ్చలవిడిగా ఖర్చు చేసిన వారు ఎంత సంపాదించినా ప్రయోజనం శూన్యమే.

జాతీయ ఆర్థిక అవగాహన దినం–2025:

నేటి ఆదాయం రేపటికి పునాది కావాలి. ఆర్థిక క్రమశిక్షణ చిన్నతనం నుంచే అలవాటు కావాలి. ఉన్నత విద్యావంతుల్లో కూడా ఆర్థిక నిరక్షరాస్యత కనిపిస్తున్నది. ఆర్థిక అవగాహన లేమితో కుటుంబాలు అశాంతి నెలవులుగా మారుతు న్నాయి. నేటి పిల్లలు, యువతలో ఆర్థిక నిరక్షరాస్యత రాజ్యమేలుతున్నది. ఎంత సంపాదించామన్నది ముఖ్యం కాదని, ఆదాయంలో ఎంత పొదుపు చేశామన్నదే ప్రధానమని మరిచిన ఏఐ ప్రపంచంలో మనం ఉన్నాం. నేటి పిల్లల నుంచి కురువృద్ధుల వరకు అందరికీ ఆర్థిక అక్షరాస్యత కల్పించ టానికి ప్రతి ఏట 14 ఆగష్టున "జాతీయ ఆర్థిక అవగాహన దినం" లేదా "నేషనల్ ఫైనాన్సియల్ అవేర్నెస్ డే" పాటించడం జరుగుతోంది. మన విద్యా వ్యవస్థలో కూడా ఆర్థిక అక్షరాస్యతను బోధించడం లేదు. చిన్న పిల్లలకు పాకెట్ మనీ ఇచ్చినపుడు వారు 'గల్ల గురిగి'లో వేసి దాచుకో వడం మనకు తెలుసు. అదే అలవాటు క్రమంగా ఆర్థిక క్రమశిక్షణకు పునా దిగా మారుతుం ది. చిన్నతనం లోనే విచ్చలవిడిగా ఖర్చు చేయడం అలవా టు అయితే రేపటి వారి భవిత అంధ కారంలోకి జారి పోవడం ఖాయమని తెలుసుకో వాలి. పిల్లాడి స్థాయిలో అల వాటు అయిన ఆర్థిక క్రమశిక్షణ రేపటి కు టుంబ శాంతికి పునాదిగా మారుతుంది.

విచక్షణారహిత ఖర్చుతో ఆర్థిక చిక్కులు:

జాతీయ ఆర్థిక అవగాహన దినం వేదికగా వేతనం పొందడం, పొదుపు చేయడం, ఆర్థిక ప్రణాళికలు వేయడం, కనీస ఖర్చులు చేయడం, తప్పని పరిస్థితుల్లో అప్పు చేయడం, ఆస్తులను పెట్టుకోవడం లేదా కాపాడుకోవడం లాంటి అంశాలను అవగాహన కలిగించాలి. మన నెలసరి ఆదాయంలో కొంత కుటుంబ ఖర్చులకు, కొంత పిల్లల చదువులకు, కొంత అత్యవసర సామాజిక ఖర్చులకు వెచ్చించిన పిదప తప్పనిసరిగా కొంత డబ్బును పొదుపు లేదా ఆదా చేయడం అలవాటుగా మారాలి. నేడు పొదుపు చేసిన ధనం రేపటి ఊహించని అత్యవసర సమయాల్లో మనల్ని ఆదుకుంటుంది. పొదుపు చేసిన డబ్బును సరైన పద్ధతిలో పెట్టుబడి పెడుతూ, మన ఆస్తిని పెంచుకోవచ్చు. ఉద్యోగ నిర్వహణలో నైపుణ్యాలు ఉన్నట్లే, మన ఆదాయాన్ని సరైన పద్ధతిలో ఖర్చు చేసే ఆర్థిక నైపుణ్యాలను కూడా నేర్చుకోవాలి. చిరిగిన బట్టలు వేసుకోవడం, తెగిన చెప్పును తిరిగి తిరిగి వాడడం, సనీస అవసరాలకు ఖర్చు చేయకపోవడం, తింటే ఖర్చు అవుతుందని కాలే కడుపుతో పడుకోవడం లాంటివని పిసినారి గుణాలుగా భావిస్తాం. విలాసాలను కూడా కనీస అవసరాలు అనుకుంటూ, గోరుతో పోయే దానిని గొడ్డలి దాకా తెచ్చుకున్నట్లు, తక్కువ ఖర్చుతో జరిగే పనికి అనేక రెట్లు అధికంగా ధనాన్ని నీటి వలె ఖర్చు చేయడం వల్ల భవిష్యత్తు చిక్కుల్లో పడుతుంది, రుణ విష వలయంలోకి నెట్టి వేస్తుంది.

దీపం ఉండగానే ఇల్లు చక్కబెట్టుకుందాం:

డబ్బు ఉన్నపుడు ఎగిరి పడడం, లేనప్పుడు కుంగి పోవడం ధీరత్వం కాదు. అప్పులు చేయడం, ఆర్థిక చిక్కులతో ఆత్మహత్య చేసుకోవడం వీరత్వం కాదు. ప్రాధాన్యాలను మరిచి విచక్షణారహితంగా ఖర్చు చేయవద్దు. కనీస అవసరాలకు, విలాసాలకు మధ్య వ్యత్యాసం తెలుసుకోవాలి. మన పిల్లలకు పాఠశాల స్థాయి నుంచి కంప్యూటర్ లిటరసీ నేర్పిలట్లే, ఆ చిన్నారులకు ఫైనాన్సియల్ లిటరసీ కూడా నేర్పాలి. ఆకర్షణీయ వేతనం అందించిన విద్యకు సరి సమానంగా ఆదాయాన్ని ఖర్చు చేసే ఆర్థిక అక్షరాస్యత కూడా అవసరమని తెలుసుకోవాలి. చాప ఉన్నంత వరకే కాళ్లు చాపుకున్నట్లు, ఆదాయ పరిమితులను గమనించి ఖర్చులను కుదించుకోవాలి. అనారోగ్యాలు, ప్రమాదాలు చెప్పి రావు కాబట్టి రేపటి అత్యవసరాలను నేటి పొదుపు ఆదుకునే విధంగా ప్రణాళికలు వేసుకోవాలి. దీపం ఉన్నప్పుడే ఇల్లు చక్క బెట్టుకున్నట్లు, డబ్బు ఉన్నపుడే ఆదా చేయడం నేర్చుకోవాలి.

పొదుపు ప్రయోజనాలు:

మన నెలసరి ఆదాయంలో కొంత మొత్తం పొదుపు చేయడం వల్ల అనేక ప్రయోజనాలు కలుగుతాయని తెలుసుకోవాలి. ఆదా చేసిన వ్యక్తుల్లో ధైర్యం, మనో శాంతి, భయం తొలగడం, ప్రతికూల సమయాలను ఎదుర్కోగలగడమనే ధీమా, కుటుంబ సభ్యుల భద్రత, ఆనంద ఆరోగ్యకర వాతావరణం, పిల్లలకు ఆర్థిక క్రమశిక్షణ అలవడడం, ఆస్తులను పెంచకపోవడం, పిల్లలకు ఉన్నత చదువులను అందించగలగడం లాంటి ప్రయోజనాలు కలుగుతాయి. ప్రేమ పేరుతో గాని లేదా ఫాల్స్ ప్రిస్టేజ్ కోసం అంటూ పిల్లలు లేదా యువత అడిగినంతనే అధిక మొత్తంలో డబ్బును అందించడం వల్ల ఆ చిన్నారులకు లేదా యువతకు విచ్చలవిడిగా ఖర్చు చేయడం దురలవాటుగా మారుతుంది. నేడు చేసిన పొదుపు రేపటికి భరోసాను అందిస్తుంది. కుటుంబ అవసరాలు, పిల్లల విద్యకు తగిన ఖర్చులకు వెనకాడకుండా కొంత సొమ్మును విధిగా పొదుపు చేయాలి. ఉద్యోగంలో చేరిన రోజే పదవి విరమణ తేదీ ఖరారు అవుతుంది కాబట్టి తొలి నాళ్ల నుంచే పొదుపు మార్గం ఎంచుకోవాలి.

ఆర్థిక క్రమశిక్షణ పాటించాలి:

ఆర్థిక క్రమశిక్షణతో వృత్తిలో ఎదుగుదల, సాఫీగా వైవాహిక జీవితం కొనసాగడం, స్వంత ఇల్లు కల సాకారం కావడం, పిల్లలకు ఉన్నత విద్య అందించడం, ఊహించని ఖర్చులను తట్టుకోవడం, వాహనాలను కలిగి ఉండడం లాంటి ప్రయోజనాలు కలుగుతాయి. 'తెలియక పోవడం తప్పు కాదు, తెలిసి పొదుపు చేయకపోవడం తప్పు' అని గమనించాలి. ఆర్థిక క్రమశిక్షణ కొరవడిన కుటుంబాల్లో గొడవలు, అప్పుల బాధలు, అశాంతి, భవిష్యత్తు పట్ల అనిశ్చితి, మానసిక ఒత్తిడితో అనారోగ్యాలు,:కుటుంబ పోషణలో ఇబ్బందులు, పిల్లల పెంపకంలో అవాంతరాలు లాంటి అవాంఛనీయ పరిస్థితులు ఎదురవుతాయి. మన పిల్లలకు విద్యతో పాటు మంచి అలవాట్లు, మానవీయ విలువలు, వ్యక్తిత్వ వికాసం, కనీస కంప్యూటర్ పరిజ్ఞానం, ఆర్థిక అక్షరాస్యత లాంటి అంశాలను తప్పనిసరిగా నేర్పించడా నేటి తల్లితండ్రులతో పాటు ఉపాధ్యాయుల బాధ్యత అని మరువ రాదు.

నాడు నగదుతో మాత్రమే జరిగిన క్రయవిక్రయాలు నేటి యువత చేతుల్లో క్రెడిట్ కార్డులు, డెబిట్ కార్డులు, ఆన్లైన్ చెల్లింపులు, ఈ–వాణిజ్యాలు లాంటి సౌకర్యాలు కొన్ని సందర్భాల్లో ప్రమాదకర పరిస్థితులకు దారి తీయడం చూస్తున్నాం. నేటి యువత ఆర్థిక అక్షరాస్యత ప్రాధాన్యాన్ని తెలుసుకొని, పొదుపుకు ప్రాధాన్య మిస్తూ, ఖర్చులకు పరిమితులను ఏర్పరచుకొని ముందుకు సాగితే వారి భవిష్యత్తు సాఫీగా, ఆనందంగా కొనసాగుతుంది.

(14 ఆగష్టు "జాతీయ ఆర్థిక అవగాహన దినం" సందర్భంగా)

–డా॥బుర్ర మధుసూదన్ రెడ్డి
9949700037

సమ్మెట విజయ 'ఆమెకు రూపాలెన్నో..' ఆవిష్కరణ

తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ ప్రతి నెలా సాహిత్య వారం పేరుతో ఒకటవ శనివారం మూడవ శనివారం పుస్తకావిష్కరణ కార్యక్రమం నిర్వహిస్తున్నారు. ఈ ఆగస్టు నెలలో మొదటి శనివారం డా॥ సమ్మెట విజయ రచించిన **'ఆమెకు రూపాలెన్నో..'** కవితా సంపుటి ఆవిష్కరణలో తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ నామోజు బాలాచారి ఆవిష్కరించారు. వేదికపై రచయిత్రి, విజయ్ విద్యాసంస్థల అధినేత్రి అవార్డుల వ్యవస్థాపకురాలు సాహితీమిత్ర డా అమృతలత, సంధ్యా రెడ్డి, సోదరి సమ్మెట ఉమాదేవి, చెల్లెలు రమాదేవి కుటుంబ సభ్యులు, డా సుధారాణి, జ్వలిత , అనురాధ , పల్లవి , జయంతి వాసరచెట్ల , కిరణ్ బాల , మాధవి , విశ్వైక, యశోద, షేక్ హసీనా, శ్రీనివాస్ గౌడ్ దంపతులు , రూప్ కుమార్ డబ్బీకర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

"తెలుగు గజల్ గాన విభావరి', 'నవరాగిణి గజల్' పుస్తకాల ఆవిష్కరణ

పుస్తకావిష్కరణలో అతిథులు.

తెలుగులో వేలాదిమంది కవులు రూపుదిద్దుకోవడానికి కారణం గజల్ ప్రక్రియలో వున్న సౌందర్యమే కారణం అన్నారు వక్తలు..ఆదివారం సాయంత్రం 6 గంటలకు హైదరాబాద్ రవీంద్ర భారతి కాన్ఫరెన్స్ హాల్లో.. 'తెలుగు గజల్ గాన విభావరి' మరియు విజయ గోలి రచించిన 'నవరాగిణి గజల్' పుస్తకావిష్కరణ సభ జరిగాయి...తెలంగాణ భాషా సాంస్కృతిక శాఖ సంచాలకులు డాక్టర్ మామిడి హరికృష్ణ ముఖ్య అతిథిగాహాజరైన ఈ సభకు సుప్రసిద్ధ కవి కళారత్న డా. బిక్కి కృష్ణ అధ్యక్షత వహించారు.. రాజేష్ పగడాల, భార్గవి పగడాల, సారంగపాణి పగడాల సంయుక్తంగా పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరించారు.

కార్యక్ర మం లో వక్తలు మాట్లాడుతూ... విజయ గోలి గారి గజల్స్ మానవ సంబంధాల్లోని మకరందాన్ని, జీవన తాత్త్వికతను ప్రబోధిస్తున్నాయన్నారు. కార్యక్రమం లో సాహితీవేత్తలు కలిమిశ్రీ,, సూరారం శంకర్, డాక్టర్ విజయలక్ష్మి పండిట్, మౌనశ్రీ మల్లిక్, వాసిరెడ్డి మల్లీశ్వరి తదితరులు పాల్గొన్నారు. తొలుత ఎం.ఆర్.కె.ప్రభాకర్, దివాకర్, శాంతి నిర్మల ఆలపించిన గజల్స్ సభికుల్ని అలరించాయి. గజల్ కవులను, గాయకులను నిర్వాహకులు ఘనంగా సత్కరించారు.రచయిత్రి విజయ గోలి తన స్పందన తెలియ జేశారు.

మేడ్చల్–మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక, దర్పణం సాహిత్య వేదిక సంయుక్తంగా ప్రతిరోజూ ఒక అంశం ఇచ్చి కవిత్వ రచన చేయిస్తున్నాయి. కవిత్వాన్ని నిరంతరం సాధన చేయిస్తున్నాయి. కవులు రాసిన పద్యాలు, వచన కవితలు, గేయాలను విశ్లేషించి; మెరుగు పరచుకోవడానికి ప్రతిరోజూ సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ దైనందిన కార్యక్రమంలో భాగంగా 1536వ రోజు 'ఉడుత సాయం' అనే అంశంపై పలువురు కవులు తమ కవితలను పంచుకున్నారు. కవితల సాధన చేస్తున్న కవులందరికీ అభినందనలు. 'ఉడుత సాయం' అంశంపై వచ్చిన కొన్ని కవితలను 'నేటి నిజం' పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకంగా అందిస్తున్నాం. –సంపాదకులు

మేడ్చల్–మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక & దర్పణం సాహిత్య వేదిక వాట్సాప్ సవ మూహం
అడ్మిన్ & ఏకాంశ కవిత్వ నిర్వహణ:
–డా॥రాయారావు సూర్యప్రకాశ్‌రావు, 9441046839

మానవత్వ పాదు

మిన్నంటే
ఆకలి కేకలు..
ఆపదలో ఉన్నవారి
ఆర్తనాదాలు..
ప్రమాదాల బారిన పడిన వారి
రోదనలు..
కష్టాల కొలిమిలో ఉన్నవారి
వేదనలు..
తామున్న స్థితిని తెలుసుకోలేని
బాలబాలికల బేలచూపులు..
అవయవ దాతలకై
అసహాయుల నిరీక్షణలు!.
అందరివీ...
అన్ని బాధలూ
నీవు తీర్చలేకపోవచ్చు..
నీ కళ్ళకు కనపడేవి..
నీ చుట్టుపక్కల తారాడేవి..
నీవు నడయాడే దారిలో నిలిచేవి..
ఎన్నో...ఎన్నెన్నో!.
ఓ మంచి మాట సాయమో..
చేతి సాయమో..
ఆర్థికమైన ఆలంబనో..
ఏదో రూపంగా..
నీ చేతనైన
చేయూత నందించు!.
ఉడుతాభక్తిగా
పరోపకారబుద్ధిని చాటు..
తక్షణమే
మానవత్వ పాదును
రక్షణ కవచంగా రూపొందించు!!.

–చంద్రకళ దీకొండ

బుడుత సాయం

ప్రార్థించే పెదవులకన్నా
సాయం చేసే
చేతులు మిన్న
సాయమెంత అన్నది కాదు
సరైన సమయంలో
అందించే సాయం
ఆకలి లేనివాడికి
పంచభక్ష్య పరమాన్నమేల
ఆకలేసినవాడికి
పిడికెడు అన్నం పరమాన్నం
దాహార్తిని తీర్చే
జీవజలం అమృతం
సాయం కోరేవాడికి
గడ్డిపోచైనా ప్రాణాధారం
ఎడారి బతుకులో
చిరుసాయమైనా చిరస్మరణీయం
కడుపులో చల్ల కదలనివేళ
భూరి విరాళమేల
వరద తాకిడి వేళ
పులిహోరే జీవనభృతి
అన్నీ కూడిన వేళ
ఎవరేమి ఇస్తేనేం
అవసరాల్లో
ఆదుకున్నవాడే ఆత్మీయుడు
సాయమెంతని
తూలనాడడమేల
శ్రీరాముడి చెంత
ఉడుత సాయం చిన్నదే
ఉడుత సాయమైనా
బుడుత సాయమైనా
సాయం సాయమే.

–లక్ష్మారెడ్డి పసుల

గాయం చెయ్యకు సాయం చెయ్.

వణుకుతున్న చేతులు
అణువణువునా నీరసం.
ఆకలి కడుపు
అంటుకుపోయింది వీపుకు.
అన్నం పెట్టమని
అడగలేని గొంతు.
కరంలోని కర్ర చేసింది శబ్దం.
నిలవలేని శరీరం కూలబడింది
గోడకు చేరగిలబడి.
తలుపు కొంచెం తీసి
చూసింది ఒక బుడుత
అవ్వ కళ్ళు
ఆశగా మెరిసాయి.
బుడుతా బుర్రున పరుగెత్తింది
అమ్మ చెయ్యి పట్టి
తెచ్చి చూపెట్టింది
ఆ ఆకలి కళ్ళను.
ఏయ్ తలుపేసేయ్ అంటూ
పెద్ద తలకాయ్
టపీమని తలుపేసి వెళ్ళింది
మిద్దె పైకి.
బుడత
రాములోరికి
సహాయం చేసిన
ఉడతలా ఉరికింది వంటింట్లోకి
వేసింది వేడన్నం గిన్నెలో
అందులో పోసింది
సాంబారు.
అమ్మ రాకముందే వచ్చి
ఆకలి కడుపుతో ఆశగా చూసే
అవ్వ ముందు పెట్టి
నీళ్ల సీసా అందించి
తుర్రు మని
లోపలికి వెళ్లి తలుపునెట్టేసింది.
ఓ గిన్నెలో
అన్నం తింటున్న
కూతుర్ని చూసి అమ్మ
ఆకలేసిందా అంటూ
బుగ్గలు నిమిరి వెళ్ళింది.
బుడుత చూసింది
కిటికీలోనుంచి
అవ్వ అంటున్నాది
"ఓ బుజ్జమ్మ
నువ్వు
చల్లగా ఉండాలి"
బుడతకు అర్థం కాలేదు
సల్లగా ఉండడం అంటే....
కానీ అర్థమైంది
బుడతకు
అవ్వ ఆకలి తీరిందనీ.
అందుకే
బుడత చప్పట్లు కొట్టింది సంతోషంతో.
ఆ చప్పట్లు
ఎందుకో తెలియని
వాటి విలువ ఎరుగని
అమ్మ నిలిచింది
విస్మయంతో..

–డా.సి.వసుంధర

సేవాభావం

అలనాటి
పౌరాణిక చరిత్రలో
వారధి కట్టే రామునికి
అందించిందట ఓ ఉడుత
సాయం
పొందిందట కరుణా కటాక్షం..
ఆపదలో ఉన్న వాడికి
చిన్ని చిన్ని
ఓదార్పు మాటలే
ఉడుత సాయం
ఆకలి గొన్న వాడికి
గుప్పెడు మెతుకులు పెడితే
ప్రాణం నిలుపుకునేందుకు
చిన్న సాయం
సముద్రంలో
కొట్టుకుపోతున్న వారికి
దొరికితే
చిన్ని కర్రముక్కైనా
ప్రాణాధారం..
తడబడి
అడుగులు వేసే
బుడతకి
నడకలు నేర్పుతూ
చేయూతగా
చిటికెన వేలందిస్తే చాలు
కిలకిలా..
అమ్మకు
పాపాయి నవ్వులే చాలు
చిరు చిరు
ముత్యాల జల్లుల్లో
మురిసిపోతుంది మిలమిలా.
ఉన్నవాడి స్వార్థం కోసం
ధర్మం చేస్తే జేజేలు
లేనివాడు ఉన్నంతలో
ఫలం పుష్పం తోయం
శ్రద్ధా భక్తులతో
దానం చేస్తాడు
నిర్మలమైన మనసుతో
పొందుతాడు
భగవంతుని దీవెనలు..
పైశాచిక చర్యలతో
నైతిక విలువలు దిగజారుతున్నా
ఎక్కడో అక్కడ!
మానవత్వపు
పరిమళాల విరి జల్లులు
విరబూసి?.

–పి.పద్మావతి

దైవగుణమే

చేతనైనంత చేయూతనిచ్చి చూడు
చెలిమి తోడ సహాయం చేసి చూడు
హితునిలా భక్తిభావం చాటి చూడు
ప్రేమ గౌరవం మన్నన పొంది చూడు
ఉడుత, రాముని మెప్పు పొందినట్లు విరలా!.
సమాజమంటేనే వుండాలి తోడుగా
ఒకరికొకరు సాగాలి జోడుగా
చేయి చేయి కల్పి సాగాలి జోడీగా
భరోసా, ఆసరా అవ్వాలి నీడగా
ఆపదలో చిన్న సాయమే గొప్పది విరలా!.
ఉన్నదాంట్లో కూసింత ఇవ్వవలేరా
లేదనకుండా ఉపకారం చేయరా
మేలు చేస్తే మంచి జరుగునురా
అవసరానికి నిన్నాదుకొనురా
ఆశించి సాయం చేయకురా విరలా!.
నిస్వార్థ సేవ చేయుట మానవత
కష్టములో ఆదుకుంటే మాన్యత
ఫలితమాశించక చేస్తే ధన్యత
చేసిన సాయం చెప్పడం హీనత
సహకారగుణం దైవగుణమే విరలా!.

–కాటేగారు పాండురంగ విఠల్

చేతనైనంత

ఉడుతచిన్నదే
మనసు గొప్పది
మదినిండా భక్తి భావమే
రామసేతు నిర్మాణానికి
సత్కార్యానికి భక్తితో
తనవంతుసాయం
నేనేమి చేస్తాలే అని
నిరాశ పడలేదు
సముద్రంలో మునిగి
ఇసుకలో పొర్లి
ఇసుకని అంటించుకుని
రాళ్ల మధ్యవేసి
తన సహాయం చేసి
ఆనందించిన చిరు ప్రాణి
సాయం చిన్నదే
సంకల్పం గొప్పది
సమాజంలో చెయ్యదగ్గ
ఉడుతసాయాలెన్నో.
మంచిమాటవల్ల
మైమరచి చేసింది
చిరు నెరవు.
ప్రతి జీవిలోనూ ఉంటుంది ఆత్మ
ఆకలికి అలమటించి పోతుంది జీవాత్మ
చూసి చలించకపోతే లేనట్లే అంతరాత్మ
అట్టివారిని క్షమించదు పరమాత్మ.
నిరంతరం కొలవడానికి కావాలి దేవుడు
ప్రతి జీవిలోనూ ఉన్నాడు దేవుడు
మన ముందు బాధపడకూడదు జీవుడు
చేయగలిగింది చేసేవాడే మానవుడు.
ఉడుత పాటి సహాయం చేయలేరా
ఉన్న సంపదలో గోరంత ఇవ్వలేరా
మీకున్నదంతా పైకి పట్టుకెళ్ళగలరా
తీసుకెళ్లవలసిన సంపద ఇది కాదురా.
నలుగురితో కలిసి బతుకుదాం
ఉన్నది అందరితో పంచుకుందాం
జీవులన్నీ మనలో భాగమనుకుందాం
ఉడుతను ఆదర్శంగా తీసుకుందాం.

–విత్తనాల విజయకుమార్

ఆదర్శం

ఉడుత మనకు ఆదర్శం
వీపున
మూడు చారల చిరు జంతువు
గమనించింది
రామసేతు కట్టడ బరువు
ఆశించింది
రాముని పనికి తన హేతువు

చిటికెడు సహాయం

ఆనాడు
వానరాలు చేరి
రామునికి సహాయం
అందించగా
భూమండలానికి
పులకరింత.
కొంతలో కొంత చేయలేనా అని
ఉడుత కూడా
చాకచక్యంగా
నీటిలో స్నానమాడి
ఇసుకలో పొర్లి
రాళ్ళ మధ్య నింపింది ఇసుక!.
చేసేది చిన్న సత్కార్యమైనా
అవసరానికి
అద్భుత మహా కార్యం
అప్పటికది
అవసరాన్ని బట్టి ఆదరణ!.
ఇటువంటి సహాయాలు చేస్తే
సాటివారు
వికృత భాషణతో
మాటల చురకలు
సహాయం చేద్దామన్న బుద్ధి
అవహేళనలూ అవమానాలకు
ఓర్చి
శాశ్వతమైన ప్రేమాభిమానాలు
ఒలికించి
దీనులను కాపాడే ఆపన్న హస్తం.

–కె.కె.తాయారు

మానవత్వం

ఉడుత వేసిన ఇసుక దారి
రామునికి అయింది
రహదారి
ఉడుత
భక్తి భావంతో చేసిన సహాయం
రామాయణంలో
కథగా మిగిలింది.
అవసరం అయినప్పుడు
ఆపదలో ఉన్నప్పుడు
మానవత్వం నింపుకొని
చేసే
చిన్నా సహాయమైనా
పెద్దఫలితాన్నిస్తుంది.
రామాయణంలో
ఉడుత సహాయంగా
జ్ఞాపకాలలో
బతికినంత కాలం.

–పొన్నాల ధనమ్మ

చేయూత

లంకకు రాముడు
వేసిన సేతువులో
వానరులంతా నీటిలో రాళ్ళేస్తే
ఉడుత మాత్రం నీటిలో మునిగి
ఇసుకలో పొర్లి
దులిపింది రాళ్ళపై,
రాముడది చూసి
వీపునిమరగా
ఏర్పడ్డ చారలు దాని వీపు పై
ఆపన్నులను ఆదుకోవడం
ఆకలికొన్న వారి ఆకలి తీర్చడం
మునుగుతుంటే చేయందించడం
ప్రాణాపాయంలో రక్తం దానం
వేసవిలో చలివేంద్రం ఏర్పాటు
చలిలో రగ్గులందిస్తే
అదే ఉడుత సాయం!!.

–కోలా సత్యనారాయణ

ఒకరి జీవితం
మలుపు తిరగవచ్చు
చేత్తో చేసే సహాయం వల్ల
మనసు సంతోషపడవచ్చు
ఒకపూట కడుపు నింపితే
ప్రాణం నిలబడుతుంది
వీలుంటే
చిన్న బతుకుతెరువు చూపితే
ఆ జీవి బతుకు ధన్యమే కదా
అందుకే అంటారు
ప్రార్థించే పెదవుల కన్నా
సాయం చేసే చేతులు మిన్న.

–మోటూరి శాంతకుమారి

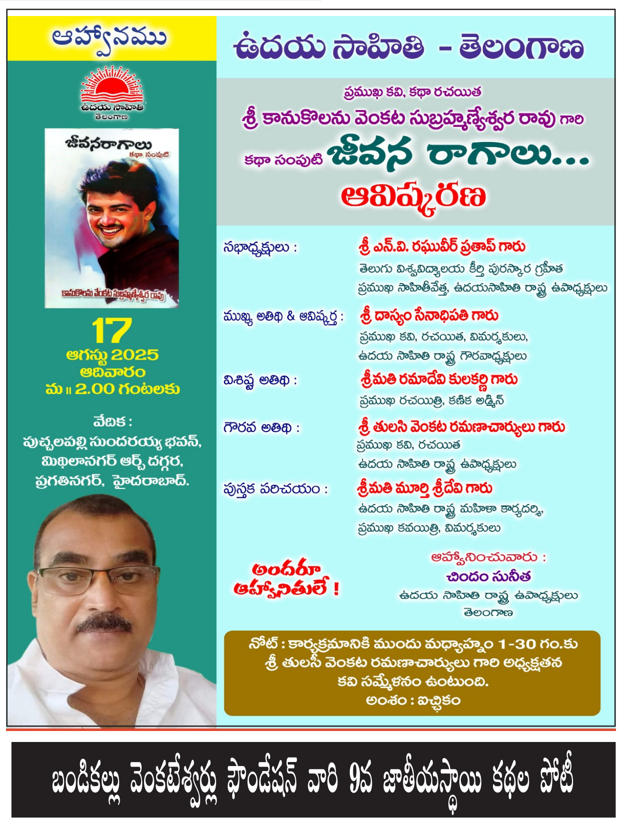

బండికల్లు వెంకటేశ్వర్లు ఫౌండేషన్ వారి 9వ జాతీయస్థాయి కథల పోటీ

1) కథ నిడివి డి.టి.పిలో 4 –ఎ4 సైజ్ పేజీలు, 2) రచయిత పేరు, చిరునామా, హామీపత్రంలో మాత్రమే వ్రాయాలి. 3) కథల్లో కుటుంబ వ్యవస్థ, నైతిక విలువలు, సామాజిక అంశాలు ప్రతిబింబించాలి. 4) 6 కథలకు రూ. 2,500/- చొప్పున నగదు బహుమతి, 5) బహుమతి పొందిన కథలు విశాఖ సంస్కృతి మాసపత్రికలో ప్రచురింపబడతాయి. 6) కథలు చేరవలసిన చివరి **తేదీ : 25-8-2025**. చిరునామా : బండికల్లు జమదగ్ని, ఫ్లాట్ నెంబరు 402, హిమజ టవర్స్,3/10 బ్రాడీపేట,గుంటూరు –522002. ఈమెయిల్:bjmarkandeyulu@gmail.com

–బండికల్లు జమదగ్ని, సెల్ : 9848264742

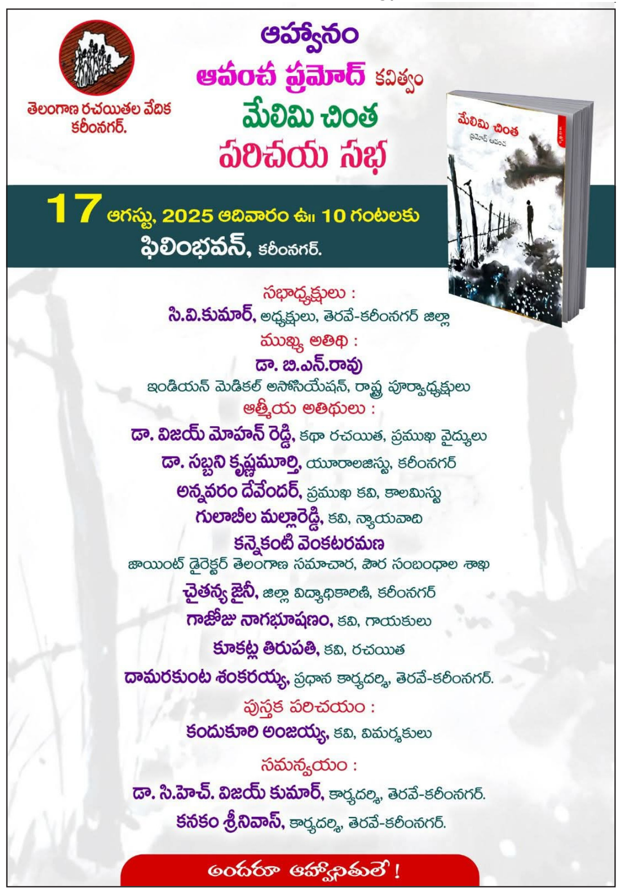

మూడు దళిత కవితా సంపుటుల పరిచయ సభ

దళిత రచయితల వేదిక, ఆంధ్ర ప్రదేశ్, కవి సంధ్య, హైదరాబాద్, భాషా సాంస్కృతిక శాఖ, తెలంగాణ ప్రభుత్వం సౌజన్యం తో ఆగస్టు 24 ఆదివారం సాయంత్రం 6గంటలకు రవీంద్ర భారతి లో చల్ల పల్లి స్వరూప రాణి అల్లిక, కోయి కోటేశ్వరరావు నాగస్వరం, తుల్లిమిల్లి విల్సన్ సుధాకర్ పోరాట పద్యం కవితాసంపుటుల పరిచయసభ జరుగుతుంది. శిఖామణి అధ్యక్షతన జరిగే సభలోవిమల, దార్ల వెంకటేశ్వరరావు, కదిరే కృష్ణ, గ్రంధ పరిచయాలు చేస్తారు. చూపు కాత్యాయని,సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్, జి. వి. రత్నాకర్ లుఆప్త వచనం పలుకుతారు.

–దళిత రచయితల వేదిక, ఆంధ్ర ప్రదేశ్,
– కవి సంధ్య, హైదరాబాద్

కణిక

సాహిత్యం, సామాజిక సేవ, విద్యారంగ వేదిక నిర్వహిస్తున్న
'బుధవారం బాద్షా' పోటీ ఫలితాలు

అడ్మిన్: రమాదేవి కులకర్ణి
8985613123

నిర్వహణ: శ్రీమతి సత్య నీలిమ

బంధం నిలవాలి కలకాలం

అమ్మ రక్తాన్ని పంచుకుని
ఒకే పేగు కొమ్మకు పూసిన
అన్నా చెల్లెళ్ళ,అక్కా తమ్ముళ్ళ
అనురాగ బంధం
అనురాగాలకు కొరత లేకుండా
పంచి ఇవ్వమని,
ఆపదలలో రక్షణగా నిలిచిన ఉండమని
అక్క చెల్లెళ్ళు అన్నదమ్ముల చేతులకు
ఆప్యాయంగా
అలంకరించుకునే రక్షాబంధనం
ఆప్యాయతల ఇంధనం.
ఆస్తులు,ఆభరణాలు పంచక్కర్లేదు
నగలు,నాణ్యాలపై ఆశ లేదు
అమ్మ, నాన్నలు లేకపోయినా
అమ్మ లోని అనురాగం
నాన్నలోని మమకారం
కలబోసుకున్న అన్నయై
మెట్టినింట మగనితో
కాపురం చేసుకునే చెల్లిని
పుట్టింటికి రా చెల్లి అంటూ
ఆప్యాయంగా పిలిచి
పట్టెడన్నం పెట్టి
బుట్టెడు పూలు,పండ్లు,
పసుపు, కుంకుమలిచ్చి
సాగనంపితే చాలు
కట్టిన రక్షాబంధనానికి
సార్థకత కల్పించినట్టే
పరమార్థం చేకూరినట్టే.

–కొలచన విజయభారతి
హైదరాబాద్

రక్షా బంధనం

అమ్మ లోని "అ" నాన్నలోని "న్న"
కలిసిన అక్షరాల పేగుబంధం పేరు అన్న
అన్నంటే అమ్మలో సగం నాన్నలో సగం
ఆడపిల్లకు అన్నే నాన్నకు ప్రత్యామ్నాయం.
సోదరి ప్రేమతో కట్టే రక్షాబంధనం
అన్నాచెల్లెళ్ల అనురాగానికి దర్పణం
ఒకరికొకరు తోడునీడై నిలవాలని సతతం
తెలపడమే రాఖీ బంధన పరమార్థం.
కృష్ణునికి ద్రౌపది కట్టిన రక్షా బంధనం
వస్త్రాపహరణం నుండి కాపాడె తన శీలం
రోక్సానా పురుషోత్తమునికి కట్టిన రక్షా బంధనం
అలెగ్జాండరుకు పెట్టింది ప్రాణ భిక్షను సైతం
బలి చక్రవర్తికి శ్రీలక్ష్మి కట్టిన రక్షాబంధనం
గావించె శ్రీమహావిష్ణువుని బంధ విముక్తనం
రక్షాబంధనానికున్నది అంతటి మహత్యం
అనాదిగా హైందవమందుకే విశ్వాన ఉన్నతం
కొనసాగిస్తున్నది రక్షా బంధనమా పారంపర్యం.
తోడబుట్టినదానికి సోదరుడు అపత్కాల మిత్రుడు
సోదరి కట్టే రక్షా బంధనమే, దానికి గుర్తు ఎప్పుడు.

–జె వి కుమార్
చేపూరి

రాఖీపౌర్ణమి!

అనురాగాల రాగాల వల్లరిలా
అల్లుకుపోయే రక్తసంబంధమిది..
పదిలంగా దాచుకొన్న తీయని స్మృతులను
దగ్గర చేర్చే అనుబంధమిది..
అమ్మవొడిలా మురిపించే
ఆత్మీయ బంధమిది..
కడదాకా తోడూనీడగా రక్షణ
కల్పిస్తానంటూ వాగ్దానం చేసే రక్తసంబంధమిది..
మమతల కోవెలలో గడిపిన మురిపాల జ్ఞాపకాలను
ప్రేమతో పంచుకొనే పండుగ సంబరం ఇది ..
చల్లని జాబిలి వొడిలో సేదలు తీర్చే ఆప్యాయతానురాగాలను
కలిపే అన్నా చెల్లెళ్ల అనుబంధమిది..
రక్షా బంధనమిది ఒకరికి ఒకరై
మెండుగా అండగా ఉందామంటూ
కలకాలం సౌభాగ్య సిరులను పొందాలంటూ
శుభముల నాహ్వానిస్తూ, ఆశీస్సులను అందించే
జీవిత సౌభాగ్యమిది..

–డా పద్మావతి పి,
హైదరాబాద్

సంతోషాల సందడిగా

అమ్మకడుపు చల్లగా పుట్టింటపెరిగి,
అత్తకడుపు చల్లగా మెట్టింటతిరిగి.
రక్ష కట్టినట్టు రక్షాబంధనం
ఆడపిల్లలకు పుట్టింటి పైన
ప్రేమపెల్లు బుగుతు గాలిమల్లు
రవళింపు వీణలా రక్తపాశం.
మదిని మెదిలి మమత పొంగు
అనురాగ తీగపై ఆనందలహరిలా
శ్రావణ పూర్ణిమ రాఖీపౌర్ణమిగా
అందాలను సంతరించు కున్నది.
అన్నా చెల్లి అక్క తమ్ముడికి
నవరత్నాలు పొదిగిన కరకంకణాల
రంగురంగుల రాఖీలను కదుదురు
ప్రభూషణాలై అవి అలరించగా.
మంగళ హారతి పాడుతూ
మంగళ ప్రథమైన దీవెనలనీదిస్తూ
ఆత్మీయత నిండినాడపిల్లలాశీస్సులు
మగపిల్లలు చక్కటి కానుకలనీదిస్తూ.
సకుటుంబనీ ఆనందం అలరించగా
నిండిన సందడి సంతోషాల పండగ
హాస్య చలోక్తులతో నవ్వులు వెల్లివిరిగ
కుటుంబమంత సౌఖ్యదామమై
వెల్లివిరియు.

–విజయకుమారి

Printed, Published and owned by VEENADAS, at Freedom Publications, SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500 020, Telangana.
Published at SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500020. Telangana.'Editor: **BAISA DEVADAS.**
RNI No.52865/93. E-mail :netinijam93@gmail.com